

نظام آموزشی غنا

۶.....	ملاحظات تاریخی
۸.....	ملاحظات جغرافیایی
۸.....	ملاحظات سیاسی
۹.....	ملاحظات اقتصادی
۱۰.....	ملاحظات علمی
۱۲.....	جمعیت
۱۳.....	ارتباطات
۱۴.....	تاریخچه آموزشی
۲۱.....	سیاستهای آموزشی
۲۶.....	سیاستگذاری دراز مدت آموزشی
۲۶.....	سطوح آموزشی
۲۹.....	تعداد موسسات و مراکز آموزشی

۳۰	آموزش پیش دبستانی
۳۰	طرح های آموزشی
۳۰	طرح نگاهی به کودکان
۳۱	طرح مراقبتهای بهداشتی و پزشکی کودکان
۳۲	آموزش پیش دانشگاهی
۳۲	ساختار آموزشی
۳۳	برنامه های آموزشی
۳۶	آموزش ابتدایی
۳۶	اهداف آموزشی
۳۷	آموزش متوسطه
۳۷	اولویتهای آموزشی
۳۸	اهداف آموزشی
۳۸	ارزشیابی تحصیلی
۳۹	آموزش عالی
۳۹	سیاستهای آموزشی
۴۰	ساختار آموزشی
۴۲	سال تحصیلی
۴۲	مقاطع آموزشی
۴۲	مقطع کارشناسی
۴۳	مقطع کارشناسی ارشد
۴۳	مقطع دکتری
۴۴	اولویتهای آموزشی
۴۵	اهداف آموزشی
۴۵	اقدامات آموزشی
۴۶	اصلاحات آموزشی
۵۰	پذیرش تحصیلی
۵۰	پذیرش دانشجویان خارجی
۵۱	تایید مدارک تحصیلی

۵۱ امکانات آموزشی
۵۲ آموزش غیر رسمی (NEED)
۵۲ تاریخچه
۵۳ آموزش خصوصی
۵۴ اهداف آموزشی
۵۴ اولویتهای آموزشی
۵۴ آموزش بزرگسالان
۵۴ اقدامات آموزشی
۵۵ آموزش از راه دور
۵۷ آموزش عالی از راه دور
۵۸ آموزش فنی و حرفه ای (TVET)
۵۸ اولویتهای آموزشی
۵۹ آموزش عالی فنی
۶۰ آموزش معلمان
۶۰ آموزش معلمان مقدماتی و تکمیلی متوسطه
۶۰ آموزش اساتید دانشگاهی
۶۱ اولویتهای آموزشی
۶۱ آموزش زنان
۶۱ سیاستهای آموزشی
۶۲ اقدامات آموزشی
۶۳ نهادهای مرکزی
۶۵ مشارکت همگانی
۶۶ اصول و اهداف آموزشی
۶۹ طرح های آموزشی
۷۸ طرح های بین المللی آموزشی
۷۹ معضلات آموزشی
۸۰ اصلاحات آموزشی

۸۵	ارزیابی تحصیلی
۸۵	سیستم نمره دهی
۸۶	قوانین آموزشی
۸۹	قوانین آموزش عالی
۸۹	توسعه آموزشی
۸۹	نهادهای مرکزی
۸۹	بخش آموزش معلمان
۸۹	بخش تدارکات
۹۰	بخش بازرسی و نظارت
۹۱	بخش توسعه و تحقیقات آموزشی
۹۳	بخش آموزش استثنایی
۹۳	بخش آموزش فنی و حرفه ای (TVET)
۹۴	دستاوردهای آموزشی
۹۴	آموزش کنش گرا
۹۵	اتخاذ روش شناسی مشخص جهت قرائت طرح های نوشتاری بومی
۹۶	استفاده از ابزار آموزشی ساده و محلی در نظام آموزشی کشور
۹۶	نظارت و مدیریت اصولی بر حوزه آموزش کشور
۹۷	تقسیم کلیه مراکز آموزشی در عملکرد های موفق آموزشی
۹۸	مشارکت همگانی در حوزه آموزش
۹۹	دستاوردهای آموزشی دهه ۱۹۹۰
۹۹	اجرای طرح جامع آموزش ملی رایگان ، آموزش ابتدایی
۹۹	افزایش نرخ ثبت نام کنندگان کلاسهای سواد آموزی
۹۹	بازسازی و احداث مدارس متعدد در مناطق مختلف کشور
۱۰۰	صندوق بهسازی مراکز آموزشی کشور (SIF)
۱۰۰	تشکیل بخش آموزش دختران
۱۰۱	ارتقاء سطح کیفی برنامه های آموزشی و مطالب درسی
۱۰۲	رخدادهای آموزشی
۱۰۶	مدیریت آموزشی
۱۰۶	نهادهای مرکزی

۱۰۷	وزارت آموزش و پرورش غنا
۱۱۴	اهداف استراتژیک
۱۱۴	دستاوردهای استراتژیک
۱۱۵	نهادهای مرکزی بین المللی آموزشی
۱۲۲	همکاریهای آموزشی
۱۲۲	همکاریهای بین المللی
۱۳۲	بودجه و هزینه های آموزشی
۱۳۳	سرمایه گذاری و بودجه بندی آموزشی
۱۳۷	شهریه تحصیلی دانشگاهی
۱۳۷	کمک هزینه های تحصیلی
۱۳۸	بودجه آموزش دانشگاهی
۱۳۸	اقدامات اساسی

ملاحظات تاریخی

تا پیش از آغاز استعمار (مأخوذ از غاتنه، تمدنی که در اعصار باستانی در آفریقای غربی وجود داشت) بوسیله اروپائیان، این منطقه در اختیار ممالک مستقل سیاه پوستان بود.

با ورود پرتغالیها در قرن پانزدهم و نفوذ استعماری آنان و سایر اروپائیان، این ممالک از هم پاشیده شد و به توسط آنها تجارت برده و طلا رونق یافت. غنا در عهد استعمار به ساحل طلا مشهور بود. پس از پرتغالیها، انگلیسها شروع به دست اندازی و تأسیس پایگاههای تجارتي دیگری در غنا نمودند و بتدریج شهرهائی در اطراف آنها ایجاد شد. در سال ۱۸۷۴ میلادی، بریتانیا، مستعمره فرمانگزار ساحل طلا را تأسیس کرد و پس از منازعات طولانی، پادشاهی آشانتی و سرزمینهای شمالی واقع در شمال آشانتی را نیز تحت الحمايه خود اعلام کرد. پس از جنگ جهانی اول، قسمتی از توگولند آلمان که به قیمومیت بریتانیا داده شده بود، از لحاظ اداری ضمیمه ساحل طلا گردید.

در اواخر دهه پنجم قرن حاضر، تمایلات استقلال طلبانه مردم ساحل طلا منجر به چند شورش ملی شد. در سال ۱۹۵۱ بریتانیا قانون اساسی تازه ای به این مستعمره اعطا کرد که بر طبق آن، نوعی خودمختاری در امور داخلی به این مستعمره داده شد و بدنبال آن اولین انتخابات عمومی برگزار گردید. در این انتخابات قوام نکرومه رهبر حزب ملی خلق به نخست وزیری رسید.

در مارس سال ۱۹۵۷ میلادی، ساحل طلا با نام تازه غنا استقلال یافت و ازدومینیونهای بریتانیا و دارای حکومت فرمانداری کل گردید. قوام نکرومه در مقام نخست وزیری این کشور باقی ماند.

در ماه ژوئیه سال ۱۹۶۰ نوع حکومت این کشور به همت قوام نکرومه تبدیل به جمهوری شد و خود نکرومه قدرت را دست گرفت. در سال ۱۹۵۹ غنا باگینه، اتحادیه ممالک مستقل آفریقایی و در

سال ۱۹۶۱ با گینه و مالی اتحادیه ممالک افریقایی را به منظور همکاری کشورهای عضو در زمینه های نظامی، اقتصادی و اشتراک نظر در سیاست خارجی بوجود آورد که عملا دوامی نیافت.

از همان آغاز ریاست جمهوری نکرومه، توطئه ها و دسایسی بر علیه وی و حکومتش انجام گرفت و بارها به جان وی سوءقصد شد. سرانجام در سال ۱۹۶۶، نظامیان با یک کودتا قدرت را در دست گرفتند و یک شورا به ریاست ژنرال ژوزف آنکرا بر کشور حاکم گشت. در سال ۱۹۶۹، آنکرا مجبور به اسعفاء گشت و ژنرال آکواسی آفریقا به قدرت رسید. آفریقا در رأس یک هیئت حاکم سه نفر قرار داشت. این هیئت در سال ۱۹۷۰ منحل گشت و ادوارد آکوف آدوی حقوقدان به حکومت رسید، ولی حکومت وی نیز دوامی نیاورده و در سال ۱۹۷۲ سرهنگ آچیمپونگ با یک کودتای نظامی قدرت را در دست گرفت. در سالهای بعد از نکرومه، وضع اقتصادی غنا همواره رو به تنزل بوده و در آخردهه هشتم قرن حاضر به بدترین دوران خود رسیده بود. در سال ۱۹۷۸ ژنرال فردا آکوفو بقدرت رسید ولی دولت او نیز سال بعد بوسیله نظامیان دیگری به رهبری جری راولینگز برکنار شد.

انتخابات عمومی که در همان سال برگزار شد، پس از چند سال حکومت نظامی، یک غیرنظامی به نام هیلایمان را بقدرت رساند.

در سال ۱۹۸۱ جنگهای قبیله ای در غنا آغاز شد و در آخر همان سال یک کودتای نظامی که بار دیگر به ریاست جری راولینگز صورت گرفت، هیلایمان را سرنگون کرد .

جرى راولینگز اعلام کرد که خود نمی خواهد قدرت را در دست بگیرد. پس از کودتا یک مجمع مقاومت ملی به ریاست راولینگز بر اوضاع حاکم شد. روابط غنا پس از کودتای بسرعت با غرب رو به تیرگی نهاد و با لیبی گسترش یافت.

ملاحظات جغرافیایی

کشور غنا با ۵۳۷ ، ۲۳۸ کیلومتر مربع وسعت (هفتاد و پنجمین کشور جهان) در نیمکره شمالی (نصف النهار مبدأ از آن مگذرد)، در غرب قاره افریقا، در کنار اقیانوس اطلس و در همسایگی کشورهای ساحل عاج در غرب، ولتای علیا در شمال و توگو در شرق واقع شده است.

کشور غنا، کشوری نیمه کوهستانی است که نواحی مرتفع آن عمدتاً در نواحی مرکزی و شرقی قرار دارند. جلگه های آن عمدتاً در نواحی جنوبی و اطراف رود ولتا و شعباتش واقع شده اند.

از جمله مهمترین رودهای کشور میتوان به ولتا و شعبات آن همچون ولتای سیاه و ولتای سفید اشاره نمود. جنگلها در آن وسعت زیادی داشته و عمدتاً در نواحی جنوبی واقع شده اند.

آب و هوای کشور گرم و مرطوب و پر باران است. بلندترین نقطه کشور غنا، قله آفاجوتوبا ۸۸۵ متر ارتفاع، و رود ولتا (۱،۱۴۳ کیلومتر) طولیترین رود آن است. دریاچه ولتا (۸/۴۶۲ کیلومتر مربع) بزرگترین دریاچه کشور است.

ملاحظات سیاسی

حکومت این کشور جمهوری است. قانون اساسی کشور در سال ۱۹۷۹ تدوین شده که به موجب آن قوه مقننه از یک مجلس ملی با ۱۴۰ عضو تشکیل یافته است.

براساس آخرین تقسیمات کشوری، کشور غنا به ۹ ناحیه تقسیم شده که هر ناحیه توسط کمیسیونر ناحیه ای دولت مرکزی اداره می شود. از جمله مهمترین احزاب کشور تا قبل از کودتای ۱۹۸۱ می توان به حزب ملی خلق، جبهه خلق، مجمع ملی متحدو حزب سوسیال دموکرات اشاره نمود.

کشور غنا در سال ۱۹۵۷ از انگلستان مستقل شده و روز ملی آن ششم مارس است.

این کشور در سال ۱۹۵۷ به عضویت سازمان ملل درآمد و علاوه بر آن در سازمانهای وحدت افریقا، ملل متحد، اتحادیه گمرگی با ولتای علیا، اکا، سی سی دی، اکوواس، گات، یاا، بانک جهانی، ایکائو، آیدا، ایلو، ایمکو، ایمف، ایتو، یونسکو، یوپو، وهو، ومو، آکپ، قرارداد همکاری با زئیر، کشورهای غیر متعهد عضویت دارد.

ملاحظات اقتصادی

از جمله مهمترین صنایع کشور می توان به ذوب آلومینیوم، تولید کاکائو و تولیدات نارگیلی (روغن نارگیل)، تهیه قهوه، کائوچو، صنایع دستی و استخراجی اشاره نمود.

کاکائو (بزرگترین تولید کننده جهانی)، قهوه، نارگیل، توتون، دام و ماهی نیز از جمله مهمترین محصولات کشاورزی و دامپروری کشور محسوب می گردد.

سرانه زمین مزروعی برای هر نفر بالغ بر ۰/۰۸ هکتار میباشد. تولید سالیانه گوشت گاو ۰،۰۰۰، ۲۲ تن، گوشت گوسفند ۱۰ هزار تن و صید ماهی ۰،۰۰۰، ۳۸۳ تن میباشد. تولید سالانه نیروی الکتریسته نیز معادل ۴/۳ میلیارد کیلووات ساعت است. از جمله مهمترین معادن کشور غنا نیز میتوان به الماس (دومین تولید کننده جهانی)، طلا (مهمترین معدن کشور، منگنز، بوکسیت، آهن، بریل، نیکل، گرافیت و کرومیت اشاره نمود.

۱۵/۵٪ نیروی کار کشور در صنایع و معادن، ۵۷٪ در بخش کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری و ۲۷/۵٪ در بازرگانی و تجارت مشغول به فعالیت می باشند.

واحد پول کشور سدی (C) معادل ۱۰۰ پسوا است که هر ۲/۷۵ واحد آن معادل یک دلار است. میزان تولید ناخالص ملی در سال ۱۹۸۷ حدود ۵/۴۸۴ میلیارد دلار بوده (درآمدسرانه ۴۶۷ دلار) که ۱۵٪ آن از صنایع و تولیدات و ۴۵٪ از کشاورزی بدست می‌آید. هزینه های آموزش و پرورش ۴/۲٪ تولید ناخالص ملی بوده است. نرخ سالانه رشد تولید ناخالص ملی نیز ۲٪ است. درآمد بودجه ملی در سال ۱۹۷۶ بالغ بر ۷۷۳ میلیون دلار و هزینه های بودجه در همین سال معادل ۱/۳ میلیارد دلار بوده است. از جمله مهمترین محصولات وارداتی غنا می توان به ماشین آلات، وسائط نقلیه، غلات، وسائل برقی، نفت و منسوجات اشاره نمود که عمدتا از کشورهای آلمان غربی (۱۶٪)، امریکا، ایتالیا و فرانسه (هرکدام ۷٪) وارد میشود. از جمله مهمترین محصولات صادراتی کشور نیز می توان به کاکائو، کره کاکائو، منگنز، طلا، الماس، آلومینیوم و الوار اشاره نمود که عمدتا از کشورهای آلمان غربی (۲۱٪)، ایتالیا (۹٪)، امریکا و فرانسه (۶٪) صادر میشود.

ملاحظات علمی

طبق آمار بدست آمده سال ۱۹۷۸، ۳۰٪ مردم باسواد بوده و ۴۲٪ نوجوانان رده های سنی ۱۹-۵ سال در مدارس در حال تحصیل بودند. تعداد دانش آموزان نیز بر ۸۳۰،۰۰۰، ۱ نفر بالغ می گردید که در ۵۵۴، ۱۰ مدرسه و دبیرستان به تحصیل مبادرت داشتند. تعداد دانشجویان کشور غنا در سال ۱۹۷۵ بر ۰۷۹، ۹ نفر بالغ می گردید. این در حالیست که نرخ سوادآموزی در میان افراد بزرگسال غنایی بر حسب آخرین تحقیقات به عمل آمده در سال ۲۰۰۱ بر ۹۱/۵ درصد بالغ گردید که از این میزان ۹۳/۹ درصد به دانش آموزان زن و ۸۹/۱ درصد به دانش آموزان مرد تعلق دارد.

در حال حاضر، کشور غنا از تعداد ۱۲۱۳۰ مدرسه ابتدایی، ۴۴۵۰ مدرسه مقدماتی متوسطه، ۵۳۰ مدرسه تکمیلی متوسطه، ۲۱ کالج تربیتی، ۱۸ موسسه فنی، ۲ موسسه اعطا کننده دیپلم و ۵ دانشگاه برخوردار می باشد که در خدمت جمعیت ۱۷ میلیونی کشور است. این بدین معنی است که اکثر غنایی ها دسترسی نسبتاً آسانی به آموزش دارند.

در مقابل در زمان استقلال کشور طی سال ۱۹۵۷ کشور غنا تنها از یک دانشگاه و به اندازه انگلستان دست مدرسه راهنمایی و دبیرستان برخوردار بود طی دهه ی گذشته هزینه های آموزشی کشور بین ۲۸ و ۴۰ درصد بودجه سالیانه آن متغیر بوده است. آموزش ابتدایی و مقدماتی متوسطه رایگان است و در صورتی که تسهیلات و دبیران به اندازه کافی برای پذیرایی کردن از همه دانش آموزان وجود داشته باشد اجباری خواهد بود. دانش آموزان آموزش پایه ی ۶ ساله ی خود را در سن ۶ سالگی شروع می کنند. تحت اصلاحات آموزشی اعمال شده در ۱۹۸۷ آنها به سیستم راهنمایی جدیدی برای مدت سه سال تربیت آکادمیکی که با آموزش فنی و حرفه ای ترکیب شده است. منتقل می شوند. در سال ۱۹۹۶ میزان ۷۶ درصد از کودکان خردسال غنایی در مدارس ابتدایی حضور یافتند و این در حالی است که میزان دانش آموزان نظام آموزش متوسطه ۳۱ درصد و دانشجویان دانشگاههای کشور ۱/۴ درصد بود. گفتنی است که از این میزان دانش آموز و دانشجو در کشور درصد بیشتر به دانش آموزان پسر و تنها درصد کمی به دانش آموزان و دانشجویان دختر تعلق دارد. این تفاوت در تعداد دانش آموزان دختر و پسر به ویژه در سطح آموزش مقدماتی متوسطه و بالاتر بیشتر به چشم می خورد. این در حالی است که حتی وجود چنین اختلافاتی جنسیتی در میزان دانش آموزان کشور به اتخاذ هیچ گونه سیاست ویژه دولتی منجر نگردید.

جمعیت

جمعیت غنا در سال ۲۰۰۲ بالغ بر ۱۹/۸۹۴/۰۰۰ نفر (پنجاه و چهارمین کشور جهان) بوده و تراکم جمعیت ۴۷/۵ نفر در کیلومتر مربع میباشد. ۳۶٪ مردم کشور ساکن شهرها بوده و پرجمعیت ترین شهر آن شهر اکرا است که بالغ بر ۶/۸٪ جمعیت کشور را تشکیل میدهد.

از لحاظ توزیع سنی ۴۶/۹۰٪ جمعیت کشور را افراد کمتر از ۱۴ سال، ۴۷/۷٪ را افراد ۱۵ تا ۵۹ سال و ۵/۴ درصد جمعیت افراد کشور را افراد بالاتر از ۶۰ سال تشکیل می دهد. متوسط عمر مردان ۴۱/۹ و زنان ۴۵/۱ سال است. در غنا میزان تولد ۴۸/۸ در هزار، میزان مرگ و میر ۲۱/۹ در هزار و رشد جمعیت ۲/۶۹٪ است. میزان مرگ و میر کودکان نیز ۵۹ نفر در هر هزار نوزاد میباشد.

۱۹ درصد نژاد مردم آن سیاه و ۴۴٪ از تیره آکان، ۱۶٪ موشی داگومبا، ۱۳٪ اوه و ۸٪ گابوده و بقیه وابسته به سایر قبایل می باشند. ۲۹٪ مردم کشور پروتستان، ۱۴٪ کاتولیک، ۱۲٪ مسلمان، و بقیه آنیمیست می باشند. زبان رسمی کشور انگلیسی است که به خط لاتین نوشته میشود.

از جمله پرجمعیت ترین شهرهای کشور می توان به شهرهای کوماسی، سکوندی و تاکورادی اشاره نمود. از جمله مهمترین بنادر کشور نیز می توان به تماو سکوندی و تاکورادی که هر دو در سواحل اقیانوس اطلس واقع شده اند، اشاره نمود.

ارتباطات

ارتباطات غنا بوسیله دولت کنترل میشود. ۱۹۷۷ تعداد ۱۰ فرستنده رادیویی و ۴ فرستنده تلویزیونی و ۰،۰۹۵،۰۰۰ گیرنده رادیویی و ۴۰،۰۰۰ گیرنده تلویزیونی مورد استفاده بوده و در سال ۱۹۷۵ تعداد ۹۰،۰۰۰ رادیو و ۲،۰۰۰ تلویزیون تولید گردیده است.

در سال ۱۹۷۸ حدود ۴۰۰،۶۶ شماره تلفن مورد استفاده بوده است. در این کشور بطور متوسط ۴ نشریه روزانه با تیراژی حدود ۰،۰۰۵،۵۷۸ و سرانه ۵۱ روزنامه برای هزار نفر (۱۹۷۵) منتشر میشود. مقیاس مورد استفاده سیستم اندازه گیری بریتانیاست که در حال تغییر به سیستم متریک میباشد.

نرخ گیرنده های رادیویی - تلویزیونی، سایتهای اینترنتی، مشترکین تلفن همراه، خطوط تلفن، آنتن های

ماهواره های و کامپیوتر (طی سالهای ۱۹۹۵ - ۱۹۹۸)

نمادهای تکنولوژی در غنا	۱۹۹۵	۱۹۹۸
تعداد کامپیوتر به ازای هر ۱۰۰ نفر	۰/۱۲	۰/۳۰
تعداد خطوط تلفن	۶۳۰۶۷	۱۷۹۵۹۴
تعداد مشترکین تلفن همراه	۶۲۰۰	۴۲۳۴۳
تعداد باجه های تلفن همگانی	۳۰	۱۸۱۴
تعداد آنتن های ماهواره	۰	۱۵۰۰۰
تعداد سایتهای اینترنتی	۶	۲۵۳
تعداد رادیو به ازای هر ۱۰۰ نفر	۲۳/۱	۶۸/۲
تعداد تلویزیون به ازای هر ۱۰۰ نفر	۴/۰۴	۳۵/۲

تاریخچه آموزشی

تاریخچه آموزش رسمی در کشور غنا به دوران شکوفایی قبل از استعمار این کشور باز میگردد. برطبق نشر مورخین، اولین مدارس رسمی کشور غنا توسط گروهی از تجار و میلغین دینی تأسیس گردید. گفتنی است که ساختار آموزش رسمی کشور در حین دوره استعمار بر اساس نظام آموزشی کشور انگلستان طراحی گردید. در سال ۱۹۵۷ پس از استقلال کشور نظام آموزشی متحمل اصلاحات و تغییرات فراوانی در ساختار خود گردید. عده کثیری از برجسته ترین افراد دولتی و غیر دولتی چه پس از استعمار و چه قبل از آن توجه خاصی بر نظام آموزشی کشور معطوف داشته اند.

اعمال اصلاحات گسترده در ساختار نظام آموزشی کشور در اواخر دهه ۱۹۸۰ قالب آموزشی کشور را هر چه بیشتر به نظام آموزشی آمریکا نزدیکتر نمود به عبارت دیگر در نظام آموزشی عمده توجه بر استعداد و نیروهای انسانی متمرکز گردیده و از توجه محض به ارائه آموزشهای آکادمیک صرف پرهیز گردید. تلاشهای اساسی در جهت طراحی نظام آموزشی رسمی در کشور غنا برای نخستین بار از سوی تعدادی از تجار اروپایی به ویژه دانمارکی ها، هلندی ها و انگلیسی ها صورت گرفت.

گفتنی است که کودکان غنایی در این مدارس به عنوان دستیاران اداری یا سربازان جنگی تحت تعلیم قرار می گرفتند. تعدادی از مورخین ادعا میکنند که برای نخستین بار در سال ۱۵۲۹ مدرسه Elmina بنا نهاد که بعدها این قلعه به تصرف هلندی ها در آمده و آنها نیز در سال ۱۶۴۴ به تأسیس مدرسه ای به سبک و شیوه خود اقدام نمودند. گفتنی است که مفاهیم، ارزشها و اصول آموزشی هلندی به مدت ۲۰۰ سال در این قلعه به کودکان غنایی آموزش داده می شد. مدارک نشان می دهند که دولت

انگلستان نیز مدرسه ای در قلعه Cape Coast تأسیس نموده و دانمارکی ها به تأسیس چنین مدرسه ای در قلعه Christianbory واقع در پایتخت کشور Accra مبادرت نمودند.

گفتنی است که نوابغ بومی غنا نظیر Anthony William Christian Protten در این مدارس تعلیم دیده اند. این افراد به آموزش خود در اروپا ادامه داده، توسط تجار انگلیسی، هلندی و... حمایت مالی گردیده و بعدها به عنوان الگویی برای دیگر شهروندان غنایی به کشور بازگشتند. گفتنی است که مدارس رسمی کشور غنا نیز با احداث و گسترش اماکن مذهبی و کلیساها توسط مبلغین مذهبی ارتباط تنگاتنگی دارد چرا که چنین اماکنی جهت رشد و تبلیغ و ترویج افکار و عقاید خود به آموزش افراد و تأسیس مدارس و مراکزی بدین علت ملزم بودند. طی قرن ۱۸ مبلغین مذهبی دانمارکی از همقطاران دینی خود در کشورهای موراوی و آلمان دعوت به عمل آوردند تا در آموزش کودکان غنایی در مدارس قلعه ای در منطقه گلد کواست با آنان همکاری نمایند.

گفتنی است که در سال ۱۷۶۸ تعداد ۵ تن از مبلغین مذکور در منطقه Christianbory مستقر شدند. از این میان تعداد ۱۱ مبلغ فوت کرده و تنها یکی از فرمانداران دانمارکی به نام Johannvon Richard مشتاقانه و به صورت شخصی به آموزش کودکان غنایی مبادرت نمود. وی مصرانه در جهت تأسیس مدارس آموزشی با سیاق جدید تلاش نموده و در این جهت با انجمن مبلغین مذهبی شمال غربی سوئیس تماس گرفته و از آنان تقاضا نمود تا به غنا آمده و با حمایت دولت دانمارک در جهت تدوین برنامه منظم آموزشی تلاش نمایند. اولین گروه ۴ نفره از این مبلغین در سال ۱۸۲۸ وارد خاک غنا شده و دومین گروه نیز متعاقباً در سال ۱۸۳۲ وارد کشور شدند. تلاشهای خستگی ناپذیر مبلغین سوئیس به تأسیس بنیاد آموزشی مستحکم و غنی در کشور منجر گردید.

به طوریکه در سال ۱۸۴۸ تعداد ۳۰۰ دانش آموز غنایی از آموزشهای منظم در مناطق KROPONG و Christianbory برخوردار گردیدند.

بدین ترتیب در مدت زمان کوتاهی مدارس متعددی در مناطق KIBI (۱۸۵۳) ABOKOBI (۱۸۵۴) ODUMASE (۱۸۵۶) تأسیس گردید. علاوه بر آموزش مهارتهای آموزشی نظیر خواندن، نوشتن و علوم ریاضی مبلغین مذهبی Basel دانش آموزان به فراگیری علوم عملی در جهت غنای هر چه بیشتر دین مسیحیت بر آمدند. در این گونه کلاسهای عملی مهارتهای عملی چون نجاری، بنائی، آهنگری، کفاشی، صحافی و خیاطی و گلدوزی (ویژه خواهران) به دانش آموزان آموخته می شد. گفتنی است آمیختگی این گونه آموزشهای عملی با متد نظام آموزشی رسمی کشور منجر به پویا تر شدن دانش آموزان غنایی نسبت به گذشته گردید. در این میان از جمله بزرگترین فعالیتهای انجمن مذهبی Basel میتوان به تهیه رونوشت هایی از چهار کتاب شرح تاریخچه زندگی عیسی به زبانهای بومی و محلی و توزیع آن در میان دانش آموزان غنایی اشاره نمود. از جمله افراد صاحب نامی که در این راه کوشش فراوان به خرج دارند میتوان به H.N.Riis (1853)، Bernard Sdegar (1859) و Zinner mann (1865) اشاره نمود که به تهیه نسخه هایی از کتاب مذکور در قالب زبانهای محلی GA . EWE > TWI مبادرت نمودند .

گفتنی است که ۶۲ سال پس از تأسیس (در سال ۱۹۱۶) انجمن BASEL به کلیسای پروتستان تبدیل شده و در جهت تأسیس دانشسرای حرفه ای در AKROPONG که به عنوان مدرسه مادر کشور غنا شناخته شده است. ۳۰ مدرسه آموزش گرامر و مدارس شبانه روزی ۹۸ روزه برای دختران و پسران غنایی تلاشهای فراوانی به عمل آورد . بعد ها فعالیت مبلغین مذهبی Basel در مناطق شرقی مستعمره با تأسیس انجمن مذهبی آلمانی به نام انجمن پروتستانهای شهر بریمین تکامل یافته و با نفوذ این

انجمن در مرزهای شرقی ولتا طی سال ۱۸۸۱ تعداد ۲۰ مدرسه رسمی در مناطق داخلی و حومه شهرهای Peki ; Keta ; Ito ; Auyako ; Amdedzofe تأسیس گردید. در حالیکه مبلغین مذهبی آلمانی زبان در نیمه شرقی مستعمره به فعالیت می پرداختند انجمن متدیسها یا پیروان جان ویسلی به فعالیت در نواحی مرکزی مبادرت می نمودند. از جمله اهداف پیروان جان ویسلی نظیر انجمن BASEL علاوه بر وعظ، می توان به تلاش در جهت تبلیغ دین مسیحیت از روی انجیل در مدارس کشور اشاره نمود. تا سال ۱۸۷۴ یعنی زمانی که دولت انگلستان قدرت مستعمراتی مستعمره Gold coast را در دست گرفت، پیشرفت عمده ای در حوزه آموزشی کشور غنا تحقق یافت. گفتنی است که عمده این پیشرفت های آموزشی در مدارس مبلغین جان ویسلی و Basel که در سراسر کشور نیز پراکنده شده بود صورت گرفت. تا سال ۱۸۸۱ تعداد ۱۳۹ مدرسه در کشور تأسیس گردید که از این تعداد یک مدرسه در COPE Cape و ۲ مدرسه در اکرا تحت نظارت مستقیم دولت انگلستان قرار داشتند.

گفتنی است که مبلغین مذهبی مدارس Basel از ۴۷ مدرسه، مبلغین جان ویسلی از ۸۴ مدرسه مبلغین Bremen از ۴ مدرسه و کلیسای کاتولیک رم نیز از ۱ مدرسه برخوردار بودند. بر طبق چنین آمار تاریخی می توان گفت که نظام آموزشی کشور غنا طی مراحل آغازین و تکاملی خود به طور عمده ای برگرفته از متدهای آموزشی گروه های تبلیغاتی مذهبی بوده و به طور جدی در سال ۱۸۸۲ دولت طرح جامع و ملی حوزه آموزشی کشور را طراحی نمود. طبق این طرح نظام آموزشی واحدی برای کشور اتخاذ گردید که طی آن به هر یک از معلمان آموزشی مدارک و مجوزهای آموزشی خاصی اعطا گردید. گفتنی است که اولین حکم رسمی حوزه آموزشی کشور در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی آموزش در سال ۱۸۸۷ به تصویب رسید که تا سال ۱۹۲۵ به اجرا گزارده شد. به موجب طرح مذکور بازرسی کلی

جهت رسیدگی و نظارت بر امور و فعالیتهای آموزشی کشور منصوب گردیده و اداره وزارت آموزش و پرورش منطقه COAST Gold شروع به فعالیت نمود. در این برهه از زمان تعداد کل دانش آموزان نظام آموزشی کشور بر ۵۰۷۶ نفر بالغ گردید که از این تعداد ۱۰۳۷ نفر را دانش آموزان دختر تشکیل می دادند. در سال ۱۹۰۲ نواحی جنوبی و قلمرهای شمالی کشور نیز بر قلمرو مستعمره افزوده شده و موقعیت مناسب اقتصادی کشور به واسطه افزایش درآمد ناشی از فروش کاکائو به پیشرفتهای چشمگیری در حوزه آموزشی منجر گردید. در این برهه شهروندان غنایی به اهمیت آموزش پی برده و در جهت رونق هر چه بیشتر آن به اعطای اعانات مالی به بخش آموزشی مبادرت نمودند.

در سال ۱۹۱۸ فرماندار منطقه COAST Gold در اعلام همگانی اذعان داشت که مبلغ ۳۸۰۰۰ پوند در جهت غنا و توسعه حوزه آموزشی کشور، فراهم آوردن امکان برخورداری از آموزشهای اولیه و ابتدایی برای کلیه پسران و دختران غنایی، تأسیس دانشسرای معلمان در هر ایالت، اعطای حقوق مناسب به آموزگاران و نهایتاً تأسیس دانشکده سلطنتی در کشور هزینه گردد.

در سال ۱۹۲۰، شرکت سرمایه گذاری Phleps - Stokes آمریکا مبادرت به ارسال هیأتی از بازرسین جهت بازرسی در خصوص نظام آموزشی کشورهای آفریقائی و بالاخص کشور غنا نمود. گزارش هیأت مذکور برای دولت انگلستان نیازهای کشورهای غنا در حوزه آموزش و پرورش را مشخص ساخت. در همین اثناء دولت COAST Gold کمیته محلی را به تحقیق و بررسی در خصوص نیارمندیهای واقعی حوزه آموزش کشور ملزم نمود. کمیته مذکور نیز پس از انسجام بررسی های لازم احداث ۳ موسسه جدید آموزشی را لازم تشخیص داد. از جمله سه موسسه جدید آموزشی فوق می توان به مدرسه متوسطه، کالج دولتی آموزشی معلمان برای معلمان مرد (که در واقع جایگزین ساختمان قبلی کالج شد

که در سال ۱۹۰۹ تأسیس یافته بود) و ۱ کالج آموزش معلمین زن اشاره نمود. در سال ۱۹۱۹ با به قدرت رسیدن Gordon Guggisberej به سمت فرماندار جدید COAST Gold توجه چشمگیری به حوزه آموزش درجه یک در مدارس کشور اعمال گردید. وی اقدام به تشکیل کمیته ۱۹۲۲ به ریاست وزیر آموزش و پرورش نمود تا از این طریق تحقیقات بیشتری در خصوص آموزش و پرورش منطقه ای صورت گیرد. وی همچنین پیشنهاد ادغام ۳ موسسه آموزشی توسط کمیته ۱۹۲۲ را مطرح کرد چرا که دولت از توان تقبل هزینه های آموزشی هر ۳ موسسه برخوردار نبود بنابراین ۳ موسسه مذکور به یک موسسه جامع ملی تغییر ماهیت دادند. بنا بر رأی اعضای کمیته مذکور موسسه جامع ملی در سال ۱۹۲۷ در Achimota تأسیس شده و به ارائه آموزش عمومی متوسطه ، آموزش معلمان و آموزش فنی حرفه ای برای دانش آموزان مرد مبادرت نمود. مدتی بعد دوره های آموزش عالی فنی حرفه ای و آموزش معلمان برای هر دو گروه جنسی (مرد و زن) در این موسسه دایر گردید .

در سال ۱۹۴۷ دانشگاه OASTC Gold تحت نظارت کالج Achimota تأسیس یافته و امروزه به عنوان دانشگاه غنا به فعالیت می پردازند. تا اواخر سال ۱۹۲۲ نخستین مدرسه صنعتی و تجاری کشور با عنوان مدرسه فنی ACCRA تأسیس یافت. در همین اثناء پرداختن به مسائلی چون برقراری اتحاد میان والدین و معلمان افزایش درآمد ناچیز معلمین و افزایش دوره آموزشی معلمان در رأس امور قرار گرفت.

در سال ۱۹۲۲ توجه خاصی به مناطق شمالی کشور متمرکز گردیده و وزارتخانه مستقل آموزش و پرورش در نواحی شمالی تشکیل یافت . در همین اثناء مدرسه تجاری در منطقه یندی در شمال کشور تأسیس گردید. از جمله مهمترین اولویتهای دولت تا سال ۱۹۳۳ پرداختن به موضوع آموزش معلمان بود به گونه ای که تا اواخر سال ۱۹۳۳ تعداد ۴۴۹ معلم در دانشسرای آموزش معلمان تحت تعلیم و آموزش

قرار گرفتند. در سال ۱۹۳۷، انجمن کشیشان کاتولیک به تاسیس ۲ کالج آموزش معلمان در منطقه Navrongs مبادرت نمود. از جمله مهمترین پیشرفت های حوزه آموزش کشور طی دهه ۳۰ می توان به تأیید و تصویب کاربرد زبانهای محلی کشور با عناوین Twi ; Fanti ; Ewe ; Ga به عنوان زبان آموزشی- رسمی کشور یاد نمود. پس از گذراندن ۱۰ سال دوره های آموزشی مقدماتی و پیشرفته ابتدایی وزارت آموزش و پرورش طرح اعطای بورس های تحصیلی به دانش آموزان موفق را تصویب نمود. در همین اثناء آموزش علوم غیر تئوریک نظیر آشپزی ، خشکشویی ، نگهداری از کودک و سوزن دوزی به دختران و علوم تجاری نظیر خلاصه نویسی، تند نویسی، کتابداری و تایپ در مدرسه علوم اخلاقی Cape Coast ارائه شده و به زودی در سایر مدارس کشور مورد استفاده و استقبال قرار گرفت. از آنجائیکه امکان فراهم آوردن نظام آموزشی اجباری و رایگان برای دولت مقدور نبود از این رو دولت مبادرت به تأمین بخشی از هزینه های آموزشی از طریق دریافت شهریه تحصیلی و تأمین بخشی دیگر از طریق اعطای سوبسیدهای آموزشی نمود. در قلمروهای شمالی کشور که اغلب مدارس به سیستم شبانه روزی اداره می گردید پرداخت شهریه به انواع مختلف از جمله ارائه احشام و مواد غذایی از سوی والدین دانش آموزان صورت می گرفت. علاوه بر فرماندار این منطقه شخصیت های بومی منطقه نظیر Josiah Spio – Garbran و Dr. James Kwegir Aggrey نیز در پیشرفت و توسعه نظام آموزشی کشور نقش به سزایی ایفا کردند. از جمله مهم ترین اقدامات Aggrey تلاش در جهت فراهم آوردن امکانات آموزشی برای دختران غنایی و القاء فرهنگ آموزش همگانی در کشور بود. این اقدامات سبب گردید تا طی سالهای آتی تعداد اماکن آموزشی و مدارس ویژه دختران و حتی کالج های تخصصی رو به افزایش گذارد. Josiah Spio – Garbran نیز به آموزش تقویتی دانش آموزان ضعیف و عقب افتاده از دروس

آموزشی به ویژه دروس ریاضی در مقطع متوسطه می پرداخت. اگر چه نظام آموزشی رسمی برای نخستین بار توسط دولت استعماری انگلستان برای شهروندان غنایی فراهم آمد اما در جهت تربیت افراد نخبه با تحصیلات عالی به پیشرفت چشمگیری نداشته و علاوه بر این تنها قشر محدودی از جمعیت بومیان به نظام آموزشی و امکانات آن دسترسی داشته و تحت تعلیمات آکادمیک قرار می گرفتند. روند تدریجی پیشرفت در حوزه آموزش کشور همچنان ادامه داشت. تا اینکه در سال ۱۹۵۲ رهبر ملی غنا به جایگاه آموزش به عنوان اصلی ترین ابزار توسعه ملی اشاره نموده و سیاست آموزش همگانی را برای شهروندان غنایی به اجرا در آورد. از زمان استقلال کشور، دولتهای متبوع همواره بر اهمیت آموزش همگانی جهت دستیابی به توسعه ملی از طریق اتخاذ سیاستهای مناسب آموزشی متناسب با توسعه اجتماعی، صنعتی و تکنولوژیکی جامعه اذعان داشته اند.

سیاستهای آموزشی

عمده ابتکارات و سیاستهای آموزشی بخش آموزش کشور بر برنامه های توسعه دراز مدت دولت که تحت عنوان تصویر ۲۰۲۰ شناخته می شود تمرکز دارند. این ابتکارات برای مقابله با پسرفت هایی که سیستم آموزشی طی دو دهه گذشته متحمل آن شد. طراحی شده اند و اکنون با همکاری گروهها و شرکای توسعه در حال اجرا هستند. علاوه بر این برنامه های ملی آموزشی در نوامبر ۱۹۹۹ برگزار شد تا سهامداران بخش آموزش را گرد هم آورد تا پیشرفت آموزش پس از اصلاحات در اواخر دهه ۸۰ را مرور و مورد بحث و بررسی قرار دهند. تصویر وزارت آموزش برای آینده در سطح ابتدایی در برنامه ی

آموزش پایه ی عمومی اجباری رایگان^۱ که عموماً به عنوان FCUBE شناخته می شود. گنجانده شده است. ابتکارات سیاست کلیدی در این برنامه افزایش تأکید بر آموزش علوم و فنون و بیشتر قابل دسترس کردن آموزش برای دختران می باشند تأکید بر علوم و فنون و هم چنین نیاز برای تعادل جنسی فرای سطح آموزش پایه مورد استفاده قرار می گیرد. تصورات مهم دیگر برای آینده ی آموزش در غنا تأسیس آموزش از راه دور است. ابتکارات سیاست آموزشی کنونی بر عنصر آموزشی برنامه بلند مدت توسعه دولت تحت عنوان تصویر ۲۰۲۰^۲ تمرکز می کند. این ابتکارات بدین منظور طراحی شده اند که آثار مخربی را که سیستم آموزشی طی دو دهه ی گذشته از آن رنج برده است را خنثی کند. این ابتکارات هم اکنون با همکاری اجتماعات (گروهها) و شرکای توسعه در حال اجرا می باشد.

بند ۲۵ قانون اساسی مصوب سال ۱۹۹۲ غنا به وضوح بیان می کند که چارچوب سیاست ملی

آموزش بر موارد ذیل استوار می باشد:

- ۱- برخورداری از کلیه افراد از حق استفاده از تسهیلات و موقعیتهای آموزشی یکسان
- ۲- در دسترس بودن آموزش ابتدایی رایگان و اجباری برای همگان
- ۳- آموزش متوسطه در اشکال متفاوت آن که شامل آموزش فنی و حرفه ای هم می شود. عموماً از طریق هر وسیله ای مناسب و خصوصاً از طریق معرفی پیش رونده آموزش رایگان برای همگان قابل دسترس گردد.
- ۴- قابلیت دسترسی همگانی به برنامه های آموزش عالی

^۱Free Compulsory universal Basic Education

^۲Vision 2020

۵- تشویق و تقویت سواد کاربردی

۶- توسعه سیستم مدارس با ارائه تسهیلات مناسب در کلیه سطوح آموزشی

۷- برخورداری اشخاص از مجوز تاسیس و نگهداری یک مدرسه ی خصوصی در کلیه سطوح

بند ۳۸ قانون اساسی تحت عنوان اصول هدایتی سیاستهای دولت به وضوح مشخص می کند

که دولت چه نقشی در اجرای سیاست آموزش ملی باید ایفا کند.

۳۸(۱) دولت تسهیلات آموزشی را در کلیه سطوح و مناطق کشور تامین خواهد کرد و تا

بالاترین حدی که امکان پذیر است این تسهیلات را برای تمام شهروندان امکان پذیر خواهد کرد.

۳۸(۲) به موجب این قانون دولت به تدوین برنامه ای در جهت اجرای برنامه های آموزش

پایه رایگان طی ۱۰ سال آتی مبادرت نموده است.

۳۸(۳) در دسترس همگانی قرار گرفتن منابع ذیل:

One) دسترسی متعادل و برابر به برنامه های آموزش متوسطه و سایر برنامه های آموزش

پیش دانشگاهی و دسترسی برابر به دانشگاه یا آموزش معادل با تاکید بر علوم و تکنولوژی.

Two) ارائه برنامه های آموزشی رایگان رسمی و غیر رسمی به جوانان و تربیت شغلی رایگان

و توانبخشی و اسکان معلولان

Three) برگزاری دوره های آموزش پایه

به طور کلی می توان گفت که بنا بر ماده ۲۵ قانون اساسی مصوب سال ۱۹۹۲ کشور غنا، اساس

سیاست آموزش ملی بر مفاد ذیل استوار می باشد :

۱. ارائه آموزش پایه (مقطع ابتدایی) به صورت رایگان ، اجباری و همگانی

۲. ارائه آموزش متوسطه همگانی در اشکال و انواع مختلف آن (آموزش تئوریک و آموزش فنی و حرفه ای) به صورت رایگان.
 ۳. ارائه آموزش عالی همگانی به احتساب ظرفیت مراکز دانشگاهی کشور
 ۴. تشویق و ترغیب وزارت آموزش و پرورش و دولت به اجرای طرح گرایش افراد بزرگسال به کسب سواد خواندن و نوشتن
 ۵. توسعه سیستمهای آموزشی مدارس کشور با امکانات مناسب و در خور برای تمامی سطوح آموزشی
 ۶. برخورداری شهروندان غنایی (با هرمیزان سرمایه گذاری) از حق تأسیس مدارس و موسسات خصوصی آموزشی) مطابق قوانین و تبصره های قانونی
 ۷. دستیابی متعادل و متوازن کلیه شهروندان غنایی به بهره گیری از امکانات آموزش متوسطه و دیگر آموزشهای پیش دانشگاهی
 ۸. اجرای طرح سواد آموزی رایگان ویژه بزرگسالان، طرح آموزش فنی و حرفه ای رایگان و ارائه آموزشهای توانبخشی ویژه افراد معلول و ناتوان
 ۹. آموزش فشرده و کوتاه مدت
- طرح ۲۰۲۰ غنا در واقع طرح توسعه دولتی است که در خصوص تنظیم بودجه آموزشی کشور تا سال ۲۰۲۰ طراحی گردیده است. گفتنی است که طرح مذکور برحسب التزامات و مفاد قانون اساسی تنظیم گردیده است. هدف غائی سیاست آموزش گنجانده شده در طرح ۲۰۲۰ بر معیارهای ذیل استوار می باشد: کلیه شهروندان غنایی بدون توجه به جنسیت و یا وضعیت اجتماعی می بایستی از حداقل

سواد خواندن و نوشتن برخوردار بوده و به افرادی پویا تبدیل گردند. به عبارت دیگر معیار اساسی فوق بر این نکته اذعان دارد که نظام آموزشی کشور در وهله نخست مسئولیت تدارک ابزار و نیازمندیهای آموزشی را بر عهده دارد تا از این طریق از مهارتهای لازم در جهت حضور موفقیت آمیز در رقابتهای اقتصادی جهانی برخوردار گردند. بنا به تعریف وزارت آموزش و پرورش کشور و در راستای مقررات قانون اساسی و با توجه به دیدگاه طرح ۲۰۲۰ هدف آموزش ملی فراهم آوردن آموزش مناسب برای کلیه شهروندان غنایی در جهت پرورش افراد خلاق، تحصیل کرده و برخوردار از مهارتهای لازم جهت حضور موفقیت آمیز در عرصه رقابتی دنیای مدرن می باشد. ماده ۳۸ قانون اساسی تحت نظارت اصول اجرایی دولت به صراحت اعلام می دارد که نقش دولت در اجرای سیاست آموزش ملی میبایستی مطابق مفاد ذیل تنظیم گردد :

۱. دولت می بایستی به تدارک امکانات آموزشی برای کلیه سطوح آموزشی کشور در تمامی نقاط آن مبادرت نموده و تا جایی که ممکن است استفاده و بهره گیری از چنین امکاناتی را برای کلیه شهروندان غنایی فراهم آورد .
۲. دولت می بایستی ظرف مدت ۲ سال پس از اولین نشست پارلمان و پس از اجرای ماده قانون مذکور به تنظیم طرح اجرایی آموزشی برای ۱۰ سال آتی نظام آموزشی آزاد ، اجباری و بین المللی کشور مبادرت نماید .

سیاستگذاری دراز مدت آموزشی

از سیاست دراز مدت وزارت آموزش و پرورش کشور غنا در حوزه آموزش و پرورش کشور تحت عنوان نگرش ۲۰۲۰ یاد می شود. گفتنی است که از سیاست مذکور در سطح آموزش پایه نیز به عنوان طرح آموزش رایگان اجباری و همگانی (ملی) یاد می شود. از جمله مهم ترین اهداف اتخاذ سیاست مذکور می توان به تأکید هرچه بیشتر بر آموزش فنی و حرفه ای و تشویق و ترغیب دانش آموزان غنایی در گرایش به تحصیل در چنین رشته هایی و در دسترس نمودن و همگانی کردن آموزش پایه برای کلیه شهروندان غنایی اشاره نمود. علاوه بر این برقراری توازن و عدالت آموزشی در میان دانش آموزان دختر و پسر غنایی و ثبت نام از هر دو گروه جنسی از جمله دیگر اولویت های سیاست مذکور در حوزه آموزش پایه (ابتدایی) می باشد. لازم به ذکر است که هدف از اجرای سیاست مذکور در نظام آموزش دانشگاهی کشور راه اندازی آموزش دانشگاهی از راه دور و ارائه مطالب آموزش فنی و حرفه ای در دانشکده های تخصصی فنی من جمله دانشکده های تربیت مدرس و دانشسرای تعلیم و تربیت استاد می باشد.

سطوح آموزشی

بنا بر اصلاح قانون آموزش کشور که از مورخه ۱۹۸۷ به اجرا در آمد تغییرات عمده ای در ساختار نظام آموزشی کشور اعمال گردید که از این جمله می توان به کاهش سنوات آموزشی پیش دانشگاهی کشور از مدت ۱۷ سال به ۱۲ سال اشاره نمود. نظام آموزشی پایه (ابتدایی) در واقع ساده ترین نوع آموزشی است که مطابق قوانین پارلمانی و آموزش کشور هر شهروند غنایی از حق برخورداری از چنین دوره های آموزشی برخوردار می باشد. طرح آموزشی نظام ابتدائی در کشور غنا دوره ۹ ساله آموزشی را

شامل می گردد. مطابق قوانین کشور و بنا بر مقتضیات حال و آینده کشور بر خورداری از دوره های آموزش ابتدایی و متوسطه برای هر شهروند غنایی ضروری است. گفتنی است که دوره های آموزشی مذکور تنها به منظور فراهم آوردن فرصت شغلی برای فارغ التحصیلان مراکز آموزشی ارائه نشده بلکه عمدتاً در جهت پرورش قدرت خلاقه و قدرت تطبیقی دانش آموزان غنایی با شرایط موجود کشور در جهت بهبود اوضاع اقتصادی ، اجتماعی و... ارائه می گردد. آموزش رسمی در کشور غنا از سن ۶ سالگی آغاز می گردد. اخیراً سیستم آموزشی کشور به سیستم ۴-۳-۳-۶ تبدیل شده است. به عبارت دیگر در طرح جدید نظام آموزشی کشور آموزش دوره ابتدایی مدت ۶ سال، آموزش مقدماتی متوسطه مدت ۳ سال ، آموزش تکمیلی متوسطه ۳ سال، آموزش دانشگاهی ۴ سال تدوین گردیده است.

۹ سال اولیه آموزش که آموزش ابتدایی و آموزش مقدماتی متوسطه را شامل می گردد، در زمره نظام آموزش پایه کشور محسوب شده و رایگان و اجباری است. تحت اصلاحات نظام آموزشی کشور در سال ۱۹۸۷ مطالب کتب درسی نظام آموزشی پایه نیز تغییر یافت. به طوریکه عناوین آموزشی نظام ابتدایی از ۹ عنوان به ۵ و ۶ عنوان و عناوین نظام آموزش مقدماتی متوسطه از ۱۲ و ۱۳ عنوان به ۹ تا ۱۰ عنوان تقلیل یافت. گفتنی است آندسته از دانش آموزانی که با موفقیت دوره آموزشی مقدماتی متوسطه را پشت سر می گذارند قادر به حضور در آزمونهای تکمیلی دانشگاهی یا کسب دیپلم از هنرستانهای فنی، دانشکده های تربیت معلم و یا دیگر موسسات نظام آموزشی عالی کشور خواهند بود. لازم بذکر است که مطالب درسی اشتغال زا نیز در مدارس کشور تدریس می گردد. در سطح نظام آموزش ابتدایی، دانش آموزان همچنین از آموزش زبان انگلیسی، زبان و فرهنگ غنایی، علوم ریاضی،

مطالعات زمین شناسی، علوم اخلاق و مذهبی، تربیت بدنی، موسیقی و رقص به عنوان فعالیتهای جسمانی بهره مند می گردند .

برنامه های آموزشی نظام آموزش مقدماتی متوسطه نیز مطالبی چون زبان انگلیسی، زبان و فرهنگ غنایی، مطالعات اجتماعی، دانستنیهای عمومی، علوم کشاورزی، مهارتهای حرفه ای، مهارتهای فنی، آموزش علوم دینی و اخلاق و آموزش زبان فرانسه را شامل می گردد .

از جمله موضوعات آموزشی که به صورت کاملاً اختیاری ارائه می گردد می توان به آموزش مهارتهای حیاتی، موسیقی، رقص و تربیت بدنی اشاره نمود.

مطالب آموزشی دوره آموزشی تکمیلی متوسطه نیز از برنامه های آموزشی پایه و اختیاری تشکیل یافته است به نحوی که به هردانش آموز دوره پایانی آموزش متوسطه دروس اصلی نظیر زبان انگلیسی، علوم ریاضی، علوم وابسته (مطالعات زمین شناسی، کشاورزی علوم طبیعی) و علوم اجتماعی (آموزش علوم اقتصاد، جغرافیا، تاریخ، علوم سیاسی و مهارتهای حیاتی من جمله کمکهای اولیه پزشکی) ارائه می گردد. علاوه بر ارائه دروس پایه فوق، دانش آموزان می بایستی از ۵ برنامه آموزشی فوق برنامه (برنامه آموزشی علوم کشاورزی، آموزش علوم هنری، آموزش علوم اقتصادی و تجارت، آموزش علوم حرفه ای و آموزش فنی) ۳ گزینه را به اختیار انتخاب کرده و بگذرانند. گفتنی است که آموزش پایه (ابتدایی) و آموزش تکمیلی متوسطه به ۴۰ هفته آموزشی در سال مشتمل می گردد.

سطوح آموزشی کشور غنا بین سالهای ۹۷-۱۹۹۶

تعداد مؤسسات و مراکز آموزشی		سطوح آموزشی	
مراکز دولتی	مراکز خصوصی	مراکز دولتی	
۱۳۰۱۴	۱۲۴۹	۱۱۷۶۵	مدارس ابتدایی
۵۸۸۰	۲۸۳	۵۵۹۴	مدارس مقدماتی متوسطه
۵۰۴	۴۸	۴۵۶	مدارس تکمیلی متوسطه
۶۱	۴۰	۲۱	مؤسسات فنی حرفه ای
۳۸	-	۳۸	دانشسرای معلمان
۸	-	۸	مؤسسات و مراکز پلی تکنیک
۵	-	۵	دانشگاهها
۱۹۵۱۰	۱۶۲۰	۱۷۸۹۰	جمع کل

نرخ موسسات و مراکز آموزشی و نرخ ثبت نام کنندگان سطوح مختلف آموزشی

تعداد نفرات ثبت نامی	تعداد مراکز	سطوح آموزشی
۱۳۳۳۳۴۷	۱۳۰۱۴	مدارس ابتدایی
۷۳۸۰۵۷	۵۸۸۰	مدارس مقدماتی متوسطه
۱۹۴۷۸۵	۵۰۴	مدارس تکمیلی متوسطه
۲۳۶۴۲	۶۱	موسسات فنی
۲۰۳۹۹	۳۸	دانشسراهای آموزش معلمان
۱۵۱۷۹	۸	موسسات و مراکز آموزش پلی تکنیک
۲۳۱۲۶	۵	دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی
۳۳۴۸۵۳۵	۱۹۵۱۰	جمع کل

آموزش پیش دبستانی

طرح های آموزشی

از جمله مهمترین طرح های مقطع آموزش ابتدایی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- طرح نگاهی به کودکان

از جمله مهم ترین اهداف طرح مذکور می توان به ارتقاء سطح کیفی و کمی آموزش کودکان روستایی به ویژه دختران روستایی از طریق شرکت و حضور در کلاسهای منسجم ، منظم و چند بخشی اشاره نمود :

گفتنی است که سازمان UNICEF در جهت تحقق هر چه بیشتر سیاست های طرح مذکور به همکاری با وزارت آموزش و پرورش و نظام آموزش ابتدایی کشور غنا مبادرت نموده است .

چهار هدف غائی و اساسی طرح مذکور به شرح ذیل می باشد :

۱. اجرای طرح مذکور به صورت شبکه ای در مناطق کشور و دپارتمانهای آموزش منطقه ای
۲. ارتقاء سطح بهداشت و سلامت کودکان از طریق ارائه آموزشهای همگانی بهداشتی در کلاسهای درسی و ارائه آموزشهای روش شناختی بهداشتی
۳. تقویت سطح مدیریتی - نظارتی مقامات محلی و ناظرین منطقه ای حوزه آموزش
۴. ارائه دروس آموزشی از طریق اعمال مشارکتها و تقویت ساختارهای مشارکتی آموزشی در حوزه آموزش کودکان غنایی

۲- طرح مراقبتهای بهداشتی و پزشکی کودکان

طرح مذکور به ارتقاء سطح کیفی و کمی مراقبتهای پزشکی و.... از کودکان پیش دبستانی غنایی و ارائه اطلاعات و آگاهی های لازم در خصوص سلامت کودکان به والدین غنایی مبادرت می نماید. این درحالیست که در سطح سیاست ملی طرح مذکور به توسعه سیاسی و تقویت و افزایش ظرفیت موسسات آموزش پیش دبستانی در کشور تأکید دارد. گفتنی است که طرح مذکور توسط دپارتمان نظام آموزش پیش دبستانی در حوزه انجمن آموزش پایه به اجرا در می آید .

آموزش پیش دانشگاهی

ساختار آموزشی

آموزش پایه:

سن ورود=۶ سالگی سن اتمام=۱۵ سالگی

آموزش ابتدایی

سن ورود=۶ سالگی سن اتمام=۱۲ سالگی

آموزش مقدماتی متوسطه(راهنمایی)

سن ورود=۱۲ سالگی سن اتمام=۱۵ سالگی

در پایان مقطع مقدماتی متوسطه گواهینامه آموزش پایه (BECE) به فارغ التحصیلان

اعطاء می گردد.

آموزش تکمیلی متوسطه

سن ورود=۱۵ سالگی سن اتمام=۱۸ سالگی

در پایان مقطع تکمیلی متوسطه گواهینامه دیپلم متوسطه (SSCE) به فارغ التحصیلان

اعطاء می گردد.

آموزش فنی و حرفه ای

سن ورود=۱۵ سالگی سن اتمام=۱۸ سالگی

برنامه های آموزشی

سیستم آموزشی پیش دانشگاهی کشور غنا بر ۶ سال مدرسه ابتدایی (اجباری)، ۳ سال مقدماتی متوسطه و ۳ سال تکمیلی متوسطه مشتمل می گردد. در پایان دوره ۳ ساله ی تکمیلی متوسطه دانش آموزان در امتحان تأیید دوره ی متوسطه^۳ شرکت می کنند .

لازم به ذکر است که ۶ سال آموزش مقدماتی و ۳ سال آموزش مقدماتی متوسطه (راهنمایی) ۹ سال آموزش پایه را تشکیل می دهند. در ۳ سال اول مدارس ابتدایی هفت شاخه ی درسی - انگلیسی، ریاضی، زبان و فرهنگ غنایی، مطالعات زیست محیطی آموزش اخلاق/ مذهب، آموزش فیزیکی، و موسیقی و رقص مطالعه می گردد. از سال چهارم علوم تلفیقی نیز تدریس می شود. کلاسهای ابتدایی پائین تر (3-1p) به زبان های محلی غنایی و کلاسهای 4p و بالاتر از آن به زبان انگلیسی تدریس می شوند. پس از تکمیل دانش آموزان بطور خودکار برای ثبت نام در مقطع مقدماتی متوسطه آماده می شوند. برنامه های آموزشی مقطع مقدماتی متوسطه در برگیرنده شاخه های درسی زیر است:

- زبان انگلیسی
- زبان و فرهنگ غنایی
- ریاضیات
- علوم

^۳ Senior Secondary Certificate Examination (SSCE)

- علوم کشاورزی
- آموزش مذهبی / اخلاقی
- توانایی های مقدماتی فنی
- توانایی های مقدماتی حرفه ای
- علوم اجتماعی
- زبان فرانسه (اختیاری)
- موسیقی
- تربیت بدنی

در پایان این دوره دانش آموزان در آزمون احراز گواهینامه ی آموزش ابتدایی ملی (BECE)^۴ شرکت می کند این امتحان آنها را برای ورود به دبیرستان واجد شرایط می کند.

برنامه آموزشی متوسطه شامل یک برنامه ی آموزشی هسته ای (مرکزی) و پنج برنامه ی تخصصی می باشد. هر مدرسه ای می تواند دو یا تعداد بیشتری از این برنامه های اختصاصی را ارائه دهد. هر برنامه ی اختصاصی از دو یا چند گزینه تشکیل شده است. از دانش آموزان خواسته می شود که گزینه در بر گیرنده ی ۴ شاخه ی اصلی درسی را انتخاب کنند.

^۴ Basic Education Certificate Examination

از جمله مهمترین دروس اصلی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

زبان انگلیسی

ریاضیات

علوم تلفیقی

علوم اجتماعی

از جمله دروس انتخابی نیز می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

علوم کشاورزی

علوم

علوم هنری

علوم بازرگانی

منشی گری

علوم حرفه ای

اقتصاد خانواده

علوم فنی

آموزش ابتدایی

اهداف آموزشی

از جمله مهم ترین اهداف بخش آموزش ابتدایی می توان به تلاش در جهت دسترسی هر چه بیشتر دانش آموزان کلیه مقاطع تحصیلی به مواد آموزشی با راندمان و سطح کیفی بالا اشاره نمود .

از جمله اقدامات بسیار اساسی بخش آموزش ابتدایی می توان به جلب حمایت های همه جانبه سازمان جهانی غذا و صندوق اعانات کاتولیک های جهان در خصوص اجرای طرح تغذیه رایگان در مدارس ابتدایی به ویژه مدارس ویژه دختران در مناطق شمالی ، شرقی و غربی کشور اشاره نمود .

علاوه بر این بخش مذکور در جهت نوسازی مدارس و تأسیس ساختمان های جدید آموزشی به عنوان عامل هماهنگ کننده از نقش به سزایی برخوردار بوده است .

از جمله فعالیت های دیگر بخش آموزش ابتدایی می توان به تشکیل انجمن های منطقه ای آموزشی در جهت توسعه زیر ساختی حوزه آموزشی مناطق سراسر کشور و نظارت بر عملکرد گروه های طرح کننده سیاست های آموزش منطقه ای (DEPT) و برقراری ارتباط میان گروه های مذکور و کمیته های نظارتی آموزش منطقه ای (DEOC) در جهت طرح برنامه های جامع توسعه نظام آموزشی کشور و افزایش سطح کیفی آموزش کودکان غنایی اشاره نمود .

آموزش متوسطه

اولویتهای آموزشی

از جمله اولویت های نظام آموزش متوسطه کشور غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. عدم تأکید صرف بر برگزاری دوره های آکادمیک محض در برنامه های آموزشی و تشویق و ترغیب

دانش آموزان در گرایش به کسب مهارتهای فنی و حرفه ای

۲. تشویق و ترغیب شهروندان غنایی به تأسیس مدارس خیریه متوسطه به ویژه در مناطق دوره

افتاده و روستایی

گفتنی است که هدف از اجرای این طرح تاسیس تعداد هر چه بیشتری از مدارس روزانه در عوض

مدارس شبانه می باشد .

۳. تأکید بر اهمیت علوم و فنون با تأسیس مراکز تحقیقاتی علمی در هر یک از مناطق تحت

پوشش سیاست مذکور

گفتنی است که اخیراً تمامی مناطق کشور در زمره (تحت پوشش) سیاست مذکور قرار گرفته اند

۱. بازنگری در متن و موضوع مطالب و برنامه های تحصیلی و برقراری ارتباط با دوره ها و موضوعات

آموزش دانشگاهی و موسسات آموزش عالی

اهداف آموزشی

از جمله مهمترین اهداف آموزشی مقطع آموزش متوسطه می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- عدم تاکید بر گنجاندن دوره های آکادمیک محض در برنامه های آموزشی و تشویق

افراد به کسب توانایی های فنی و حرفه ای

۲- تشویق همگانی به احداث مدارس متوسطه در اجتماعات روستایی

هدف از اعمال چنین سیاستی در جهت انتقال دانش آموزان از مدارس شبانه روزی به

مدارس روزانه است که در نهایت رهسپاری کودکان مناطق دور افتاده به مدارس شبانه روزی را

غیر ضروری می نماید.

۳- تاکید بر تأسیس مراکز تحقیقاتی منطقه ای در تمامی مناطق کشور

ارزشیابی تحصیلی

در طول مقطع متوسطه ، دانش آموزان خود را برای احراز گواهینامه ی مدرسه ی بین المللی

/ سطح عادی GCE / گواهینامه ی دبیرستان افریقای غربی (WASSCE) آماده می کنند.

در پایان این دوره دانش آموزان در امتحان گواهینامه ی دبیرستان ملی (SSSCE) و /یا

مدرک آموزش عمومی بین المللی GCE در سطح پیشرفته شرکت می کنند که آنها را برای ورود

به تحصیلات عالی و واجد شرایط می نماید.

انجمن (فرهنگی) بریتانیا در غنا مرکز تأیید شده ای برای امتحانات آکادمیک و حرفه ای است.

این انجمن امتحانات انگلیسی به عنوان زبان دوم (EFL) دانشگاه کمبریج را ثبت و مراقبت می

کند. سیستم امتحان بین المللی زبان انگلیسی^۵ - (IELTS) امتحان ورودی دانشگاههای انگلیسی و خارجی و امتحانات موسسات تجاری) - نیز از طریق این انجمن مدیریت می شود. علاوه بر این ، مقدمات نظارت بر عملکرد داوطلبینی که در آزمون ورودی اکثر سازمانها ی حرفه ای وابسته به کشور انگلستان شرکت می کنند از طریق این انجمن صورت میگیرد. به طور کلی ، انجمن فرهنگی انگلستان در غنا تلاش می کند سالانه برای ۱۰۰۰۰ جوان غنایی دسترسی به برنامه ها و صلاحیت های آموزشی انگلستان را فراهم کند.

آموزش عالی

سیاستهای آموزشی

سیاست درازمدت دولت در حوزه نظام آموزش دانشگاهی در جهت اجرای سیاست سرمایه گذاری امانی و جذب سرمایه های متفرقه و مشارکتی در حوزه نظام آموزش دانشگاهی و تشکیل صندوق مشارکتی مالی است. لایحه تشکیل چنین صندوقی در مراحل پایانی به تصویب وزارت آموزش و پرورش کشور می رسد. از مدتها قبل پیش نویس لایحه تقدیم هیأت دولت گردیده و سرانجام در آغاز سال ۲۰۰۰ میلادی به تصویب هیأت دولت و پارلمان رسید. طبق مفاد لایحه مذکور کلیه دانشجویان، والدین، معلمان، موسسات غیر دولتی و مذهبی، انجمن های شهری، شوراهای شهر و دیگر عوامل موظف به حمایت از

^۵ International English Language Testing System.

صندوق امانی حوزه آموزش کشور در جهت اجرای طرح های آموزشی و تدارک امکانات آموزشی دانشگاههای کشور می باشند.

از جمله دیگرسیاستهای آموزشی دانشگاه های کشور غنا می توان به اطلاع رسانی عمومی مبنی بر ارائه آمار و نتایجی از عملکرد حوزه آموزش کشور توسط دانشگاههای سراسر کشور اشاره نمود. در تاریخ ۱۵ می سال ۱۹۹۹ وزیر آموزش و پرورش غنا کلیه دانشگاههای کشور را به اطلاع رسانی همگانی در خصوص دستاوردهای حوزه آموزشی کشور طی چندین سال اخیر در جهت جذب سرمایه گذاران بالقوه بخش خصوصی توصیه نمود چرا که مشارکت بخش خصوصی در حوزه سرمایه گذاری آموزشی اگر چنانچه اطلاع رسانی مناسب و صحیحی از عملکرد دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور در جهت افزایش پتانسیل مالی و توان بالای سرمایه گذاری سرمایه گذاران بخش خصوصی ارائه شود نتایج مثبت و پرباری را به همراه خواهد داشت.

ساختار آموزشی

سیستم آموزش عالی در غنا در بر گیرنده ی دانشگاهها و کالج های دانشگاهی، پلی تکنیک ها و موسسات تربیتی پیش از خدمت می باشد. کلیه موسسات آموزش عالی تحت انجمن ملی آموزش جمع می شوند که در سطح ملی گروه مشاوره و هماهنگ کننده ای را شکل می دهد. موسسات پلی تکنیک هم اکنون در حال ترقی برای ارائه ی دوره هایی در سطح دانشگاه می باشند. دانشگاه غنا واقع در لگان (نزدیک آکرا) اولین دانشگاه غنا بود که در سال ۱۹۴۸ تاسیس شد.

۴ دانشگاه دیگر در کشور وجود دارد. که در کیپ کوست^۶، وینه با^۷، کوماسی^۸ و تاماله^۹ واقع شده اند. دانشگاه غنا^{۱۰} و دانشگاه علوم و تکنولوژی (کوماسی) دوره های ۲ ساله ی کارشناسی را ارایه می کنند که منجر به اعطای دیپلم در طبقه وسیعی از رشته های حرفه ای می شود. علاوه بر این ، دانشگاه کیپ کوست دوره ی دیپلم سه ساله ای را در تکنیکهای آزمایشگاهی و دوره های دیپلم دوساله در علوم بهداشتی و آموزش پایه ارایه می کند . دونوع دوره های مدرک کارشناسی عمومی و افتخاری وجود دارد، معمولاً کسب مدرک کارشناسی سه تا چهار سال به طول می انجامد که این خود وابسته به این نکته است که آیا دانشجو با سطح GCEA یا تمرات SSSCE ثبت نام کرده است. مدرک کارشناسی ارشد نیز برای فارغ التحصیلان با مدرک کارشناسی از دانشگاههای معتبر قابل دسترسی می باشند. دوره آموزش کارشناسی ارشد بر دو ترم تحصیلی تمام وقت یا چهار ترم تحصیل پاره وقت مشتمل می گردد. به عبارت دیگر دوره های کارشناسی ارشد یک یا دوسال طول می کشد. حداقل تحصیل به مدت دو ترم در دانشگاه باید سپری شود. برای دوره ی کارشناسی ارشد دوسال تحصیل مورد نیاز است که در بر گیرنده ی کاردوره ای می باشد و به دنبال آن کار تحقیقی ای که منجر به یک رساله می شود.

^۶ Cape Coast

^۷ Winneba

^۸ Kumasi

^۹ Tamalo

^{۱۰} The University of Ghana

مقطع دکتری نیز برای فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد از دانشگاهها معتبر قابل دسترسی می باشد. داوطلبان باید دو سال اول را در دانشگاه بگذرانند. اگر مدرک کارشناسی ارشد را از همان دانشگاه دریافت کرده باشند، این مدت ۱ سال می باشد. پس از ، تایید مطالعات دانشجویان توسط هیئت مطالعات فارغ التحصیلی ، دانشجویان از مجوز ادامه مطالعات خود در خارج از دانشگاه برخوردار می گردند. دوره های دکتری کاملاً بوسیله ی تحقیق تکمیل می شوند (ارایه و دفاع از یک رساله) و نیازمند یک مطالعه ی حداقل سه ساله می باشد.

سال تحصیلی

سال دانشگاهی از ماه سپتامبر آغاز شده و تا ماه ژوئن به طول می انجامد. از جمله مهمترین تعطیلات تحصیلی دانشگاه های کشور می توان به تعطیلات ۲۲ می تا ۲۱ آگوست اشاره نمود. زبان آموزشی مراکز آموزش عالی غنا، انگلیسی است.

مقاطع آموزشی

مقطع کارشناسی

دانشگاه غنا و دانشگاه علوم و تکنولوژی دوره های کارشناسی دوساله ای را ارایه می دهند که منجر به اعطای دیپلم در طیف وسیعی از رشته های حرفه ای می شود. علاوه بر این ، دانشگاه کیپ کوست یک دوره دیپلم سه ساله در تکنیک های آزمایشگاهی و دوره های دو ساله ی دیپلم در علوم بهداشت و آموزش پایه ارایه می کند. دو نوع دوره ی کارشناسی وجود دارد: عمومی و افتخاری . عموماً کسب مدرک سه یا چهار سال طول می کشد. و این بستگی به این دارد که آیا

دانشجو با سطوح GCE A یا نمرات SSSCE ثبت نام کرده یا خیر . در پزشکی و دندانپزشکی ، نیز مدرک اول به شش تا هفت سال نیاز دارد. بسته به این که آیا دانشجو با سطوح GCEA یا نمرات SSSCE ثبت نام کرده است یا خیر

مقطع کارشناسی ارشد

ورود به این مقطع برای فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی با مدرک کارشناسی دانشگاههای معتبر امکان پذیر می باشد. دوره های دیپلم کارشناسی از دو ترم تمام وقت یا چهار ترم پاره وقت تشکیل شده است . دوره های کارشناسی ارشد پایه و کارشناسی ارشد یک یا دو سال طول می کشد. حداقل دو ترم در تحصیل مطالعه در دانشگاه باید سپری شود. به داوطلبین مدرک کارشناسی ارشد ارایه می شود. دو ره ی یک ساله در بر گیرنده کار دوره ی می باشد. برای احراز مدرک کارشناسی ارشد ۲سال مطالعه در بر گیرنده ی یک سال کار دوره ای و کار تحقیقاتی منجر به ارائه پایان نامه الزامی است. امکان انتقال به دوره های کارشناسی ارشد و دکتری از دوره ی یک ساله ی کارشناسی ارشد پایه وجود دارد.

مقطع دکتری

ورود به مقطع دکتری برای فارغ التحصیلان برخوردار از مدرک کارشناسی ارشد پایه و کارشناسی ارشد از دانشگاههای معتبر امکان پذیر می باشد. داوطلبین دو سال اول آموزش را باید در دانشگاه سپری کنند. در صورتی که داوطلبین مدرک کارشناسی ارشد را از همان دانشگاه دریافت کرده باشد. این دوره به یک سال محدود می شود. از این رو ، منوط به تأیید هیئت مطالعات فارغ التحصیلان داوطلبین ممکن است مطالعات خود را خارج از دانشگاه تعقیب کنند .

دوره های دکتری منحصراً با یک تحقیق تکمیل می شود (ارایه و دفاع از یک رساله) و نیازمند حداقل سه سال تحصیل می باشد. به داوطلبین در پایان تحصیلشان مدرک دکتری ارایه می شود. مدرک دکتری از این رو کاملاً تحقیقاتی می باشد که در زمینه پزشکی (با مدرک کارشناسی ارشد) تنها به تخصص های پزشکی می پردازد. شرایط اعطای دکتری همان شرایط اعطای مدرک کارشناسی ارشد می باشد. مدارک LLD , DCL , DClitt , DS نیز تنها در موارد افتخاری اعطا می گردد.

اولویتهای آموزشی

در نظام آموزش عالی کشور غنا نیز موارد ذیل بیش از سایر نیازمندیهای آموزشی مورد توجه قرار گرفته است :

۱. تأسیس مراکز دانشگاهی و آموزش عالی متناسب با نیازمندی به نیروهای کار آزموده در حوزه دانشگاهی کشور

۲. افزایش منابع مالی حوزه آموزش و تشویق و ترغیب شهروندان غنایی به سرمایه گذاری و مشارکت مالی در این حوزه

۳. عدم تأکید دولت بر سرمایه گذاری بر روی حوزه های غیر آکادمیک و مراکز بومی آموزشی

۴. تلاش در جهت استقلال هرچه بیشتر دانشگاهها و خود کفائی موسسات و مراکز آموزش عالی از

لحاظ مالی و تکیه کمتر این مراکز بر منابع وامکانات مالی و غیر مالی دولتی

بررسی گسترده بر روی منابع و مراکزی که قادر باشند تا حد زیادی از منابع مالی و نیازمندیهای

حوزه آموزش کشور به ویژه آموزش عالی را بر طرف نمایند.

اهداف آموزشی

از جمله مهمترین اهداف آموزشی مراکز آموزش عالی کشور غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- سپارش مسئولیت برطرف سازی نیازهای نیروی کار ملی به موسسات آموزش عالی
- ۲- تأکید بر تامین هزینه های دولتی غیر آکادمیک به عنوان مثال فراهم سازیمحل

سکونت

- ۳- مستقل سازی دانشگاه های کشور از منابع دولتی از نقطه نظر تامین هزینه
- ۴- تامین منابع مالی جایگزین در تامین سرمایه های آموزشی

اقدامات آموزشی

گفتنی است که تاکنون تدابیر مختلفی به شرح ذیل درخصوص نظام آموزش عالی کشور اتخاذ گردیده که هر یک به نوبه خود اختلاف آرائی را در پی داشته است:

۱. جمع آوری و جذب کمک هزینه های آموزشی از مراکز خصوصی و صنایع کشور
۲. اخذ شهریه های ورودی با مبالغ زیاد از دانشجویان
۳. افزایش میزان خود مختاری و استقلال موسسات آموزشی کشور و خود محور نمودن آنها از طریق قطع هزینه های دولتی و اختصاص بودجه ای از در آمد ملی به این موسسات

۴. تخصیص بودجه مزاد ملی به نظام آموزش عالی و مراکز دانشگاهی کشور از طریق اعطای این منابع به صندوق وجوه امانی آموزش ملی و پرهیز از پرداخت هر گونه بودجه اختصاصی به مراکز مذکور
۵. افزایش سهم بودجه آموزشی اختصاص یافته به مراکز و موسسات آموزش عالی به عنوان طرح اولیه از ۱۱٪ به ۱۵٪ و نهایتاً به ۱۸٪
۶. اعطای بورسیه تحصیلی و ضمانت آموزشی از جانب بخش خصوصی و دولتی
۷. دریافت کمک هزینه های تحصیلی از دانشجویان و والدین آنان

اصلاحات آموزشی

در سال ۱۹۹۱ دولت غنا اصلاحات اساسی را در نظام آموزشی کشور اعمال نموده و به بسط این گونه اصلاحات در ساختار آموزشی کلیه موسسات دانشگاهی مبادرت نمود .

از آغاز سال تحصیلی ۹۹-۱۹۹۸ تعداد کل ثبت نام کنندگان نظام آموزشی عالی کشور نسبت به سال تحصیلی ۱۹۹۳ (۱۰۰۰۰ نفر) از افزایش ۳۶۰۰۰ نفری برخوردار بوده است .

با این حال همچنان ۳۰ تا ۴۰ درصد از دانش آموزان لایق و با استعداد از مجوز ورود به مراکز و موسسات آموزش عالی کشور بی بهره مانده اند. در آغاز اجرای اصلاحات نظام آموزشی کشور پیش بینی می شد که با افزایش روبه رشد تعداد فارغ التحصیلان نظام آموزش متوسطه و تقاضای آنان مبنی بر ورود به مراکز و موسسات آموزش عالی بودجه ملی نظام آموزشی کشور جوابگوی نیازهای آموزشی کلیه فارغ التحصیلان دبیرستانی نخواهد بود. از این رو تصمیماتی اتخاذ گردید تا کله شیوه های کارآمد

در جهت جذب کمکهای مردمی و غیر دولتی مورد محک و آزمایش قرار گیرد بدیت ترتیب درحالیکه دولت از سیاست ارائه آموزش رایگان برای فارغ التحصیلان دبیرستانی حمایت می نمود اما مسئولیت تقبل هزینه های فرعی چون تغذیه و مسکن به عهده خود دانش آموزان ووالدین آنان گذارده شد .این در حالی است که بخش خصوصی و صنایع مختلف کشور همواره به همکاری و مشارکت در تهیه و تدارک امکانات زیر بنایی و اصولی آموزشی و اعطای امکانات تحصیلی به دانش آموزان از سوی دولت ترغیب می شوند .تأمین هزینه های جانبی آموزش دانشگاهی نظیر(مسکن و تغذیه و....) درحالی بر دوش دانش آموزان نهاده شده که دولت غنا خود بر این حقیقت که تعداد کثیری از دانشجویان ووالدین غنایی از تأمین هزینه های جانبی آموزش دانشگاهی عاجزند معترف می باشد .بدین منظور طرح وام دانشجویی در جهت بر آورده نمودن بخشی از نیازهای آموزشی دانشجویان نیازمند ارائه گردید .گفتنی است که سیاست اعطای وام دانشجویی که باموفقیت آغازگردید امروزه با مشکلات عدیده ای نظیر تقبل سوبسیدهای آموزشی قابل توجه وقرار گرفتن این بار بر دوش دولت ،کاهش میزان وام پرداختی وافزایش روز افزون تعداد افراد ثبت نامی در نظام آموزش عالی کشور روبرو گردیده است .

از این رو دولت غنا به ارائه پیشنهاد درخصوص اجرای سیستم جدید سرمایه گذاری و تأمین بودجه نظام آموزشی بر اساس تصمیم دولت، دانشجویان ، بخش خصوصی و موسسات آموزش خصوصی و صنایع در تقبل هزینه های آموزش دانشگاهی مبادرت نمود.لازم به ذکر است که اتخاذ سیستم مذکور از سوی دولت با مخالفت صریح دانشجویان و عامه مردم و شهروندان غنایی قرار گرفت .

با این حال دولت غنا بر سودمند بودن طرح مذکور برای نظام آموزش دانشگاهی کشور به علت بهره گیری از مشارکت همگانی در تأمین هزینه ها و نیازمندی های مراکز دانشگاهی و موسسات عالی

کشور تأکید داشت. نظام آموزش دانشگاهی کشور غنا که به طور بنیادی از نظام آموزشی کشور انگلستان اقتباس گردیده بود به گونه ای طراحی گردید تا در جهت آموزش و تربیت هرچه بیشتر هیأت نخبگان و دانش آموزان ممتاز کشور پیش رفته و به تدریج به جایگزینی این افرادی در پستهای خدمات شهری و ملی و جلوگیری از فرار مغزها و مهاجرت افراد نخبه منجر گردید. نخستین مرکز آموزشی دانشگاهی کشور غنا در واقع همان کالج ساحل عاج بود که در سال ۱۹۸۴ تأسیس گردیده و بعدها به نام دانشگاه غنا تغییر نام داد. تا سال ۱۹۷۱ در کشور غنا تعداد ۳ دانشگاه و تعدادی موسسات تحقیقاتی و حرفه ای مسئولیت هدایت و نظارت بر عملکرد مراکز علمی و دانشگاهی کشور را بر عهده داشتند. تعداد دانشجویان کالج Ivory Coast به تعداد ۱۰۰ دانشجو و تعداد ۹۰۰۰ دانشجو در سال ۱۹۷۶ افزایش یافت. گفتنی است که نرخ مذکور تا زمان اعمال طرحهای اصلاحاتی دولت به همین میزان باقی ماند. در زمان اعمال اصلاحات آموزشی کشور، کمیته آموزش با عنوان کمیته توجیهی دانشگاه به بررسی جامع ساختار نظام آموزشی دانشگاهی کشور پرداخته و در این راستا به پیشنهاد اصلاحات جامعی در زیر ساختهای مدیریتی، فرهنگی، دانشگاهی، نظارتی و اعطای بودجه به دانشگاههای کشور مبادرت نمود. گفتنی است که گزارش کمیته مذکور پس از انجام توضیحات و تفسیرات بسیار در میان اعضای عضو کمیته نهایتاً در سال ۱۹۸۸ تسلیم دولت گردید .

گفتنی است که طرح ارسالی کمیته مذکور به عنوان طرح توسعه نظام دانشگاهی کشور و در زمره طرحهای اصلاحاتی دولت قرار گرفته و نهایتاً در گزارش رسمی هیأت دولت با عنوان اصلاحات نظام آموزشی دانشگاهی کشور عنوان گردید. از جمله مهمترین اهداف اصلاحاتی طرح مذکور می توان به نوسامانی وضعیت نظام آموزش دانشگاهی کشور از طریق ارتقاء سطح کمی آموزش، افزایش بهره وری

دوره های آموزش دانشگاهی ، دسترسی همگانی به چنین آموزشهایی و اعمال قوانین تساوی حقوقی اشاره نمود.

علاوه بر این می توان به اهداف اساسی و غایی ذیل اشاره نمود :

۱. توصیف مجدد ساختار نظام آموزشی دانشگاهی کشور که کلیه موسسات و مراکز آموزشی

دانشگاهی را تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش قرار می دهد .

۲. ارائه آموزشهای همگانی دانشگاهی با اخذ هزینه های آموزشی مناسب .

۳. افزایش ظرفیت مالی موسسات و مراکز آموزشی در جهت جذب تعداد هر چه بیشتر دانشجویان و

تشویق و ترغیب بخشی خصوصی در جهت برقراری مشارکت مالی با موسسات و مراکز

دانشگاهی

۴. بهره گیری از افراد لایق تر و شایسته تر و اعمال قوانین کار آمدتر و جامع تر در ساختار آموزش

دانشگاهی کشور

۵. برقراری توازن میان دانشجویان علوم انسانی و علوم پایه در پاسخگویی به نیازهای آنان

۶. ارتقاء سطح کیفی و کمی مدیریت نظام آموزش دانشگاهی کشور

در نتیجه اعمال اصلاحات در سطح دانشگاهی ، امکان دست یابی به موسسات و اماکن دانشگاهی

در کشور آسان تر گردید اگر چه جذب افراد با لیاقت و صلاحیت به طور کامل اجرا نمی گردد اما تعداد

افراد (دانشجویان لایق) حاضر در ساختارهای بنیادی جامعه از تعداد قابل توجهی برخوردار می باشد. از

سوی دیگر برنامه های تکمیلی آموزش از راه دور به عنوان راه کار دیگری در جهت ارائه آموزشهای

دانشگاهی طراحی گردیده است .

پذیرش تحصیلی

از جمله مهمترین مدارک مورد نیاز جهت پذیرش تحصیلی دانش آموزان بومی در مراکز دانشگاهی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- گواهی نامه دیپلم متوسطه
- ۲- گذراندن خدمت ملی اجباری پس از اتمام مقطع متوسطه
- ۳- برخورداری از مجوز ورود به تحصیلات دانشگاهی
- ۴- احراز حداقل نمره ۲۴ در SSCE و نمرات قبولی در انگلیسی، ریاضی و علوم (نمره B)
- ۵- برخوردار از گواهی نامه عمومی WAEC (سطوح پیشرفته آموزش)

پذیرش دانشجویان خارجی

از جمله مهمترین مدارک مورد نیاز جهت پذیرش تحصیلی دانش آموزان خارجی در مراکز دانشگاهی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- احراز نمره قبولی A در زبان انگلیسی ، ریاضی و علوم
- ۲- دانشجویان خارجی به استثنای شهروندان ECOWAS نیازمند دریافت ویزا برای ورود به کشور غنا می باشند. از کلیه دانشجویان خارجی به همراه شهروندان ECOWAS درخواست می شود که به تضمین مجوز خود مبنی بر اقامت در کشور مبادرت نمایند.
- ۳- از دانشجویان خارجی خواسته می شود که شهریه های خود را به صورت پول رایج قابل تغییر که قابل برداشت از بانکهای آمریکایی یا انگلیسی هستند پرداخت کنند.
- ۴- برخورداری از سلامت جسمانی و ذهنی و احراز گواهینامه سلامتی

۵- برخورداری از دانش خوب انگلیسی برای کلیه دوره های عادی دانشگاه

گفتنی است که در راستای نیل به هدف فوق، دوره های تسلط زبان انگلیسی به همراه

برنامه های راهنمایی عمومی برای دانشجویان سال اول برگزار می گردد.

تایید مدارک تحصیلی

اصل سیستم اعتبار بخشی و به رسمیت شناسی مدارک علمی دانشگاهی در کشور غنا بر

تایید مؤسسات عالی ارائه کننده مدارک علمی توسط دپارتمان آکادمیک دانشگاهی استوار می

باشد. مدارک تحصیلی در ابتدا مورد بررسی و نظارت هیئت ملی اعتبار بخشی دانشگاهی واقع می

گردد. گفتنی است که کلیه مدارک می بایستی به صورت گواهی نامه باشند.

طی مرحله بعد مدارک تحصیلی به شکل گواهینامه هایی به اداره آموزش آکادمی دانشگاهی غنا

ارسال می گردد. در مقاطع بالاتر آموزش عالی نیز مدارک تحصیلی جهت ارزیابی به شکل گواهی نامه

یا گزارش توسط هیئت داوران متشکل از ۲ تا ۶ نفر به دفتر رئیس تحصیلات فارغ التحصیلان

دانشگاهی ارسال می گردد. تاییدیه مدارک حرفه ای نیز منوط به تایید مدارک علمی توسط

انجمنهای حرفه ای و احراز نمرات قبولی در امتحانات شایستگی حرفه ای می باشد.

امکانات آموزشی

از جمله مهمترین امکانات آموزشی مراکز آموزش عالی کشور غنا به ویژه مراکز فنی می توان به

پرداخت حقوق فوق العاده به مدرسین دانشکده های فنی اشاره نمود.

از مورخه ۶ ژانویه ۱۹۹۹ هر ساله مبالغ مالی به عنوان حقوق فوق العاده امور تحقیقاتی و نگارش کتب درسی به آموزشیاران و مدرسین دانشکده های فنی کل کشور اعطا می گردد .
گفتنی است که مبلغ کمک مالی مذکور برای هر نفر ۵۰۰ هزار Cedis غنایی معادل ۴۰۰ دلار آمریکایی است . لازم بذکر است که این تصمیم پس از انجام مباحثات فراوان توسط مقامات کشوری چون وزیر آموزش و پرورش، ریاست وزارت اشتغال و سازمان تأمین اجتماعی و انجمن ملی مدرسین دانشکده های فنی کشور غنا اتخاذ گردید. بعدها با اجرای طرح مذکور اعتراضات گسترده ای بر علیه اعطای مبلغ ۵۰ دلار آمریکا برای هر فعالیت تحقیقاتی و هر کتاب منتشره که از سوی دولت غنا پرداخت می گردید، صورت گرفت. در نتیجه چنین اعتراضاتی اجرای طرح اعطای نرخ های جدید برای حقوق فوق العاده محققین و مولفین کشور با تشکیل صندوق تحقیقاتی که به بررسی نیازمندیهای مدرسین و اساتید دانشگاهها می پرداخت معوق ماند.

آموزش غیر رسمی (NEED)

تاریخچه

در سال ۱۹۸۶ دولت غنا بر اجرای تعهدات خود مبنی بر کاهش نرخ بیسوادی به ویژه در میان زنان غنایی به عنوان بخشی از اصلاحات فراگیر حوزه آموزش کشور تأکید نمود .
از این روی آموزش غیر رسمی NEED در سال ۱۹۸۷ و به منظور برقراری هماهنگی میان کلیه طرح ها و مراکز آموزش غیر رسمی کشور و تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش کشور آغاز به فعالیت

نمود. به طور کلی هدف از اجرای طرح جامع سواد آموزی ملی تسریع در روند توسعه کشور در جهت برگزاری کلاسهای سواد آموزی برای میزان ۶۹٪ از افراد بی سواد کل کشور بود.

گفتنی است که طرح مذکور در سال ۱۹۸۹ با اجرای پروژه بزرگ و حیاتی ۲ ساله در منطقه Winneba Apone در نواحی مرکزی و منطقه Tolon-vwa در نواحی شرقی کشور و با حمایت های مالی سازمان توسعه همکاری های خارجی (بین المللی) انگلستان با عنوان قدیمی (ODA) و عنوان امروزی (DFID) به نحو احسن به اجرا در آمد. مرحله نخست طرح در سال ۱۹۹۱ و با در نظر گرفتن ۱۵ لجه غنایی در سراسر کشور به اجرا در آمد. گفتنی است که هزینه اجرای طرح مذکور توسط دولت غنا، دولت نروژ و سازمان بانک جهانی تأمین گردید. در مورخه دسامبر سال ۱۹۹۹ مرحله دوم طرح با سرمایه گذاری سازمان تجارت جهانی به اجرا در آمد.

آموزش خصوصی

مدارس خصوصی ابتدایی و پیش دبستانی در مقایسه با مدارس دولتی اکثراً در مناطق شهری با سرعت بیشتری در حال گسترش هستند. بیش از ۱۵۰۰ مدرسه ابتدایی خصوصی فعالیت دارد که حدود ۱۲ درصد ثبت نام دوره ی ابتدایی را به خود اختصاص می دهند. علاوه بر این، بیش از ۵۰۰ JSS خصوصی وجود دارد که از حدود ۷۵۰۰۰ دانش آموز ثبت نام می کنند. مدارس فوق از محل اخذ شهریه ها ی آموزشی به دبیران خود حقوق می دهند. دولت در حال حاضر کتابها ی درسی و برخی منابع دیگر را برای آنها تأمین می کند. از این رو برخی مدارس بین المللی وجود دارد که آموزش با کیفیت و مخارج بالا را به برگزیدگان ملی مهاجران ارایه می دهند بدون این که هیچ حمایتی از جانب دولت دریافت کنند. طی سالهای ۲۰۰۲-۱۹۹۸ جمعیت کلی دانش آموزان

مدارس خصوصی ۶ درصد افزایش یافت . مهمترین افزایش در سطح دانشگاه بود ، جایی که تعداد در طول این دوره ۵/۵۷٪ افزایش یافت . این افزایش عمدتاً در مدت ۲ سال گذشته امکان پذیر شد وقتی که نرخ ثبت نام سالیانه دانشگاه های کشور به میزان ۵۰۰۰ نفر افزایش یافت.

اهداف آموزشی

اصلی ترین هدف مراکز آموزش غیر رسمی، کاهش قابل توجه نرخ بیسوادی در غنا بویژه در میان زنان از طریق تجهیز آنان به توانایی های خواندن و نوشتن در جهت تقویت اتکا به نفس

اولویتهای آموزشی

مهمترین اولویت های دولت غنا در حوزه آموزش غیر رسمی (آزاد) کاهش چشمگیر نرخ بی سوادی و ریشه کن سازی بیسوادی در کشور غنا به ویژه در میان زنان غنایی می باشد .
گفتنی است که طی برگزاری چنین کلاسهایی افراد بی سواد عمدتاً از مهارتهای خواندن و نوشتن برخوردار می گردند که این خود استغناء طبع آنان را نیز به دنبال دارد.

آموزش بزرگسالان

اقدامات آموزشی

وزیر آموزش و پرورش غنا برای بار دیگر در تاریخ ۵ فوریه سال ۱۹۹۹ بر ادامه مستمر و تحقق تعهدات دولت در خصوص اجرای طرح ملی سواد آموزی (NELP) تأکید نمود.

گفتنی است که دایره آموزش غیر رسمی وزارت آموزش و پرورش در جهت برقراری هماهنگی در میان فعالیتهای دایره آموزش مذکور در سال ۱۹۸۷ تشکیل یافت.

طی سالهای اخیر دایره آموزش غیر رسمی وزارت آموزش و پرورش با جذب نیروهای کاری و استخدام مدرسین جدید امکان برخورداری از مهارتهای خواندن و نوشتن را برای تعداد ۱,۲ میلیون نفر از شهروندان غنایی فراهم آورده است. در سالهای اخیر در جهت غنا بخشیدن به طرح مذکور طرح دیگری با عنوان طرح اشتغال زدایی در مناطق محروم و دورافتاده کشور در خصوص کاهش فقر در میان شهروندان کم در آمد و روستایی غنایی توسط دایره مذکور به اجرا در آمده است.

آموزش از راه دور

آموزش از راه دور به ویژه در حوزه نظام آموزش دانشگاهی از جایگاه ثابتی در جهت کاهش هزینه های آموزشی برخوردار گردیده است. به عنوان یکی از شیوه های افزایش دستیابی عمومی به آموزش دانشگاهی این شیوه آموزشی در واقع ایده آل ترین راه حل در بر طرف نمودن محدودیت های آموزشی قلمداد می گردد. به عنوان مثال در سال تحصیلی ۹۹-۱۹۹۸ تعداد ۳۲۸۳ دانشجو مجاز به حضور در دانشگاههای غنا شناخته شدند. اما بدلیل کمبود امکانات آموزشی تنها تعداد ۲۵۷۵ دانشجو از امکان حضور در کلاسهای دانشگاهی برخوردار گردیدند. این در حالی است که تعداد کل متقاضیان ورود به دانشگاه به تعداد ۱۰۴۰۱ نفر بالغ می گردید. بنا برآمار مشخص گردید که تنها تعداد ۳۰ تا ۴۰٪ از دانش آموزان از لیاقت و شایستگی حضور در دانشگاههای کشور برخوردار می باشند.

نهایتاً در سال ۱۹۹۶ دولت طرح آموزش از راه دور به ویژه آموزش دانشگاهی را تصویب نمود.

وزارت آموزش و پرورش و ۴ ارگان مجری طرح مذکور با عناوین دانشگاه غنا، دانشگاه علوم و فنون "Kwamenkrumah، دانشگاه cape Coast و کالج Winueba با همکاری دانشگاه Simon Fraser کانادا با مشارکت یکدیگر به تبیین و تدوین مواد و مطالب آموزشی نظام آموزشی از راه دور پرداخته و در جهت افزایش میزان پذیرش دانشجو در این قبیل آموزشهای دانشگاهی اقدامات لازم را به عمل آورده اند. بنابراین از سال ۱۹۹۶ سیاستهای آموزشی دولت در خصوص نظام آموزش عالی بر روی هر دو نوع آموزش (آموزش حضوری و آموزش از راه دور) معطوف گردید که این خود به برقراری تساوی حقوقی در حوزه آموزش کشور و جلوگیری از اعمال تمایزات اجتماعی و اعمال نگرش های منفی به آموزش از راه دور در کشور منجر گردید. اصلی ترین هدف طرح آموزش از راه دور در کشور غنا دمکراتیزه کردن و دسترسی همگانی شهروندان غنایی به آموزش عالی، کاهش نقاط ضعف و فشارهای آموزشی در موسسات موجود و هرچه انعطاف پذیرتر نمودن شرایط بهره گیری از آزمون های عالی به ویژه برای افراد بزرگسال غنایی که امکان بهره گیری از چنین آموزشهایی را از دست داده اند می باشد.

گفتنی است که اخیراً بنا بر حساسیت و اهمیت موضوع بودجه ملی خاصی برای حوزه نظام آموزش از راه دور کشور در نظر گرفته شده که این حمایت با حمایت های همه جانبه سازمان علمی، فرهنگی و تربیتی سازمان ملل متحد در خصوص تدارک امکانات مختلف آموزشی به ویژه آموزش دانشگاهی به غنای هر چه بیشتر این گونه آموزش در کشور منجر گردیده است.

از جمله مشکلات عمده پیش روی طرح مذکور می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. عدم برخورداری موسسات آموزشی کشور از امکانات آموزشی گسترده تر جهت حمایت از دوره

های آموزش از راه دور

۲. عدم توازن میان دوره های آموزشی از راه دور ارائه شده و تقاضای واقعی موجود در حوزه آموزش کشور

۳. کمبود منابع مالی تخصیص یافته به حوزه آموزش از راه دور کشور
از جمله مهم ترین نظریات و پیشنهادات ارائه شده در گردهمایی اخیر ملی آموزش از راه دور می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. حمایت اولیه دولت در بخش سرمایه گذاری و تربیت جوانان جهت بکارگیری آنان در حوزه های مختلف اقتصادی ، سیاسی ، اجتماعی و....

۲. بسط، القاء و اجرای طرح های آموزشی در کلیه سطوح آموزش به ویژه آموزش پایه

۳. اختصاص ۱۰٪ از ظرفیت خطی پخش و تولید برنامه های رادیویی کشور به حوزه آموزش علوم مختلف از راه دور

۴. تأسیس واحد ویژه و مستقل آموزش تلویزیونی از راه دور و پخش مستقیم مطالب آموزشی از رسانه های تصویری

۵. تصویب لوایح ویژه قانونی در حمایت از نظام آموزش از راه دور

آموزش عالی از راه دور

برنامه های ملی آموزش از راه دور عالی غنا^{۱۱} که اخیراً ایجاد شده است، دسترسی همگانی به آموزش عالی را ممکن می سازد. این برنامه مشارکت پنج دانشگاه غنا و دانشگاه سایمون فری سر،

^{۱۱}Ghana National Tertiary Level Distance Education Programme

بریتیش کلمبیای کانادا^{۱۲} می باشد. این برنامه تامین کننده ی یک گزینه ، کانال خارج از محدوده ی دانشگاه برای آموزش عالی (دانشگاه) برای اشخاص واجد شرایط بوده و دسترسی به یک مدرک دانشگاهی را به ویژه برای جوانان باسن بالاتر انعطاف پذیر تر می کند. این برنامه یک رویکرد چند رسانه ای انتخاب می کند، اما رسانه ی اصلی برای تدریس مطالب چاپ شده ی خود آموز می باشد که در داخل دانشگاه تهیه می شوند و برای مطالعه به دانش جویان ارائه می گردد.

ارزیابی دانشجویان دوره های عالی آموزش از راه دور به واسطه ارزیابی تکالیف درسی و امتحانات نهایی می باشد.

آموزش فنی و حرفه ای (TVET)

اولویتهای آموزشی

از جمله مهمترین اولویت های دولت غنا در حوزه آموزش فنی و حرفه ای نیز می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. افزایش سالیانه تعداد افراد و شهروندان غنایی در حوزه نظام آموزش فنی و حرفه ای
۲. افزایش نرخ دسترسی دانش آموزان دختر به دوره های آموزش حرفه ای غیر فنی
۳. افزایش سطح موفقیت دانش آموزان در امتحانات آموزشی
۴. همسان سازی هر چه بیشتر دوره های آموزشی با صنایع ملی و تجاری

^{۱۲} Siman Frasor University British Colombia. Canada.

۵. تنظیم و تدوین چارچوب سیاست ملی جهت اتخاذ و ارائه سیستم چند گانه آموزش فنی و حرفه ای در سطح ملی

۶. تقویت ساختار مدیریتی ادارات مرکزی و موسسات و مراکز فنی حرفه ای

آموزش عالی فنی

کالج های منطقه ای هنرهای کاربردی علوم و تکنولوژی (RECAAST) و پلی تکنیک تأمین کنندگان آموزش فنی عالی می باشند. در RECAAST کالجهای کشاورزی، موسسات بهداشت، کالج های پرستاری، کالجهای جنگل داری و کالج های تربیت معلم را شامل می شوند. دوره ها عموماً مدت زمان سه سال به طول انجامیده و در نهایت منجر به اعطای یک گواهینامه می شوند. پلی تکنیک ها با توجه به رشته ی تحصیلی دوره ها و گواهینامه های مختلفی با مدت زمان های متفاوت ارائه می دهند. گفتنی است که این قبیل دوره ها مختص دانشجویانی است که یک دوره ی دیپلم یا گواهی نامه را به پایان رسانده اند (دیپلم های عالی) و یا امتحانات سطح GCE A را تکمیل نموده اند. لازم به ذکر است که دوره های مذکور در قالب رشته های تحصیلی علوم بازرگانی، مهندسی و تکنولوژی آزمایشگاهی ارائه می شوند.

آموزش معلمان

تربیت معلمان مدارس ابتدایی مسئولیت کالج های تربیت معلم می باشد.

دوره های آموزشی فوق پس از SSSCE به مدت سه سال طول می کشد و در پایان آن به داوطلبین مدرک دبیری A اعطا می شود. برنامه های آموزش کالج های تربیت معلم برای نشان دادن تغییرات در مفاد و روش آموزش مورد باز بینی واقع می گردند.

آموزش معلمان مقدماتی و تکمیلی متوسطه

کالجهای آموزش دانشگاهی به ارائه دوره های ۱ساله آموزشی که منجر به اعطا مدرک تدریس به معلمان مقاطع مقدماتی و تکمیلی متوسطه می شود مبادرت می نمایند. علاوه بر این، دوره های ۳ ساله ای نیز برای دارندگان گواهینامه A، گواهینامه تخصصی^{۱۳} و گواهینامه یا دیپلم دو مرحله ای در دروس آموزشی برگزار می گردد.

آموزش اساتید دانشگاهی

اساتید آموزش عالی به مدت دو تا سه سال در دانشگاههایی که مدرک کارشناسی ارشد یا دکترای خود را دریافت کرده اند، جهت تدریس دروس دانشگاهی تحت تعلیم قرار می گیرند.

^{۱۳} Specialist Certificate

اولویتهای آموزشی

از جمله مهم ترین اولویت های نظام آموزش معلمان نیز می توان به ارتقاء سطح کمی و کیفی مراکز آموزش معلمان همسطح با وضعیت موسسات و مراکز آموزش عالی و فراهم آوری زیر ساختها ، امکانات و کادر کار آزموده ولایق جهت اداره چنین مراکز وموسساتی اشاره نمود .

آموزش زنان

سیاستهای آموزشی

از جمله سیاستهای اخیر آموزشی واحد آموزش دختران غنایی می توان به طرح ریزی بورسیه تحصیلی و آموزش ویژه دختران خانواده های کم در آمد و بی بضاعت غنایی اشاره نمود. بورسیه تحصیلی مورد نیاز دختران نیازمند غنایی مواردی چون شهریه ورودی،لباس رسمی ،پاپوش رسمی، لوازم التحریر و ابزار فنی و حرفه ای آموزشی و کمک هزینه های تحصیلی را در بر می گیرد . از جمله دیگر طرح های ابتکاری آموزشی واحد آموزش دختران غنایی می توان به تشویق و ترغیب آموزگاران زن به تدریس و فعالیت آموزشی در مناطق محروم ودورافتاده کشور اشاره نمود.گفتنی است که طرح مذکور برای نخستین بار در سال ۲۰۰۰ میلادی به مورد اجرا گذارده شد که با نتایج مثبت فراوانی همراه بود .واحد آموزشی دختران غنایی همچنین اقداماتی را در جهت تربیت معلمان در خصوص بر طرف نمودن نسبی مشکلات ونیازمندیهای آموزشی دختران غنایی به عمل آورده است.

اقدامات آموزشی

از جمله مهم ترین اقدامات واحد آموزش دختران غنایی (GEU) در خصوص تمرکز زدایی از حوزه آموزش دختران می توان به درخواست معرفی مقامات مسئول از هر ناحیه و منطقه کشور در خصوص اداره و رسیدگی به امور آموزش و پرورش دختران مناطق و نواحی کشور اشاره نمود .

مهمترین وظیفه متصدیان آموزش ناحیه ای (DGEO) افزایش میزان سطح خود آگاهی دانش آموزان دختر در حوزه آموزش از طریق گذراندن دوره های مشارکتی آموزش پایه (PIA) ، انجام فعالیتهای مشارکتی اجتماعی و تشکیل انجمن های مشارکتی زنان می باشد.

گفتنی است که متصدیان آموزش ناحیه ای همکاریهای نزدیکی با مسئولان مراکز آموزشی ریاضیات، علوم و فنون برقرار نموده و ماحصل فعالیت خود را به استحضار مسئولان آموزش منطقه ای می رسانند. در سطح ملی نیز واحد آموزش دختران غنایی در سال تحصیلی ۱۹۹۹ اقدام به برگزاری کلاسهای عملی و توجیهی تحلیل نقش و نوع فاکتور جنسیت در نظام آموزشی کشور ، اتخاذ سیاستهای حمایتی از حوزه آموزش دختران و جلب نظر مسئولان ارشد وزارت آموزش و پرورش و واحد آموزش دختران در اعمال نظرات مثبت در این خصوص نمود .

هدف غائی تشکیل چنین کلاسهایی عمدتاً ترغیب مسئولان و مقامات ارشد آموزشی کشور در جهت طرح ریزی سیاستها و تصمیمات عادلانه در قبال حوزه آموزشی دختران غنایی بوده است .

نهادهای مرکزی

واحد آموزش دختران غنایی با حکم رسمی وزارت آموزش و پرورش غنا در مورخه ۶ فوریه سال ۱۹۹۷ آغاز به فعالیت نمود. گفتنی است که واحد مذکور بعدها به منظور عملی نمودن سومین هدف FCUBE با عنوان افزایش دسترسی و مشارکت همگانی آموزش پایه (ابتدایی) به عنوان بخشی از اداره مرکزی آموزش و پرورش غنا به فعالیت پرداخت. واحد مذکور در جهت ارتقاء سطح کمی و کیفی حوزه آموزش دختران غنایی به پیگیری اهداف ذیل مبادرت می نماید:

۱. برقراری مساوات و عدالت در حوزه آموزش در جهت بهره گیری از فرصت های آموزشی
 ۲. دخالت دادن دختران غنایی در ساختار جامعه و بهره گیری از مشارکت آنان جهت توسعه و رشد کشور
 ۳. ارتقاء سطح جایگاه زنان و دختران در جامعه
 ۴. افزایش سطح برخورداری اجتماعی زنان غنایی از مسائل روز، افزایش اعتماد به نفس، قدرت تعامل، حس برتری، نیروی تصمیم گیری و تجربه اقتصادی و سیاست جهانی
- واحد مذکور همچنین علاوه بر در نظر گرفتن مشارکت و حضور دختران و زنان غنایی در نظام آموزشی آزاد، اجباری، علوم جامع (پایه) و طرح آموزش ابتدایی واحد آموزش دختران غنایی تا سال ۲۰۰۵ میل به اهداف ذیل را نیز در دستور کار خود قرار داده است:

۱. افزایش نرخ ثبت نامی دختران در نظام آموزشی ابتدایی در سطحی یکسان با پسران و پی گیری راهکارهای اساسی در جهت تضمین ادامه تحصیل دختران غنایی در مدارس مقدماتی متوسطه

۲. کاهش نرخ ترک تحصیل دختران غنایی در سطح آموزش ابتدایی از ۳۰٪ به ۱۰٪ و از ۲۱٪ به ۱۵٪ در مقطع متوسطه

۳. افزایش نرخ ۱۰ درصدی دختران غنایی که از دوره های مقدماتی متوسطه فارغ التحصیل شده و به تعلیم در دوره های پیشرفته متوسطه می پردازند.

۴. افزایش حضور دختران غنایی در رشته های تحصیلی علوم ریاضیات ، علوم طبیعی و علوم حرفه ای از طریق ارتقاء سطح کیفی آموزش و افزایش تعداد مدارس و مراکز ارائه کننده آموزشهای مذکور

دستیابی به چنین اهداف والایی خود مستلزم باز شناسایی محدودیها و کمبودهای حوزه آموزشی دختران غنایی در سراسر کشور می باشد. بررسی های انجام گرفته بر روی نتایج بدست آمده از اعمال سیاستهای تمرکززدایی آموزشی و انجام برخی تحقیقات در خصوص آموزش دختران غنایی به کشف محدودیتهای آموزشی و عدم مشارکت موفقیت آمیز دختران غنایی در اماکن آموزشی سراسر کشور منجر گردید. از جمله مهمترین عوامل منفی موثر در کاهش دستیابی دختران غنایی به آموزش های همگانی می توان به فقر ، طرز تلقی خانواده و جامعه در نگاه به آموزش دختران ، ناتوانی در پرداخت هزینه های آموزشی ، فقدان محیط آموزشی مناسب ویژه دختران ، بارداری ، ازدواج در سنین پایین ، عدم وجود انعطاف پذیری رفتاری با دختران در محیط های آموزشی و مطالب آموزشی غیر مناسب برای دانش آموزان دختر اشاره نمود. از جمله اقدامات مثبت واحد آموزش دختران نیز می توان به انتشار خبر نامه با عنوان «Gender Matters» که به ارائه گزارشی از رؤس عملکرد و فعالیت های واحد آموزش دختران می پردازد اشاره نمود.

مشارکت همگانی

اخیراً واحد آموزش دختران غنایی (GEU) در جهت افزایش مهارت مشاوره ای و جایگیر نمودن چنین سیاستی در ساختار اجرایی و اداری متصدیان ناحیه ای آموزشی کشور (DGEO) اقدام به برگزاری کلاسهای عملی طبق متد آموزشی عملی مشارکتی (PIA) نموده است.

گفتنی است که ایجاد چنین حساسیتهای در سطح جامعه به عنوان مهم ترین و موثرترین راهکارهای ارتقاء کیفی و کمی راندمان نظام آموزشی دختران و پسران غنایی همواره مطرح بوده است .

در جهت غنای هرچه بیشتر سیاست آموزشی مشارکتی رؤسای آموزشی از ۳ ناحیه شمالی کشور جهت حضور در مرحله آزمایشی کلاسهای عملی آموزش مشارکتی انتخاب شده و این کلاسها به ترتیب در مناطق TOLON ; KUMBUNGN ; AVELUGN ; GASHIEGN ; ZEBILA ; WA تشکیل یافتند. آمار اخیر بدست آمده از تعداد دانش آموزان شرکت کننده در امتحان نهائی آموزش ابتدایی (BECE) نشان داد که نرخ بهره مندی دانش آموزان دختر از موضوعات آموزشی حرفه ای، علوم طبیعی و ریاضیات (SMT) در سطح JSS نسبت به دانش آموزان پسر از سطح بسیار پایینی برخوردار است. از این روی واحد آموزش دختران غنایی در جهت تحقق رکن چهارم اهداف خود اقدام به اجرای ۲ سیاست جدید در حوزه نظام آموزشی دختران غنایی نموده است که از آن جمله می توان به افزایش سطح مشارکت دختران غنایی و حضور در کلاسهای آموزش علوم ، فنون و ریاضیات و سهل الوصول تر شدن دستیابی دختران غنایی به برخورداری از چنین آموزشهایی اشاره نمود. البته لازم به ذکر است که پایه اولیه و اساسی طرح مذکور در سال ۱۹۸۷ و حتی سالها قبل از تأسیس واحد آموزشی دختران غنایی

بنا گذارده شده است، به طوری که دختران غنایی پس از گذراندن و اتمام دوره آموزش متوسطه به گذراندن دوره های آموزشی مذکور مبادرت می نمودند.

اصول و اهداف آموزشی

از جمله مهم ترین اهداف دولت غنا در خصوص نظام آموزشی کشور می توان به نوسامانی نظام آموزشی کشور در سال ۱۹۸۷ و تلاش در جهت افزایش نرخ دانش آموزان ثبت نامی در مقطع ابتدایی و تأکید عمده بر ارتقاء سطح کیفی و کمی آموزش متوسطه و نظام آموزشی دانشگاهی اشاره نمود. اعمال اصلاحات در ساختار نظام آموزشی متوسطه و عالی کشور در جهت شکل گیری نظام آموزشی حرفه ای و افزایش انواع مختلفی از مراکز آموزش متوسطه و عالی در مناطق ۱۰ گانه کشور نیز از جمله دیگر اهداف آموزشی دولت غنا می باشد. علاوه بر این اخیراً طرح تأسیس ۴ دانشگاه رسمی دولتی در مناطق شمال کشور مورد بررسی قرار گرفته و در شرف اجراست. به طور کلی تر می توان گفت که اهداف استراتژیک ذیل در جهت تحقق اهداف غائی وزارت آموزش و پرورش در عرصه نظام آموزشی کشور تبیین و تدوین شده است :

۱. ارتقاء سطح کیفی آموزش و پرورش شهروندان غنایی در کلیه سطوح آموزشی
۲. افزایش امکان دستیابی به مشارکت آموزشی و برقراری عدالت در حوزه آموزشی کشور
۳. ارتقاء بهره وری مدیریتی در حوزه آموزش کشور
۴. افزایش اجرای طرح های سواد آموزی و برنامه های موفق و کار آمد آموزشی

۵. سوق دادن طرح های آموزشی کشور به سمت جذب افراد لایق و کار آمد و نیروی انسانی پویا جهت برآورده کردن نیازهای اجتماعی ، آموزشی و اقتصاد ملی
 ۶. افزایش امکان دستیابی به آموزش فنی و حرفه ای همراه با آموزش های تئوریک علوم مختلف
 ۷. اتخاذ سیاست تمرکز زدایی آموزشی و تقویت و حمایت از ساختار مدیریت آموزشی
- گفتنی است که وزارت آموزش و پرورش غنا جهت نیل به ۷ هدف اصلی خود در حوزه آموزشی به شرح و توصیف برخی از اهداف تابعه و فرعی در این حوزه به شرح ذیل پرداخته است :

۱. بهبود فراورش و درآمد کادر آموزشی کشور
 ۲. افزایش نرخ افراد با سواد (افراد برخوردار از قدرت خواندن و نوشتن)
 ۳. ارتقاء سطح مدیریتی و بهره گیری از منابع آموزشی
 ۴. کاهش نرخ افراد بی سواد بزرگسال
 ۵. ارتقاء سطح مهارتی شهروندان غنایی جهت ایجاد خلاقیت در حوزه آموزش کشور
 ۶. تربیت افراد مستعد و لایق جهت تصدی گرایشات مدرن اجتماعی . اقتصادی ، سیاسی و ...
 ۷. تشویق و ترغیب شهروندان غنایی به مشارکت مالی و افزایش نرخ سهامداران حوزه آموزش کشور
- از جمله پروژه های انجام گرفته بر اساس اهداف تابعه مذکور می توان به موارد ذیل اشاره نمود :
۱. تحقیق در خصوص نرخ رشد تعداد ثبت نام کنندگان حوزه آموزش کشور در سطوح مختلف

آموزشی تا سال ۲۰۰۱

- الف) افزایش تعداد ثبت نام کنندگان مدارس ابتدایی کشور از ۲,۳٪ به ۴,۲٪
- ب) افزایش تعداد ثبت نام کنندگان دوره های مقدماتی متوسطه از ۲,۵٪ به ۴٪

- ج) افزایش تعداد ثبت نام کنندگان دوره های تکمیلی متوسطه از ۶,۵٪ به ۲,۴٪
- ث) افزایش تعداد ثبت نام کنندگان موسسات و مدارس فنی و حرفه ای از ۸۳٪ به ۴,۵٪
- ت) افزایش سالانه ۵ درصدی تعداد ثبت نام کنندگان موسسات علوم عملی و دانشکده های صنعتی
- د) افزایش سالانه ۲ درصدی تعداد ثبت نام کنندگان دانشگاههای کشور
۲. تحقیق در خصوص نرخ افزایش نسبت کتابهای درسی به تعداد دانش آموزان سطوح آموزشی تا

سال ۲۰۰۲

- الف) افزایش نسبت تعداد کتابهای علوم، ریاضیات و انگلیسی به تعداد دانش آموزان از ۱:۲ به ۱:۱
- ب) افزایش نسبت تعداد کتب مختلف درسی به تعداد دانش آموزان از ۱:۵ به ۱:۲
۳. تحقیق در خصوص ارتقاء سطح کیفی و کمی برگزاری آزمون نهائی آموزش ابتدایی
۴. تحقیق در خصوص ارتقاء سطح کیفی و کمی برگزاری آزمون مرجع (CRT) در رشته های انگلیسی و ریاضیات و افزایش تعداد برگزاری این آزمون به ترتیب از ۳۳,۹٪ و ۲۹,۹٪ به ۵۰ و ۴۵٪ تا سال ۲۰۰۰
۵. تحقیق در خصوص وضعیت و تعداد کتابخانه های دانشگاهی و تعداد کتابخانه های ارائه کننده کتابهای دانشگاهی

۶. تحقیق در خصوص تربیت کادر مدیریتی و تعلیم ۵۰٪ از مدیران غیرمتخصص کشور تا سال

۲۰۰۲

۷. تحقیق در خصوص افزایش سالانه ۱۰ درصدی نرخ سواد آموزان بزرگسال
- گفتنی است که خط مشی برگزیده وزارت آموزش و پرورش در جهت نیل به نتایج مذکور به خصوص در حوزه نظام آموزش پیش دانشگاهی نیل به هدف توسعه کلیه مدارس آموزشی کشور می

باشد که این خود فعالیتهای سیاستهای طرح ریزی شده از سوی انجمن های مدارس کشور در پاسخ به بر آورده نمودن نیازهای آموزشی کلیه مدارس کشور به عنوان موسسات وابسته آموزشی به فعالیت می پردازند. به عبارت دیگر اعمال هرگونه تغییر در ساختار مشابه یا فحوای هر یک از این مدارس وسطوح آموزشی، مستلزم اعمال تغییرات مشابه در ساختار سایر مدارس کشور خواهد بود. گفتنی است که مفهوم توسعه کلیه مدارس کشور بر اشاعه طرح های آموزشی در اقصی نقاط کشور و بررسی عوامل دخیل در پیشرفت و ارتقاء سطح آموزش تأکید دارد. اخیراً وزارت آموزش و پرورش غنا به واسطه الگو برداری از الگوی آموزشی GES درصدد انجام مسئولیتهای بودجه بندی و اجرای طرحهای انتقال نیرو و امکانات آموزشی به نواحی مختلف کشور و برآورده نمودن نیازمندیهای مدارس و موسسات آموزشی کشور می باشد. به طور کلی هر یک از این معبارها و موازین به نوبه خود تضمین می کند که مدارس وانجمن های آموزشی کشور مسئولیت اجرای فراکردها و تدارک منابع آموزشی مورد نیاز کشور را بر عهده دارند. لازم به ذکر است که کلیه این اختیارات و مسئولیت ها تحت نظارت و بررسی وزارت آموزش و پرورش کشور به مدارس و موسسات آموزشی تفویض می گردد .

طرح های آموزشی

از جمله مهمترین طرحهای آموزشی کشور غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- طرح آموزش اجباری ملی رایگان (FCUBE)

طرح ابتکاری مذکور در حوزه آموزش اجباری در واقع تلاش مصرانه دیگری است که دولت غنا در جهت بر طرف نمودن مشکلات اساسی حوزه آموزش کشور علاوه بر اعمال اصلاحات اولیه آموزشی

اتخاذ نموده است. گفتنی است که از طرح مذکور با عنوان برنامه توسعه بخشی آموزشی و پرورش اجباری (BESTP) یا متداولتر با عنوان طرح آموزش ملی اجباری رایگان FCUBE یاد می‌گردد.

اصلی‌ترین هدف طرح‌های FCUBE و BESTP فراهم ساختن موقعیت و فرصت مناسب برای کودکان غنایی واجد شرایط سنی آموزش جهت دریافت و برخورداری از برنامه‌های آموزشی با کیفیت بالا است. گفتنی است که مجریان طرح مذکور در نظر دارند که ساختار طرح اصلاحاتی آموزشی آتی کشور را تقویت نموده و آموزش‌های اولیه و ابتدایی سطح بالایی را برای کودکان غنایی فراهم آورند.

برنامه FCUBE، در اصل به عنوان برنامه ۱۰ ساله طی سالهای ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۵ پیش‌بینی شده است. تلاش‌های اصلی طرح مذکور در راستای بهبود کیفیت آموزش و یادگیری، بازده مدیریت و افزایش نرخ دسترسی و مشارکت همگانی به برنامه‌های آموزشی است. بانک جهانی IDA نیز به حمایت از این برنامه، از طریق سیاست توسعه بخش آموزش ابتدایی مبادرت می‌نماید. برنامه FCUBE نیاز بالا بردن توانایی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح آموزش ابتدایی را تأیید نموده و آن را مورد ملاحظه قرار می‌دهد. یکی از استراتژی‌های کلیدی که با ناشران بسیار مرتبط است برای بهبود کیفیت یادگیری عملکرد دانش‌آموزان طراحی مطالب آموزشی است که با مرور و بازبینی برنامه‌های آموزشی متناسب است. کمبود مطالب آموزشی به عنوان عامل اصلی شناخته شده است که ارائه مطالب توسط معلم در کلاس درس را تحت تأثیر قرار می‌دهد و این به نوبه‌ی خود دلیلی بر عملکرد ضعیف دانش‌آموزان است. از این رو برنامه FCUBE از طراحی کتب درسی، کتاب‌های راهنمای معلمین و کتابهای برای کتابخانه‌ها در مدارس حمایت می‌کند. در مرحله ابتدایی کتابهای درسی موجود دوباره چاپ شده و در مدارس توزیع شدند. این در حالیست که در مرحله دوم کتابهای درسی جدید، بر اساس برنامه‌ی

آموزشی جدید. منتشر خواهند شد. وزارت آموزش وظیفه تأمین کتابهای درسی برای تمام دروس اصلی دانش آموزان را به عهده گرفته است. کتابهای درسی دانش آموزان دوره ابتدایی به صورت رایگان و کتب دانش آموزان دوره متوسطه با گرفتن هزینه ای ارائه می گردد. این در حالیست که وزارتخانه هم چنین تأیید کرده است که توسعه برنامه های آموزشی موجود از جانب دولت و تجهیزات انتشاراتی قادر به جوابگوی مقیاس و پیچیدگی کار مورد نیاز نخواهد بود. بعد از سالها طفره رفتن و ملاقاتها و بحث های زیاد دولت سرانجام در فوریه سال ۲۰۰۲ سیاست جدید کتاب ملی به کار گرفته شد. سیاست فوق بطور موثری به انحصار دولتی انتشار کتب درسی در غنا پایان داده و راه برای بخش خصوصی هموار گردید. گفتنی است که در این راستا، شرکت های محلی و شرکت های بین المللی مشتاق به مشارکت بوده اند. بخش توسعه و تحقیق برنامه های درسی^{۱۴} (CRDD) و ادار به پذیرفتن نقش غیر مداخله جویانه شده است، اگر چه نقش مهمی را در تأیید سیستم انتشار کتاب بازی خواهد کرد.

۲- طرح دراز مدت ۲۰۲۰

از طرح دراز مدت ۲۰۲۰ کشور غنا غالباً تحت عنوان طرح جامع القاء بر جامعه به سمت یک جامعه در حال توسعه با در آمد میانگین یاد می شود. ماده ۳۶ بند ۵ قانون اساسی جمهوری غنا (مصوب سال ۱۹۹۲) اعلام می دارد که رئیس جمهور وقت پس از گذشت ۲ سال از مدت تصدی ریاست جمهوری می بایستی به ارائه طرح اقتصادی واجتماعی و سیاستهای توسعه سطوح مختلف جامعه

^{۱۴}Curriculum Research and Derelopment Research.

به پارلمان کشور مبادرت نماید. طرح دراز مدت ۲۰۲۰ در واقع طرح توسعه کشور است که بنا بر الزامات قانونی و تحت حکم مقام ریاست جمهوری به اجرا در می آید.

در حقیقت طرح مذکور برآیندی از مشاورات و همکاریهای سازمانی و برداشتی از طرح ها و سیاستهای جاری کشور و نهایتاً اصلاح و بازنویسی چنین طرح ها و سیاستهایی در جهت اجرای دقیق مفاد طرح مذکور و سوق دادن جامعه غنا به سوی اتخاذ سیاستهای کار آمد و جامع کشورهای در حال توسعه و اعمال چنین سیاستهایی در ساختار اجتماعی ، اقتصادی ، آموزشی. سیاسی و... می باشد. از جمله اصلی ترین اهداف طرح دراز مدت ۲۰۲۰ می توان به تلاش در جهت کاهش فقر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و فراهم آوردن فرصتهای شغلی مناسب و کافی با درآمد میانگین برای شهروندان غنایی ، کاهش میزان نا عدالتیها و برقراری عدالت اجتماعی و ارتقاء سطح رفاه اجتماعی کلیه شهروندان غنایی اشاره نمود. اولین مرحله از طرح دراز مدت ۲۰۲۰ با عنوان طرح توسعه اول (بین سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۰) به اجرا در آمد. گفتنی است که سیاست آموزشی دولت در مفاد این طرح بر برخورداری کلیه شهروندان غنایی بدون توجه به نوع ، جنسیت یا وضعیت اجتماعی آنان تأکید داشت. بر طبق مفاد طرح مذکور از اعمال اصلاحات در نظام آموزش کشور به عنوان اصلی ترین مسئولیت فراهم آوری ابزار مورد نیاز شهروندان غنایی در جهت کسب حداقل مهارت های آموزشی لازم برای حضور مستمر و نمایان کشور در عرصه های اقتصادی و سیاسی جهانی یاد شده است. به عبارت دیگر مطابق محتوای این طرح، کشور غنا مجبور است تا در جهت پیوستن به جامعه جهانی و بهره گیری از علوم و فنون مختلف جهانی از ابزار علمی و فنی غنی و کار آمدی در نظام آموزشی خود بهره مند گردد.

از جمله مهمترین اهداف آموزشی طرح دراز مدت ۲۰۲۰ می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. فراهم سازی موقعیت مناسب و فضای لازم جهت نیل به پیشرفت در حوزه آموزش و پرورش کشور به ویژه در سطوح آموزش ابتدایی و متوسطه
 ۲. افزایش نرخ ثبت نامی دوره های آموزش ابتدایی و متوسطه در مناطق روستایی ، شهری ، محروم و دور افتاده کشور
 ۳. بالابردن سطح سنوات آموزشی در سطوح مختلف آموزشی به ویژه در میان دانش آموزان دختر
 ۴. کاهش و از میان برداشتن تمایزات منطقه ای و قومی از حوزه آموزش کشور
 ۵. ارتقاء سطح کیفی و کمی معلمان و مدرسین حوزه آموزشی در تمامی سطوح آموزشی
 ۶. پیگیری و اعمال مستمر سیاستهای اصلاح طلبانه آموزشی به ویژه در فحوای متون آموزشی
 ۷. تأکید فراوان بر آموزش فنی و حرفه ای و تألیف کتب تخصصی در این حوزه و هرچه مرتبط تر نمودن حوزه آموزشی کشور به نظام اجتماعی اقتصادی
 ۸. توسعه ، تقویت و افزایش تعداد موسسات و مراکز آموزش عالی
 ۹. افزایش نرخ سواد آموزان بزرگسال به ویژه در میان زنان روستایی
 ۱۰. تقویت و افزایش سطح کارایی آموزشی و مدیریتی و طرح نظام مند مالی برای حوزه آموزشی کشور
- لازم به ذکر است که ۴ حوزه آموزشی با عناوین آموزش پایه (آموزش ابتدایی)، آموزش متوسطه ، آموزش معلمان و آموزش عالی تحت مفاد طرح دراز مدت ۲۰۲۰ قرار گرفته و در هر یک از این سطوح آموزش اهدافی دنبال گردید. از جمله اصلی ترین اهداف اجرایی طرح ۲۰۲۰ در نظام آموزش پایه (ابتدایی) کشور می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. ارتقاء سطح کیفی آموزش و پرورش ابتدایی
 ۲. افزایش میزان دستیابی و دسترسی همگانی به امکانات آموزشی
 ۳. ترغیب و تشویق بخش خصوصی کشور به مشارکت در حوزه آموزش و پرورش و تأمین بخشی از نیازمندیهای حوزه مذکور
 ۴. ارتقاء سطح کیفی و کارآیی مدیریت آموزشی
- از جمله مهمترین اهداف اجرای طرح ۲۰۲۰ در نظام آموزشی متوسطه نیز می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. افزایش نرخ پذیرش تعداد بیشتری از دانش آموزان در مدارس مقدماتی متوسطه ، مدارس و موسسات فنی و حرفه ای و جایگزینی آموزش چنین علومی به عوض آموزش علوم تئوریک و نظری
۲. افزایش مهارت های آموزشی و عمیق تر کردن دانش آموزان در خصوص آموزش مطالب گوناگون درسی
۳. تأسیس مدارس آمادگی دانشگاهی برای آندسته از دانش آموزان دوره متوسطه که دوره آموزش متوسطه خود را به پایان برده و قصد دارند در آزمون پیش دانشگاهی یا آزمون مراکز فنی و حرفه ای حضور یابند .
۴. تقویت و گسترش دوره های آموزش معلمان آموزش متوسطه در تمامی نقاط کشور
۵. کسب اطمینان از اینکه کلیه مدرسین و معلمان حوزه آموزشی کشور جهت پروژه و تعلیم و تربیت دانش آموزان سطوح مختلف از کار آیی و سواد کافی بر خوردار می باشند.

۶. انتشار مطالب درسی نظام آموزش کشور بر اساس نظرات و پیشنهادات نمایندگان از معلمان سراسر کشور

۷. تأسیس و تقویت ساختار موسسات تربیت معلم

۸. ارتقاء سطح کیفی و کمی مطالب آموزشی نظام آموزشی معلمان کشور

از جمله اصلی ترین اهداف اجرای طرح ۲۰۲۰ در نظام آموزش دانشگاهی (عالی) می توان به موارد

ذیل اشاره نمود :

۱. برپایی نظام آموزش دانشگاهی منسجم و هماهنگ و در برگیرنده کلیه موسسات آموزش پیش

خدمتی دانشگاهی که تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش اداره می گردند .

۲. مناسب نمودن هزینه و شهریه های دانشگاهی جهت جذب تعداد بیشتری از دانشجویان

و افزایش تعداد کل دانشجویان کشور

۳. افزایش میزان بودجه نظام آموزش عالی کشور

۴. فراهم آوردن امکان دستیابی لایق ترین و مستعدترین افراد و دانش آموزان در دسترسی به

آموزشهای دانشگاهی

۵. برقراری توازن مناسب و متعادل میان کادر سطح بالا (ارشد) و کادر متوسط آموزشی در برخورداری

از امکانات و مزایا .

۳- طرح انعقاد قرارداد ۲۲ بلیون Cedis با ناشرین کشور

در مورخه ۲۶ فوریه سال ۱۹۹۹ تعداد ۲۵ ناشر برجسته غنایی برای نخستین بار در تاریخ کشور

غنا عهده دار انتشار ۴,۵ میلیون نسخه از کتابهای نظام آموزش ابتدایی و مقدماتی متوسطه گردیدند.

گفتنی است که طرح انعقاد قرارداد با ناشرین غنایی بخشی از طرح جامع و کامل وزارت آموزش و پرورش غنا در قبال حوزه آموزش کشور در جهت تدارک تعداد کافی از کتب آموزش پایه و ارتقاء سطح استاندارد مهارت‌های خواندن و نوشتن دانش آموزان محسوب می‌گردد.

مفید بودن طرح مذکور هنگامی آشکار گردید که نمایندگان انجمن ناشرین کتاب غنا جهت قدردانی از زحمات بی‌درغشان در جهت رونق صنعت نشر داخلی و افزایش میزان فرصت شغلی در صنعت فوق و حمایت از بخش اقتصادی کشور از سوی شخص وزیر آموزش و پرورش دعوت شدند لازم به ذکر است که کتابهای درسی مذکور از طریق کمک مالی ۷ میلیون پوندی دپارتمان توسعه بین‌المللی انگلستان انتشار یافت. متعاقب آغاز روند اولیه همکاری میان انجمن ناشرین کتاب غنا و وزارت آموزش و پرورش جلسات متعددی در خصوص بررسی وضعیت و جایگاه صنعت نشر کشور و بررسی راندمان انتشار کتب درسی و آموزشی منتشره توسط انجمن مذکور ترتیب داده شد. از جمله موضوعات و مباحثاتی که طی جلسات فوق‌الذکر اشاره گردید، می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. از آنجائیکه کلیه محصولات اولیه صنعت نشر و چاپ کشور به صورت محصولات وارداتی از دیگر کشورها تدارک می‌گردد بنا براین هزینه و نرخ نهائی چاپ و نشر کتب بالا بوده و کتابهای انتشار یافته در داخل کشور برخلاف کتابهای وارداتی مشمول سیاست مالیات برارزش افزوده کالاهای اساسی می‌گردند.

۲. ضرورت انتشار ویراستهای جدیدی از کتب درسی و آموزش مقطع آموزش پایه به افزایش سطح راندمان ناشرین کشور در خصوص انتشار کتب جدیدی منجر می‌گردد.

۳. ضرورت انعقاد قرارداد نامه کتبی میان انجمن ناشرین کشور و وزارت آموزش و پرورش در خصوص انتشار کتب آموزش مقطع آموزش مقدماتی متوسطه و برقراری تعادل در بازار نشر کتب درسی و آموزشی

۴. ضرورت تصویب ماده قانون انتشار کتب درسی مختلف برای عناوین مختلف و سطح مختلف آموزشی به عوض انتشار یک کتاب مشترک برای هر عنوان در هر سطح آموزشی

۵. ضرورت تأکید گزارش کار نهائی مبنی بر افزایش نرخ کتب منتشره و اجرای سیاست توزیع کتب آموزش رایگان ویژه آموزش همگانی ابتدایی

گفتنی است که در جهت غنای هر چه بیشتر صنعت چاپ و نشر کشور، انجمن ناشرین کتاب غنا در سال ۱۹۷۶ تشکیل یافت که به نوبه خود نقش مهمی در توسعه و ارتقاء سطح کیفی و کمی صنعت نشر و چاپ کشور داشته است.

۴- طرح ساخت و تعمیر (بازسازی) مدارس کشور

طی سالهای ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸ تعداد ۹۵ مدرسه جدید مقطع ابتدایی و تعداد ۲۳۰ مدرسه مقدماتی متوسطه افتتاح گردید. این در حالیست که تأسیس این تعداد مدرسه طی سال های ۹۹-۱۹۹۸ به ۱۰۰ مدرسه ابتدایی و ۲۸۵ مدرسه مقدماتی متوسطه افزایش یافت. مصالح ساختمانی در ۱۱۰ ناحیه از کشور جهت ساخت تعداد ۲۰۰۰ کلاس درس توزیع گردید. گفتنی است که طی سال ۲۰۰۰ به رقم فوق ۱۰۰ مدرسه ابتدایی و ۲۰۰ مدرسه مقدماتی متوسطه نیز اضافه گردید. در سطح آموزش تکمیلی متوسطه نیز در عوض تأسیس و ساخت مدارس جدید، مدارس خصوصی تحت نظارت سیستم آموزش دولتی قرار گرفتند. طی سال ۱۹۹۷ تعداد ۵ مدرسه مقدماتی متوسطه خصوصی تحت نظارت و قیمومیت

وزارت آموزش و پرورش در آمدند. گفتنی است که در سال ۱۹۹۸ نیز همین تعداد مدرسه به ساختار سیستم آموزش کشور اضافه گردید و این در حالی است که اخیراً روند قیومیت و نظارت دولتی (جذب) مدارس خصوصی کشور از روند نزولی برخوردار گردیده و رشدی نداشته است.

طرح های بین المللی آموزشی

از جمله مهمترین طرح های بین المللی آموزشی در کشور غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- طرح حمایتی دولت آلمان

(طرح همکاریهای حوزه آموزش فنی و صنعتی کشور آلمان با غنا (GTZ))

هدف اصلی اجرای طرح آموزشی GTZ توسط دولت آلمان در کشور غنا، ارتقاء سطح کیفی آموزش معلمان از طریق ترفیع جایگاه روش شناختی آموزش در حوزه های قرائت، نگارش، علوم ریاضی و آموزش محیط زیست ویژه معلمان مراکز آموزش معلم و دانشسرای ها آموزش معلمان می باشد. گفتنی است که طرح مذکور طرحی ۴ ساله می باشد که سیاستهای چون انتشار مطالب درسی و آموزش کتب درسی ویژه معلمان و محصلین به دو زبان بومی غنایی تحت عناوین EWe ; TWI را دنبال می نماید. از این رو با اجرای طرح مذکور نیاز به انتشار کتاب درسی در حوزه آموزش علوم ریاضی و علوم زیستی محرز گردیده است. انتظار می رود که طی سالهای آتی مطالب کتابهای درسی به تعداد بیشتری از زبانهای محلی و بومی منتشر گردد.

۲- طرح آموزش بین الملل

مطابق طرح مذکور دانش آموزان غنایی در گروه های سنی واجتماعات خاصی تحت نظارت مسئولین آموزشی مستقر در خارج از آموزش علوم مختلف می پردازند. گفتنی است کلیه منافع بدست آمده از اجرای پروژه های آموزشی به طور کامل صرف خود دانش آموزان می گردد .

برنامه های آموزشی طرح مذکور از دو جزء اصلی برنامه های آموزشی رسمی باکیفیت بالای آموزشی و طرح توسعه آموزش ابتدایی ویژه کودکان تازه وارد تشکیل یافته است .

طرح آموزش رسمی با کیفیت بالا احداث و نوئسازی ساختمان مدارس، احداث خانه های معلمین و اساتید، تدارک امکانات آموزشی، تدارک کتب درسی مدارس و دیگر مطالب درسی، تدارک لباسهای متحد الشکل برای دانش آموزان، اجرای طرح ارائه بورسیه تحصیلی به دانش آموزان فارغ التحصیل مقطع مقدماتی متوسطه و ورودیهای مقطع تکمیلی متوسطه ، ارائه آموزش ضمن خدمت به معلمین زبان انگلیسی و ریاضیات و اجرای طرح بهداشت و سلامت در مدارس را برعهده دارد. طرح توسعه آموزش ابتدایی ویژه کودکان تازه وارد نیز اجرای فعالیتهای چون احداث مدارس، تدارک امکانات و تجهیزات آموزشی. تربیت مربیان و مدرسین پیش دبستانی در موسسات ملی آموزش معلمان و تشکیل کمیته مدیریت مدارس کشور با عنوان (SMCS) را عهده دار می باشد .

معضلات آموزشی

از جمله مشکلات فرا روی نظام آموزشی کشور می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱- کمبود امکانات لازم آموزشی

- ۲- ضعف ساختاری مدارس کشور
- ۳- سطح بسیار ناچیز نرخ ثبت نام کنندگان دوره های مختلف آموزشی
- ۴- افت شدید تحصیلی دانش آموزان مقاطع مختلف آموزشی
- ۵- کاهش شدید بودجه آموزشی
- ۶- عدم دسترسی به اطلاعات و آمار دقیق در خصوص برنامه ها و طرح های بنیادین آموزشی

اصلاحات آموزشی

از اوایل دهه ۷۰ تا اواسط دهه ۸۰، کشور غنا با رکودهای اقتصادی ملی جدی در تمامی بخشها و حوزه های اجتماعی خود روبرو بوده است. نظام آموزشی کشور درست همانند سایر بخشهای دولتی از منابع انسانی و ابزاری بسیار ناچیز برخوردار بود. از این رو در اوایل دهه ۸۰ دولت غنا به طراحی برنامه های تعدیلی ساختاری در نظام اقتصادی کشور و دریافت کمک های اقتصادی بین المللی از صندوق جهانی پول مبادرت نمود. بدین ترتیب طرحهای اصلاحی دولت در کلیه بخشهای اجتماعی کشور اعمال گردید. طرح تعدیلی حوزه آموزشی کشور با عنوان Edsac با حمایتهای همه جانبه شرکای بین المللی نظیر سازمان تجارت جهانی، دپارتمان توسعه بین المللی و دریافت اعتبارات مالی چشمگیر از کشورهای دوست و همسایه به اجرا در آمد. گفتنی است که برنامه مذکور در جهت جلوگیری از کاهش سطح کیفی و کمی حوزه آموزشی کشور به مورد اجرا گذارده شد. بررسی و نظارت بر روی گزارش Dzobo تحت نظارت اصول طرح تعدیلی ساختار نظام آموزشی کشور (Edsac) توسط کمیته Evans Anfrom در سال ۱۹۸۶ بررسی شده و نهایتاً در سال ۱۹۸۷ به اجرا در آمد.

از جمله مهم ترین اصول تشکیل دهنده مفاد اصلاحات میتوان به تأکید بر اهمیت آموزش همگانی، ارائه آموزشهای حرفه ای جهت پاسخگویی به فرصت های شغلی و تأکید بر اهمیت آموزش فنی و عملی جهت نیل به توسعه اشاره نمود. گفتنی است که عمده توجه اصلاحات مذکور به نوسامانی نظام آموزشی پیش دانشگاهی در سال ۱۹۸۷ معطوف گردیده است. حمایت از افزایش منابع مالی وامکانات دوره های آموزشی مذکور، حرفه ای تر (عملی تر) کردن نظام آموزشی کشور به ویژه نظام آموزشی پیش دانشگاهی از طریق تأکید بر آموزشهای فنی حرفه ای (عملی) به جای تأکید بر آموزشهای تئوریک و کاهش هزینه های آموزشی از طریق کاهش دوره های مقرر آموزش دوره پیش دانشگاهی خود مبین این مطلب است. به طور خلاصه می توان گفت که اعمال قوانین اصلاحی در ساختار نظام آموزشی کشور غنا با اهداف عالیله ذیل توأم بوده است :

۱. افزایش دستیابی همگانی شهروندان غنایی به آموزشهای اولیه
 ۲. تغییر ساختار نظام آموزشی پیش دانشگاهی کشور از سیستم ۲: ۴: ۶ به سیستم ۳: ۳: ۶ (کاهش مدت زمان آموزشی از ۱۷ سال به ۱۲ سال)
 ۳. تبیین و تصویب بودجه های آموزشی مناسب و اصلاح نظام بودجه ومالیاتی حوره آموزش
 ۴. ارتقاء سطح کیفی نظام آموزشی از طریق همبستگی وهمپوشی هر چه بیشتر نظام مذکور با موقعیت وشرايط اجتماعي - اقتصادي کشور
- در نتیجه اعمال اصلاحات اساسی در نظام آموزشی کشور ، نظام آموزش متوسطه مقدماتی (کلاسهای ۷ و ۸) در کلیه مناطق کشور دایر گردید. در واقع این بدان معنی است که دوره ۶ ساله آموزش مقدماتی (ابتدایی) وآموزش ۳ ساله مقدماتی دبیرستان در یکدیگر ادغام گردیده ومجموعاً به صورت

دوره آموزشی ۹ ساله آزاد و اجباری ارائه گردید. طول سال تحصیلی نیز از مدت زمان ۳۲ تا ۳۵ هفته به ۴۰ هفته در سال افزایش یافت تا کمبود ساعتهای درسی نظام آموزش پیش دانشگاه کشور جبران گردد. لازم به ذکر است که در اصلاحات مذکور همچنین بازنگری هایی در مواد و تبصره های آموزشی متعلق به ابعاد کلاسهای آموزشی و کتابخانه مدارس، کتب درسی و تجهیزات کمک آموزشی فنی صورت گرفت. ضمناً مدارس آموزش متوسطه مقدماتی جهت افزایش نر ثبت نام از تعداد بیشتری از دانش آموزان تأسیس گردید. همچنین جهت ارتقاء سطح مدیریتی نظام آموزشی کشور در حوزه های آموزش منطقه ای ناظرین آموزشی و رؤسای مسئول گمارده شده و تجهیزات ویژه آموزشی جهت ارتقاء سطح مدیریتی به این مسئولین واگذار گردید. معلمین شایسته و کار آزموده جهت تدریس در مدارس دولتی به کار گمارده شدند. گفتنی است که اجرای اصلاحات نظام آموزشی طی سال ۱۹۸۷ از سوی تعداد دیگری از مراجع و مقامات دولتی نیز مورد حمایت قرار گرفت. از جمله این گونه اصلاحات می توان به پروژه آموزشی مقدماتی (ابتدایی) PREP اشاره نمود که از سال ۱۹۹۱ و با اختصاص اعتبارات مالی از سوی USAID در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی آموزش ابتدایی به اجرا در آمد.

پروژه دیگری به نام پروژه توسعه مدارس ابتدایی از سال ۱۹۹۳ با حمایت های مالی سازمان توسعه ملی IDA به اجرا در آمد. علیرغم حمایت های همه جانبه در جهت ارتقاء نظام آموزشی کشور سطح بهره وری نظام آموزش ابتدایی به ویژه در سطح آموزش اجباری همچنان در سطح پایینی قرار داشت. برگزاری آزمونهای مرجع با عنوان CRT نیز که از سال ۱۹۹۲ تا سال ۱۹۹۷ در رشته های زبان انگلیسی و ریاضیات به اجرا در آمد با کاهش چشمگیر بهره وری روبرو گردید. گفتنی است که علیرغم چنین نقاط ضعفی که از اجرای اصلاحات آموزش ناشی گردیده می توان به پی آمدهای مثبت اعمال اصلاحات

مذکور همچون کاهش طول دوره آموزش پیش دانشگاهی و افزایش امکان دستیابی به دوره های آموزشی با سطح کمی و کیفی بهتر اشاره نمود. در قالب اعمال اصلاحات آموزشی، نظام آموزشی کشور بر ارائه آموزشهای آکادمیک و دراز مدت تأکید داشت تا اینکه بنا بر تمایل عمومی سرانجام در سال ۱۹۷۴ نظام آموزشی کشور به صورت مستقیم تدوین گردیده و به صورت مدون ارائه گردید.

بدین ترتیب پیشنهادات ارائه شده از سوی کمیته آموزش ملی با عنوان ساختار جدیدی نظام آموزشی کشور غنا در سطح ملی مطرح گردیده و نهایتاً وزارت آموزش و پرورش غنا طی سال ۱۹۷۴ در جهت اجرای هر چه دقیق تر و مؤثر تر ساختار جدید آموزشی کشور تشکیل یافت. در جریان اصلاحات نظام آموزشی کشور در سال ۱۹۷۴ نظام آموزشی مقدماتی متوسطه شکل گرفت. این نوع از آموزش عمدتاً بر اجرای برنامه ها و طرح های آموزشی عملی و تشویق دانش آموزان در گرایش به رشته های فنی حرفه ای و کسب مهارتهای فنی در مدارس و گذراندن دوره های کار آموزی در دوره های آزمایشی تأکید داشت. در وهله اول فعالیت موضوعات جدیدی از طرح معرفی گردیده و در مراحل تکمیلی تر بر فعالیتهای تجربی و عملی استوار گردید. از جمله دروس عملی که در چنین آموزشی ارائه می گردد می توان به دروس نقشه کشی صنعتی، خیاطی، طراحی لباس، فلز کاری، تعمیر اتومبیل، نجاری، بنایی و آشپزی اشاره نمود. اما گفتنی است که به سبب بروز بحرانهای اقتصادی پیاپی بر پیکره نظام اقتصادی کشور در اواخر دهه ۱۹۷۰ تعصبات و مقررات دیوان سالاری و خشک اداری و فقدان حس علاقه و تعهد در مدیران طرح جدید نظام آموزشی کشور هرگز از مرحله آزمایشی فراتر نرفته و در همان حالت مسکوت ماند. لازم به ذکر است که نظام آموزشی کشور تا سال ۱۹۸۳ با چنین بحرانهایی روبرو بود تا اینکه در این سال ضرورت تلاش جدی در جهت رهایی از چنین بحرانی محرز گردید. روند اخیر اصلاحات

آموزشی به گونه ای طراحی گردیده تا به توسعه مهارت‌های آموزشی دانش آموزان مقاطع آموزش مقدماتی متوسطه و تکمیلی متوسطه تا زمان ورود به نظام آموزش عالی منجر گردد.

درسال‌های پایانی آموزش پایه دانش آموزان می بایستی از مهارت‌های حرفه ای فنی برخوردار گردند تا بعدها قادر به ادامه تحصیل در مدارس حرفه ای ، موسسات فنی، مدارس فنی متوسطه و دانشگاه‌های صنعتی باشند. این در حالی است که طرح مذکور همچنان از قوت چندانی برخوردار نمی باشند. از جمله عمده ترین مشکلات پیش روی روند اصلاحات نظام آموزشی کشور می توان به فقدان توسعه مهارت‌های آموزشی افراد، نبود زمان کافی تدریس و منابع و امکانات آموزشی با کیفیت بالا، وجود ناکافی معلمین لایق و با تجربه دوره های عمومی آموزشی و آموزش فنی و حرفه ای اشاره نمود. اساسی ترین مشکل عمده دیگر فقدان ارتباط میان سطوح مختلف آموزشی در کشور غنا می باشد. با وجودی که عمده قوانین نظام آموزشی کشور غنا بر ساختار نظام آموزشی پایه کشور اعمال گردیده اما با این حال دستیابی به برنامه های آموزشی نظام آموزش متوسطه و آموزش عالی از محدودیت های بسیاری برخوردار می باشد. به نحوی که تنها میزان ۳۰٪ از کل فارغ التحصیلان نظام آموزش مقدماتی متوسطه به دوره های آموزش تکمیلی متوسطه و دوره های آموزش فنی و حرفه ای دسترسی یافته و بخش عمده ای از آنان به عنوان کار آموز در مراکز غیررسمی و به عنوان شخص خود اشتغال به فعالیت می پردازند. در ضمن لازم بذکر است که از میزان ۳۰ درصدی دانش آموزان که موفق به ورود به دوره های آموزش تکمیلی متوسطه می شوند تنها ۱۰٪ از فرصت حضور در اماکن و مراکز دانشگاهی کشور برخوردار می گردند.

ارزیابی تحصیلی

ارزیابی نهایی دانش آموزان مقطع آموزش ابتدایی، در انتهای دوره آموزشی پایه و ارزیابی دانش آموزان نظام آموزشی تکمیلی متوسطه به دو مولفه ارزیابی مداوم داخلی و برگزاری و امتحانات جامع خارجی توسط شورای بازرسی کشورهای غرب آفریقا تقسیم می گردد. گفتنی است که اجرای ارزیابی های داخلی آموزشی ۳۰٪ از نتیجه ارزیابی و ارزیابی های خارجی ۷۰٪ از نمرات نهایی دانش آموزان دوره متوسطه را تشکیل می دهد.

سیستم نمره دهی

سیستم نمره دهی معمول در مدارس مقدماتی و تکمیلی متوسطه کشور غنا به شرح ذیل

می باشد:

۱- عالی

۲- بسیار خوب

۳- خوب

۴ تا ۸- قبول

۹- مردود

بالترین در مقیاس : A

سطح قبولی / مردودی: D

پایین ترین در مقیاس: F

قوانین آموزشی

پس از استقلال کشور و رهایی از استعمار انگلستان نخستین لایحه قانونی حوزه آموزش (لایحه ۸۷ مصوب سال ۱۹۶۱) در جهت فراهم آوردن آموزش اولیه رایگان برای عموم شهروندان غنایی به تصویب رسید. گفتنی است که در لایحه مذکور به ۲ نوع نظام آموزشی با عناوین آموزش ابتدایی و متوسطه اشاره شده بود. از جمله موارد با اهمیت که در لایحه مذکور بدان اشاره شده بود می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. تفویض اختیارات آموزش محلی و منطقه ای به مقامات محلی و بومی که از جمله این اختیارات می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

(الف) احداث، تجهیز و حفاظت از مدارس ملی ابتدایی و متوسطه در مناطق مختلف کشور

(ب) احداث، تجهیز و حفاظت از مدارس تخصصی و فنی و حرفه ای از طریق مشاوره با وزیر آموزش و پرورش در مناطق مختلف کشور

بدین معنی که احداث و اداره مدارس دولتی تنها تحت اختیارات مقامات محلی و منطقه ای به تحقق پیوندند.

۲. دومین تبصره از لایحه مذکور به اجباری شدن آموزش برای کودکان غنایی اذعان می نماید به طوریکه در بخش (۱) ۲ این تبصره چنین آمده است که هر کودک غنایی که به سن قانونی برای ورود به مدرسه رسیده باشد می بایستی تحت دوره آموزشی اجباری در مدارس تأمین شده به همین منظور قرار گیرد.

۳. سومین تبصره از لایحه مذکور نیز به رایگان بودن آموزش اجباری برای کلیه شهروندان غنایی تأکید نموده و در بخش (۲) بند ۲۰ آن چنین آمده است که هیچ شهریه ای جز هزینه تدارک کتابهای درسی، نوشت افزار و یا ابزار آموزشی مورد نیاز دانش آموزان در انجام کارهای عملی و... نمیبایستی از دانش آموزان مقاطع تحصیلی ابتدایی، متوسطه و مدارس فنی حرفه ای و تخصصی دریافت گردد. با به روی کار آمدن دولت جدید در سال ۱۹۶۶ شورای آزادیبخش ملی با عنوان NLC مبادرت به تشکیل کمیته نظارتی حوزه آموزش با هدف بررسی مسائل و مشکلات نهفته در بطن برنامه ها و طرح های آموزش ملی و اتخاذ عملکردهایی جهت بر طرف نمودن نقائص و توسعه نظام آموزشی کشور نمود. طرح های پیشنهادی کمیته نظارتی بخش عمده ای از مسائل و مشکلات پیرامون نظام آموزشی از سطح ابتدایی تا سطح دانشگاه را تحت الشعاع قرار می داد.

به عبارت دیگر پیشنهادات کمیته مذکور در خصوص اعمال تغییرات در ساختار نظام آموزشی کشور به طور عمده به عنوان تأییدی برای نظام آموزشی کشور غنا تا به امروز بوده است.

از جمله مهمترین پیشنهادات کمیته مذکور می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. سن کودکان جهت ورود به آموزش ابتدایی می بایستی ۶/۵ سال تمام باشد.
۲. آموزش ابتدایی می بایستی در یک دوره ۱۰ ساله ارائه گردد و تنها وقف ای در انتهای سال هشتم آموزشی برای انتخاب دانش آموزان محق ورود به آموزش متوسطه منظور گردد.
۳. بر طبق این لایحه آندسته از دانش آموزانی که سال ۸ آموزش خود را پشت سر گذارده و تمایل به ورود به آموزش متوسطه ندارند می بایستی آموزش ابتدایی خود را با گذراندن ۲ سال تحصیلی دیگر با عنوان کلاسهای آمادگی و پیش دوره آموزش فنی حرفه ای تکمیل نمایند.

۴. کلاسهای ۲ ساله آمادگی دوره آموزش فنی حرفه ای می بایستی در جهت بر طرف نمودن نیازهای حوزه های کشاورزی و صنعت کشور برگزار گردیده و این طرح در کلیه نواحی به عنوان طرح جامع ملی به اجرا گذارده شود .

۵. بر طبق لایحه مذکور دوره آموزش متوسطه می بایستی ۵ سال به طول بینجامد و در پایان سال ۵ آموزش متوسطه دانش آموزان در خور و مستعد جهت آموزش در کلاس ششم متوسطه برگزیده گردند .

۶. اولین دوره آموزش دانشگاهی نیز می بایستی به مدت ۳ سال به طول بینجامد . لازم به ذکر است که کمیته نظارتی همچنین پیشنهاد نمود که طرح دراز مدت دوره ۶ ساله آموزش ابتدایی ، آموزش ۴ ساله متوسطه و آموزش ۳ ساله دانشگاهی به مورد اجرا گذارده شود . به موجب این پیشنهاد آندسته از دانش آموزانی که قادر به ورود به آموزش متوسطه نبودند پس از گذراندن آموزش ابتدایی ملزم به حضور در کلاسهای آموزشی ۴ ساله بودند.

از جمله موارد آموزشی که بنا بر پیشنهاد کمیته مذکور در قالب آموزش دوره آموزش ابتدایی گنجانیده شد می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

آموزش زبان غنایی (زبان بومی) ، آموزش زبان انگلیسی ، آموزش علوم ریاضی ، آموزش تاریخ ، جغرافیا ، علوم اجتماعی ، موسیقی ، هنر ، تربیت بدنی ، آموزش علوم مذهبی و صنایع دستی .

بدیت ترتیب تا اواخر دهه ۱۹۶۰ ساختار و بافت نظام آموزشی کشور غنا به طور عمده ای بر نظام آموزشی کشور در دوران پیش از استقلال استوار بود .

قوانین آموزش عالی

مصوبه ی شماره ۸۷ ، بخش های چهار و پنج مصوبه ی آموزش به سال ۱۹۶۱

حکم شماره ۴۰۱ NLC، مصوب سال ۱۹۶۹ ویزه دانشگاه ها

حکم شماره ۴۲ PNDC مصوب سال ۱۹۸۳

توسعه آموزشی

نهادهای مرکزی

از جمله بخشهای اداری وابسته به وزارت آموزش و پرورش و اداره کل آموزش و پرورش که به نحوی از انحاء در جهت ارتقاء سطح کیفی آموزش و پرورش کشور می کوشند می توان به بخشی آموزش معلمان ، بخش تدارکات ، بخش بازرسی و بخش توسعه و تحقیقات آموزشی اشاره نمود .

۱- بخش آموزش معلمان

نوسازی تعداد ۳۸ دانشسرای آموزش معلمان (TTC) به افزایش جذب معلمان کار آزموده و ماهر و افزایش نرخ ثبت نام تعداد بیشتری از معلمان کار آزموده زن در دانشسراهای آموزش معلمان زن منجر گردیده است.

۲- بخش تدارکات

بخش تدارکات نیز در جهت اجرای سیاست عادلانه توزیع امکانات آموزشی به مدارس و مراکز آموزش کشور تلاش می نماید .گفتنی است که به موجب اتخاذ و اعمال چنین سیاستهایی در نظام

آموزشی کشور سطح مناسبی از امکانات اولیه و اساسی آموزشی برقرار گردیده و کمبود کتابهای آموزشی با چاپ مجدد مرتفع گردیده است.

۳- بخش بازرسی و نظارت

بخش بازرسی نیز به نوبه خود اقدام به برگزاری آزمونهای پایه ملی در کلیه مدارس کشور نموده و از این طریق درصد تعیین وضعیت مهارتهای خواندن و نوشتن و ریاضیات در کلیه سطوح آموزش کشور برآمده است. تحقیقات اولیه و جامع به عمل آمده در خصوص بر آورد میزان مهارت خواندن و نوشتن و علوم ریاضی در مدارس ابتدایی طی سال ۱۹۹۸ تحت عنوان سیستم نظارتی اجرایی مشارکتی (PPM) در جهت نظارت بر عملکرد مدارس ابتدایی کشور به اجرا در آمد. گفتنی است که سیستم مذکور خود از ۲ بخش اصلی تحت عناوین آزمون نظارت اجرایی و جلسات اجرایی ارزیابی عملکرد مدارس کشور تشکیل یافته است. لازم به ذکر است که سیستم نظارتی اجرایی حوزه آموزش کشور در پاسخ به درخواست وزارت آموزش پرورش مبنی بر اینکه ادارت آموزش و پرورش می بایستی به طراحی مکانیسمهایی در جهت نظارت و مسئولیت پذیری نظام آموزشی کشور متناسب بانظام آموزشی غیرمتمرکز با تأکید بر شاخص های اجرایی و مدیریت کار آمد و لایق مبادرت نمایند طراحی گردید. انجام اولیه تحقیقات اساسی در خصوص بر آورد راندمان سطح سواد خواندن و نوشتن و سواد دانش آموزان در علوم ریاضی از طریق جمع آوری اطلاعات از مدارس ابتدایی دولتی به عنوان معیاری جهت اتخاذ سیاستهای آموزشی آتی نظام آموزشی و دستیابی به موفقیت های آموزشی در کلیه مدارس ابتدایی کشور آغاز گردید. گفتنی است که بخش بازرسی همچنین به نظارت بر توزیع امکانات آموزشی به مدارس

کشور مبادرت می نماید. اخیراً وزارت آموزش و پرورش غنا در جهت اعمال نظارت دقیق بر حوزه آموزشی کشور به ویژه آموزش ابتدایی به استخدام مجدد نیروهای ارشد بازنشسته مبادرت نموده است.

۴- بخش توسعه و تحقیقات آموزشی

بخش توسعه و تحقیقات آموزشی نیز اقدام به نوسامانی برنامه های آموزش ابتدایی کشور نموده است. گفتنی است که بخش مذکور (CRDD) همچنین اقدام به اجرای طرح نظارتی آموزش و پرورش نموده است. از جمله دیگر بخشهای اداری وابسته به وزارت آموزش و پرورش و اداره کل آموزش و پرورش که به نحوی از انحاء در جهت ارتقاء سطح کارایی مدیریت آموزشی می کشوند می توان به بخش اداری و مالی و بخش آموزش نیروی انسانی اشاره نمود :

۱- بخش اداری و مالی

بخش اداری و مالی نیز به نوبه خود اقدام به طراحی برنامه مدیریتی اجرای منابع آموزشی کشور نموده است. علاوه بر این طرح تخصیص منابع جدید آموزشی از سوی بخش مذکور عنوان شده که خود به دستیابی به اهداف اجرایی ویژه در حوزه آموزش و پرورش منجر گردیده است .

به موجب چنین طرحی رؤسای منطقه ای و ناحیه ای حوزه آموزش بر اساس اهداف اجرایی مورد توافق دواير آموزشی مناطق مختلف کشور و مدیر کل آموزش و پرورش به تخصیص منابع جدید آموزشی مبادرت می نمایند. به موجب طرح مذکور روند اداری کلیه پرداختهای مالی حوزه آموزش کشور از جمله پرداخت حق الزحمه معلمان و.... ساده شده واز هر گونه کاغذ بازی اداری در جهت ایجاد بحرانهای مالی در حوزه آموزش کشور جلوگیری به عمل آمده است .

علاوه بر این برگزاری دوره های آموزشی تخصصی برای کادر حسابداری و بازرسی وزارت آموزش و پرورش در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی نظام اجرایی مالی و نگهداری و ثبت سوابق آموزشی و بالابردن سطح راندمان مدیریت داراییهای ثابت وزارت مذکور آغاز شده است .

۲- بخش آموزش نیروی انسانی ماهر

بخش آموزش نیروی انسانی ماهر نیز درصدد اجرای سیاست معطوف بر عقلانیت و کارآیی کادر آموزشی کشور و کاهش نیروی انسانی مازاد و غیر کار آمد و کارشناس از حوزه آموزشی و افزایش سطح راندمان حوزه مذکور بر آمده است .علاوه بر این بخش مذکور طرحی با عنوان طرح ارزیابی و صلاحیت کادر آموزشی به ویژه معلمان با هدف تشویق یا تنبیه معلمان را به مورد اجرا گزارده است .بخش آموزش نیروی انسانی ماهر همچنین در تشریک مساعی با وزارت آموزش و پرورش غنا در جهت جمع آوری، نگهداشت، پردازش، بازیابی داده ها و تجزیه و تحلیل اطلاعات در حمایت از فعالیت مدیران حوزه آموزش کشور اقدام به طرح ریزی سیستمی با عنوان سیستم اطلاع رسانی مدیریت آموزشی نموده است.

۳- بخش آموزش ابتدایی

۴- بخش مشاوره و راهنمایی

بخش مشاوره و راهنمایی حوزه آموزش کشور به ارائه خدمات مشاوره ای به دانش آموزان سطوح مختلف آموزشی در خصوص عوارض منفی ناشی از اعتیاد به نوشیدن الکل و استعمال مواد مخدر و بیماریهای مقاربتی نظیر ایدز مبادرت می نماید .

۵- بخش آموزش استثنایی

بخش آموزش استثنایی نیز در خصوص معرفی مشاغل و خدمات آموزشی به افراد معلول و ناتوان فعالیت می نماید .

۶- بخش آموزش فنی و حرفه ای (TVET)

از جمله فعالیتهای شایان بخش آموزش فنی و حرفه ای کشور نیز می توان به هماهنگی با بخش صنعت کشور در جهت تربیت معلمان فنی کار آزموده در چنین محیط هایی و انتقال آنان به مراکز آموزش فنی و برقراری و ارتقاء و انسجام هرچه بیشتر میان آموزش فنی و حرفه ای و حوزه صنعت کشور و آموزش دانشجویان کار آزموده فنی و حرفه ای اشاره نمود .

در راستای تحقق به چنین اهدافی بخش مذکور با همکاری و هماهنگی با دانشگاههای فنی و مراکز صنعتی کشور به ارائه برنامه های آموزش فنی و حرفه ای و رشته های دانشگاهی ۲ ساله در زمینه آموزش حرفه ای اساتید فنی برای مقاطع تحصیلی پیش دانشگاهی مبادرت نموده است .

ضمناً بخش آموزش فنی حرفه ای کشور در جهت تکمیل طرح های آموزشی خود به منظور تربیت و تعلیم اساتید کار آزموده فنی، به برگزاری کلاسهای آموزش تکمیلی فنی و حرفه ای ضمن خدمت برای معلمان سطوح پیش دانشگاهی کشور مبادرت نموده که این خود در قوت طرح مذکور از نقش بسیار مهمی برخوردار بوده است. علاوه براین در جهت افزایش میزان دسترسی همگانی و برخورداری عادلانه تمامی افراد از چنین آموزشهایی، بخش آموزش فنی و حرفه ای کشور به برگزاری کلاسهای آموزش حرفه ای ویژه دانش آموزان دختر در جهت ترغیب آنان به شرکت در برنامه های آموزش فنی و حرفه ای مبادرت نموده است . گفتنی است که طی ۲ سال اخیر به همت بخش فنی و حرفه ای کشور

کتابها و مجلات تخصصی در رشته های مختلف فنی و حرفه ای برای استفاده موسسات و مراکز و مدارس فنی و حرفه ای کشور منتشر گردیده است. از جمله فعالیتهای دیگر بخشهای آموزش فنی و حرفه ای کشور می توان به بازنگری سالانه مطالب کتب درسی فنی و حرفه ای کشور و هماهنگی و انطباق هر چه بیشتر این مطالب با مسائل و اولویت های مدرن صنعت کشور اشاره نمود که از جمله جدیدترین این اقدامات میتوان از اعمال سیاست تقاضا گرایی در حوزه آموزش فنی و حرفه ای و مطابق نمودن مطالب درسی با اولویت ها و نیازهای صنایع کشور یاد نمود .

دستاوردهای آموزشی

از جمله عملکردهای مثبت نظام آموزشی کشور غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. آموزش کنش گرا

در اغلب دوره های آموزشی کشور غنا سعی شده است که مطالب و موضوعات درسی به ویژه در مقطع ابتدایی به صورت بازیهای نمایشی و آزمایشات عملی و بحث آزاد صورت گیرد .
به عنوان مثال به هنگام صحبت بر سر مواد غذایی و میوه جات صحنه تقریبی میوه فروشی و یا فروشگاه مواد غذایی آماده شده و دانش آموزان عملاً در چنین محیطی قرار می گیرند .
در اغلب برنامه ریزیهای آموزشی سعی بر این شده تا فعالیتهای آموزشی بر اساس در نظر گرفتن سطح یادگیری و هوش تمامی دانش آموزان غنایی تدوین گردد . علاوه بر این نحوه تفریحی آموزش نیز از اهمیت فراوانی برخوردار می باشد به طوریکه مثلاً معلمین غنایی به هنگام آموزش دروس ابتدایی ریاضی از رسم جداولی بر روی کف کلاس درس و نمایش اعداد از طریق نمایش بازی لیلی و با عقب و

جلو پریدن بر روی هر یک از این جدولها طریقه جمع و تفریق اعداد از یکدیگر را به آنان می آموزند. معلمین همچنین از تک تک دانش آموزان نیز تقاضا می کنند تا خود شخصاً این عمل را تکرار کرده و از این طریق جوی دوستانه و مفرح و شاد در کلاس پی ریزی می نمایند .

۲. اتخاذ روش شناسی مشخص جهت قرائت طرح های نوشتاری بومی

تکنیک جامع قرائت (URT) در سال ۱۹۹۰ توسط Sanule Aggrey Forson رئیس اداره سازمان توسعه آموزشی (GESDI) کشور ارائه گردید. پس از آن تاریخ تکنیک جامع قرائت بر آوا شناسی ترکیبی و گلچینی از چندین روش قرائت حروف زبانهای بومی استوار گردید .

آموزش قرائت از طریق آشنایی و شناخت کامل اصوات والحن حروف الفبا و فراگیری اصولی لغات سطح بندی شده ارائه گردید . آموزش اصول قرائت مجموعه ای از نمادهای الفبایی ، جداول رنگی، کارتهای الفبایی و کتب الفبا را در برمیگیرد. پس از آشنایی کامل دانش آموزان با اصوات حروف الفبا نحوه آمیزش و ترکیب حروف و ساختن کلمات دو حرفی به آنان آموزش داده می شود. .

سپس آنها یاد می گیرند که چگونه با استفاده از چنین کلمات دو حرفی جملات ساده ای بسازند. مرحله بعدی آموزش ، ساختن کلمات ۳ حرفی، ۴ حرفی و در نهایت ساختن کلمات ترکیبی از چنین حروفی می باشد. اعمال سیستم قرائت جامع تا آنجا پیش رفته است که حتی در مناطق حاشیه ای و بخشهای دور افتاده کشور نیز از چنین سیستمی جهت آموزش حروف الفبا و اصوات حروف استفاده می گردد. در واقع سیستم جامع قرائت به عنوان روش شناسی رسمی آموزش کشور غنا به رسمیت شناخته شده و در کلیه مدارس ابتدایی کشور آموزش داده می شود. در حقیقت استفاده از چنین سیستم آموزشی

در کشور غنا ثابت کرده است که این روش نسبت به شیوه آموزشی (Look and Say) ببین و بگو ساده تر و از کارایی بالاتری در نزد دانش آموزان برخوردار می باشد.

۳. استفاده از ابزار آموزشی ساده و محلی در نظام آموزشی کشور

در نظام آموزشی کشور غنا معلمین سعی در استفاده از ساده ترین ابزار آموزشی جهت آموزش علوم مختلف به دانش آموزان دارند. از جمله ابزار آموزشی ساده که اغلب ساخته دست خود معلم نیز می باشد می توان به ساختن مردمک و کاسه چشم با استفاده از یک کدوی قلیانی و یک لامپ مستعمل برقی ، نمایش دستگاه گوارش با استفاده از تکه های پارچه رنگی ، مقوا و شانه های مستعمل و ساخت یک بادنما به کمک بطری شیر کودک که از شن پر شده با یک تکه اسفنج در زیر آن اشاره نمود. در حقیقت در نظام آموزشی غنا از هر وسیله ابتدایی و اولیه به ویژه مواد خام موجود در محیط زیست طبیعی به عنوان ابزار آموزشی استفاده می گردد .

۴. نظارت و مدیریت اصولی بر حوزه آموزش کشور

از جمله دیگر نقاط قوت سیاستهای آموزشی کشور غنا می توان به طرح نظارت آموزشی در مراکز و مدارس آموزشی کشور اشاره نمود. به موجب چنین طرحی کلیه معلمین کشور ملزم به ارائه طرح های آموزشی و گزارش از عملکرد آموزش هفتگی خود می باشند. از آنجائیکه بر ارائه هفتگی چنین طرح هایی تأکید شده است لذا جهت نظارت بر ارائه چنین طرح هایی فرمهایی با خطوط قرمز در آن منتشر شده که هر یک از معلمین ملزم به ثبت طرح هفتگی خود در این فرمها می باشند.

بدین ترتیب آندسته از معلمینی که دیرتر اقدام به ارائه طرح آموزشی خود در انتهای هفته نمایند مجبور به ثبت طرح خود در ذیل خطوط قرمز بوده و بدین ترتیب عملکرد معلمین فعال و غیر کوشا

برآورده می گردد. علاوه بر اعمال طرح مذکور اخیراً رئیس کل آموزش و پرورش کشور غنا به بازرسین حوزه آموزشی کشور ماموریت نظارت و بازرسی عملکرد فعالیت معلمان کشور راتفویض نموده است. هدف از انتخاب چنین بازرسینی در حوزه آموزش کشور فراهم آوردن موقعیت بازدید مقامات ارشد آموزش کشور از کلیه مدارس و اماکن آموزشی، کسب اطمینان از آشنایی کامل معلمان کشور از سیاستهای وزارت آموزش و پرورش و سیاستهای توسعه آموزشی و بررسی مسائل و مشکلات پیرامون اماکن و مراکز آموزشی کشور و برخورد با هر نوع کاهلی، غیبت و بی نظمی در حوزه آموزشی کشور بوده است. گفتنی است که انتخاب چنین بازرسینی در جهت ترغیب معلمان به رعایت استانداردهای آموزشی بسیار مؤثر بوده است.

۵. تقسیم کلیه مراکز آموزشی در عملکردهای موفق آموزشی

در جهت برخورداری کلیه مراکز و اماکن آموزشی و دانش آموزان سطوح مختلف طبقاتی از امکانات آموزشی جلسات و گرد همایی آموزشی در خصوص طرح ریزی و شناسایی مشکلات آموزشی مدارس کشور از نیمه دوم سال ۱۹۹۸ آغاز گردید. بر اساس این طرح هر یک از مسئولین ورؤسای آموزشی مناطق مختلف کشور ملزم به ارائه گزارشاتی از راندمان و امکانات موجود مراکز و مدارس تحت پوشش خود گردیدند. در پایان جلسات فوق نظرات و پیشنهادات کلیه رؤسای آموزشی کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفته و کمیته ای با عنوان کمیته رؤسای آموزشی کشور در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی و بررسی مشکلات و مسائل پیش روی مدارس مناطق مختلف کشور تشکیل گردید. از جمله نقاط قوت برگزاری جلسات کمیته مذکور می توان به مبادله افکار و نظرات رؤسای آموزشی کشور و الگوبرداری از نظرات و مثبت و موفق در حوزه آموزش کشور اشاره نمود.

۶. مشارکت همگانی در حوزه آموزش

از جمله مهمترین طرح های آموزشی اعمال شده در حوزه آموزش کشور غنا می توان به اجرای طرح جمع آوری اعانات مردمی همزمان با بازگشایی مدارس ومراکز آموزشی کشور از سال ۱۹۹۷ اشاره نمود .گفتنی است که کلیه مراحل اجرای این طرح از سوی مدیران مدارس ، ریاست انجمن اولیاء ومربیان مدارس وریاست کل آموزش وپرورش نظارت ومورد ارزیابی قرار میگيرد .

لازم به ذکر است که طرح مذکور در روستاهای کشور نیز به اجرا در آمده و بزرگان قوم ومسئولان ارشد آموزشی روستاها مسئولیت نظارت و ارزیابی آن را بر عهده دارند .علاوه بر مشارکت مالی همگانی انواع دیگری از مشارکت های همگانی مردمی در حوزه آموزش کشور به چشم می خورد که از آن جمله می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. نظافت مدارس سراسر کشور با هماهنگی انجمن های آموزشی
 ۲. اعلام آمادگی مراکز واماکن دولتی در جهت هماهنگی با مدارس کشور درخصوص بازدید دانش آموزان از چنین مراکزی به عنوان مثال(بازدید ازادارات پست، مخابرات ، بیمارستانها و ...
 ۳. اعلام آمادگی سینما ها ومراکز نمایش فیلم وتئاتر کشور مبنی بر نمایش رایگان فیلم های آموزشی ، تفریحی و....
 ۴. جلب مشارکت مالی مردم در جهت احداث اماکن و بناهای فوق برنامه آموزشی نظیر مراکز تحقیقاتی ، کتابخانه ها ، آزمایشگاهها و.... در مدارس سراسر کشور
- لازم به ذکر است که جلب کمک های مالی مذکور طی برگزاری جلسات مختلف وبا اجرای برنامه های مختلف سرود خوانی ، اجرای نمایش ورقص توسط دانش آموزان مدارس صورت می گیرد .

دستاوردهای آموزشی دهه ۱۹۹۰

از جمله موفقیت ها و پیشرفت های نظام آموزشی کشور غنا در خلال سال ۱۹۹۸ می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. اجرای طرح جامع آموزش ملی رایگان ، آموزش ابتدایی

در خلال سال ۱۹۹۸ ، اجرای طرح FCUBE با توفیقات عمده ای به ویژه در جهت نیل به دسترسی و مشارکت همگانی در برنامه های آموزشی کشور همراه بوده است .

۲. افزایش نرخ ثبت نام کنندگان کلاسهای سواد آموزی

آمار نشان می دهد که از زمان به اجرا در آمدن طرح آموزشی FCUBE در مورخه اکتبر ۱۹۹۶ رشد ۸٫۶ درصدی در نرخ ثبت نام کنندگان حوزه آموزش پایه (ابتدایی) کشور محرز گردیده است.

۳. بازسازی و احداث مدارس متعدد در مناطق مختلف کشور

در خلال سال تحصیلی ۹۷-۹۸ تعداد ۹۵ مدرسه ابتدایی بازسازی و تعداد ۲۳۰ مدرسه جدید افتتاح گردید. گفتنی است که در طی همین سال مصالح ساختمانی به ۱۱۰ منطقه مختلف کشور جهت بازسازی ۲۰۰۰ کلاس درس ارسال گردید .

در همین اثناء سطح مدیریت نظام آموزشی پایه (ابتدایی) کشور در مناطق و مراکز استانی کشور به واسطه تشکیل گروه های طراحی آموزش منطقه ای در ۳۰ منطقه ارتقاء یافت .

گفتنی است که هدف اصلی گروه های طراحی مذکور افزایش پذیرش مناطق مختلف کشور در جهت طرح ریزی برنامه های جامع آموزشی و بر طرف نمودن مشکلات اساسی فراروی آموزش منطقه

ای بوده است. تشکیل گروه های مذکور در مناطق مختلف کشور تا بدانجا ادامه یافت که نهایتاً در سال ۲۰۰۱ کلیه مناطق کشور از چنین گروه هایی در خصوص بر طرف نمودن و رسیدگی به مسائل آموزش منطقه ای برخوردار گردیدند .

۴. صندوق بهسازی مراکز آموزشی کشور (SIF)

صندوق بهسازی مراکز آموزشی کشور در جهت تشویق و ترغیب چندین مدرسه به جمع آوری اعانات مردمی برای ارتقاء سطح کیفی آموزشی مدارس و مراکز آموزشی کشور مبادرت نموده است. طرح تشکیل صندوق مذکور طی سالهای ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸ در تعداد ۶۰ مدرسه متعلق به ۳ بخش از کشور (Savelu) (gu –Nanton) در ناحیه شمال TANO، در منطقه Brong – A hafo و Sefwi Wiawso در ناحیه غربی کشور به مرحله اجرا در آمد. گفتنی است که اجرای طرح اولیه (آزمایشی) صندوق بهسازی آموزشی در ماه مارس ۱۹۹۸ به اتمام رسید. این در حالی است که سیاست اجرای صندوق مذکور طی مراحل بعدی تغییر یافته و بیشتر به درگیری ظرفیت بیشتری از مراکز آموزش ناحیه ای در این طرح معطوف گردید. گفتنی است که اتخاذ چنین سیاستی به نوبه خود باعث تقلیل هزینه های عملیاتی گردید.

۵. تشکیل بخش آموزش دختران

واحد آموزش دختران غنایی در سال ۱۹۹۸ اولین خبرنگار خود تحت عنوان بررسی موضوعات جنسی در حوزه آموزش و پرورش را منتشر نمود. همچنین طی همین سال با فعالیت فراوان واحد مذکور امکان گذراندن دوره های تحصیلی آموزش علوم ، فنون و ریاضیات به صورت غیر متمرکز برای دانش آموزان دختر غنایی فراهم آمد و به طور کلی تعداد ۱۲۰۰ نفر از دانش آموزان دختر در چنین

کلاسهای آموزشی حضور یافتند. در سطح ملی نیز واحد مذکور به برگزاری کلاسهایی در خصوص تعدیل نوع و نقش جنسیت در نظام آموزشی کشور و تثبیت جایگاه جنسیت مؤنث در چنین نظامی واتخاذ سیاستهای طرفدار حقوق تساوی زنان و دختران غنایی در سال ۱۹۹۹ مبادرت نمود. در حقیقت برگزاری چنین کلاسهایی در جهت افزایش سطح آگاهی مسئولین و مدیران ارشد وزارت آموزش و پرورش در ادارات تابعه از موقعیت و جایگاه زنان و دختران غنایی در حوزه آموزش کشور واتخاذ سیاستهای انعطاف پذیر و تصمیمات مناسب برای آنان در این خصوص بود .

۶. ارتقاء سطح کیفی برنامه های آموزشی و مطالب درسی

بر اساس نظریه کمیته بازنگری ومجری اصلاحات نظام آموزشی کشور تعداد ۱۷ موضوع درسی به عنوان فحوای اصلی نظام آموزشی از سطح پایه (ابتدایی) تا سطح تکمیلی نظام آموزشی متوسطه تبیین گردید. بدین ترتیب برنامه ریزی آموزشی نظام آموزشی کشور بر اساس ۱۷ موضوع درسی برای بخش تحقیق وتوسعه مطالب درسی الزامی گردید. از این روی حوزه مذکور مبادرت به اعمال تغییرات اساسی در فحوای مطالب درسی و کتابهای آموزشی موجود (۵ سال گذشته) کشور نمود .

در همین اثناء حوزه مذکور به نگارش مطالب وعناوین آموزش ویژه آموزش فنی و حرفه ای وعملی مبادرت نمود. گفتنی است که در مورخه ژوئن سال ۱۹۹۸ سازمان علمی ، فرهنگی وتربیتی ملل متحد (UNICEF) کمکهای شایانی در جهت انتشار موضوعات درسی جامع در خصوص تساوی حوق زن و مرد و ارائه دیگر مواد وامکانات آموزشی ویژه دختران غنایی نمود .

این اقدام سازمان UNICEF در نظر اجمالی اقدامی در جهت چاپ مطالب درسی وناشرین کشور از مسائل ومشکلات پیرامون زنان و دختران غنایی بود. واحد تحقیقات - پژوهش به انتشار مطالب درسی با

حمایت همه جانبه سازمان UNICEF و برگزاری دوره های آزمایشی تحصیلی به مدت ۴ هفته، طراحی مطالب درسی جدید و افزایش نرخ بهره وری و ارزشمندی آن مبادرت نموده است.

رخدادهای آموزشی

از جمله مهمترین رخدادهای آموزشی کشور غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- روز ملی آموزگار

روز ملی آموزگاران در تاریخ ۵ اکتبر، مصادف با روز جهانی معلم در Cape Coast برگزار میگردد.

طی مراسم مذکور که توسط وزارت آموزش و پرورش غنا و با همکاری انجمن ملی معلمان غنا ترتیب می یابد، به طور کلی به تعداد ۲۱ معلم برجسته جایزه اهدا گردیده و ۱ دستگاه خودروی سواری به برترین معلم جایزه داده می شود. لازم به ذکر است که جوایز مذکور همگی از محل بودجه دولتی کشور تأمین میگردد. از جمله حامیان بین المللی برگزاری مراسم مذکور می توان به سازمان یونیسف و دولت ژاپن اشاره نمود. از جمله دیگر جوایزی که به برگزیدگان نظام ابتدایی، مقدماتی متوسطه و تکمیلی متوسطه آموزشی کشور اعطا می گردد میتوان به جایزه تور رایگان ۴ هفته ای اوهایوی آمریکا ویزه نفرات اول، تلویزیون ۲۱ اینچ به همراه یک دستگاه ویدئو ویزه نفرات دوم و تلویزیون ۲۱ اینچ به همراه یک دستگاه ضبط صوت ویزه نفرات سوم اشاره نمود.

به نفرات برتر رشته های علمی نیز به ترتیب موتور سیکلت، تلویزیون ۲۱ اینچ و دستگاه ضبط صوت و یک دستگاه تلویزیون ۲۱ اینچ و ضبط صوت اهدا می گردد. گفتنی است که حق اولویت اجرای مراسم اعطای جوایز آموزش ملی با اعطای جوایز به معلمان مناطق و نواحی مختلف کشور می باشد. طرح

معرفی برترین معلمین نظام آموزشی و اهداء جوایز به آنان برای نخستین بار در سال ۲۰۰۵ از سوی دولت غنا مطرح گردید. هدف اصلی از برگزاری چنین مراسمی در واقع احیاء و غنای جنبه های کیفی آموزشی و جامع عمل پوشاندن به اهداف توسعه ملی آموزش و تأکید بر جایگاه و نقش ارزنده معلمین در نظام آموزش کشور و... می باشد. روند گزینش معلمین برتر در سطح چرخش و با همکاری ناظرین سیار وزارت آموزش و پرورش در جهت تدارک فهرست محدودی از اسامی معلمین برجسته کشور در محدوده فعالیت خود آغاز می گردد. نتایج تحقیقات به عمل آمده در هر منطقه از کشور به سمع و نظر رؤسای ادارات آموزش و پرورش مناطق مختلف رسیده و سپس کمیته گزینش منطقه ای با همکاری کمیته ملی مدیریت مدارس به گزینش برترین معلمین کشور مبادرت می نماید.

روند خاصی جهت گزینش و ارزیابی کاندیدهای بهترین معلم کشور وجود دارد .

بدین ترتیب که پس از شناسایی و معرفی اولیه اسامی معلمین لایق، کمیته ملی ارزیابی تحت نظارت و ریاست معاونت وزارت آموزش و پرورش کشور که مسئولیت رسیدگی و نظارت بر امور آموزش پیش دانشگاهی کشور را بر عهده دارد به معرفی نهائی اسامی معلمین برتر کشور مبادرت می نماید .

در مراحل نهائی و جهت اعطای جوایز لایق ترین معلمین کشور، نمایندگی دانشگاهها، کمیته پارلمانی وزارت آموزش و پرورش و انجمن ملی معلمین غنا حضور می یابند.

۲- بازدید ملکه انگلستان از مدارس و مراکز آموزشی کشور

ملکه الیزابت دوم ، ملکه انگلستان در تاریخ ۷ تا ۹ دسامبر سال ۱۹۹۹ دیدار رسمی از کشور غنا به عمل آورد . در مورخه ۸ نوامبر ملکه بازدید از مجموعه ای از مدارس آموزشی در سطح مختلف آموزشی مبادرت نمود . در طی این مدت ملکه الیزابت از تعدادی از نمایشگاههای دوره ای دانش آموزان

در خصوص نمایش بخشی از امکانات آموزشی کشور موجود در مدارس ابتدایی و هنرهای دستی، آثار دستی فلزی و کارهایی سوزن دوزی دیدن نمود. از جمله مهمترین دستاوردهای سفر ملکه انگلستان به کشور غنا می توان به بررسی وضعیت و جایگاه نظام آموزشی کشور غنا ، بررسی نقاط قوت و ضعف سیستم آموزشی کشور، دایر نمودن کلاسهای فوق العاده آموزشی نظیر رقص، آواز ، شعر خوانی و..... و تأمین بخشی از بودجه نظام آموزشی کشور اشاره نمود .

۳- برگزاری همایش ملی آموزش

همایش ملی آموزش همه ساله از تاریخ ۱۷ تا ۱۹ نوامبر در محل کنفرانس بین المللی پایتخت کشور تحت مضمون حرکت به سمت حمایت از نظام آموزش ملی کار آمد برگزار گردید .

در آخرین جلسه های همایش مذکور که در سال ۲۰۰۲ برگزار گردید روند ۱۰ ساله اجرای قوانین اصلاحات آموزشی کشور مورد بررسی قرار گرفته و در خصوص برطرف نمودن مشکلات و مسائل پیرامون آن و بالا بردن سطح کیف نظام آموزشی تدابری اندیشیده اند. همایش مذکور ۳ روز به طول انجامید و با حضور ۵۰۰ تن از حضار که عمدتاً در زمره سهامداران و عامین نظام آموزشی کشور بودند تشکیل یافت. گفتنی است که همایش مذکور طی جلسات علنی و به صورت انجام مباحثات آزاد اجرا گردید. لازم به ذکر است که عمده شرکت کنندگان همایش مذکور را شرکای نظام توسعه آموزش کشور و مراکز نشر و چاپ کتب درسی تشکیل می دادند. اهمیت تشکیل همایش مذکور به اندازه ای است که هر ساله در روز نخست مقام ریاست جمهوری کشور به ایراد نطق بر پایی همایش مبادرت نموده و به تبیین جایگاه نظام آموزشی و مشکلات فراروی آن می پردازد. دومین روز همایش نیز عموماً با عنوان ارتقاء سطح کیفی آموزش از طریق سرمایه گذاری و جذب سرمایه های خصوصی برگزار می گردد .

اما روز آخر همایش به بحث و بررسی پیرامون سرمایه ها و وجوه امانی و اعانات مردمی حوزه آموزش کشور و نهایتاً ارائه طرح پیش نویس از طریق بررسی مطالب عنوان شده در همایش مذکور و گزینش تصمیمات نهائی می باشد. از جمله دیگر نکات برجسته و مثبت برگزاری همایش مذکور حضور مستمر و فعال نمایندگی از اقشار مختلف دانش آموزان و دانشجویان و معلمان کشور در میان حضار و توانایی اعتراض و بحث و بررسی آنان در خصوص مشکلات نظام آموزشی و مدارس و اماکن آموزشی می باشد. نهایتاً نظرات بدست آمده از اظهارات مقامات مسئول، موسسات انتشارات، معلمان، دانش آموزان، دانشجویان و.... به صورت پیش نویس ارائه می گردد که پس از مطالعه و بررسی موارد و مسائل موجود در پیش نویس توسط مقام وزارت آموزش و پرورش کشور در جهت غنا سازی هر چه بیشتر نظام آموزشی و کار آمد تر نمودن سیاست های آموزشی کشور اتخاذ میگردد. از جمله مهم ترین رخدادهای نظام آموزشی کشور که در جراید کثیر الانتشار کشور نیز انتشار یافته می توان به حمایت قطعی وزیر آموزش و پرورش غنا از انجمن ملی آموزگاران کشور موارد زیر اشاره نمود.

در تاریخ ۹ دسامبر سال ۱۹۹۹ وزیر آموزش و پرورش کشور غنا بر حمایت خود از انجمن ملی معلمان غنایی تأکید نمود. در مقابل انجمن مذکور نیز متعهد گردید تا در جهت مدیریت کار آمد برای جنبش ارتقاء کیفیت آموزشی کشور با وزارت آموزش و پرورش مشارکت نماید. گفتنی است که در راستای نل به هدف فوق انجمن ملی آموزگاران کشور غنا به همکاری وزارت آموزش و پرورش به برپایی همایشهای ملی آموزشی مبادرت نموده است. لازم به ذکر است که طرح های اجرایی مطرح شده در همایش های مذکور که با اکثریت موافق آراء پذیرفته می گردد از سوی هیأت دولت و پارلمان کشور حمایت می گردند.

مدیریت آموزشی

نهادهای مرکزی

هیأت اجرایی نظام آموزشی مدرن دولتی در کشور غنا از ساختاری کاملاً غیر متمرکز (متمرکز زدائی سیاستها وامکانات آموزشی) برخوردار میباشد. وزیر آموزش و پرورش در این کشور مسئولیت طراحی و نظارت بر اجرای سیاست آموزشی در سطوح آموزش پیش دانشگاهی را بر عهده دارد. این در حالی است که مسئولیت اجرای چنین طرح ها و برنامه هایی بر عهده شعبات منطقه ای و استانی آموزش و پرورش در سراسر کشور می باشد. گفتنی است که شعبات منطقه ای آموزش و پرورش در کلیه مناطق ۱۰ گانه و ۱۱۰ بخش کشور مستقر گردیده است. لازم به ذکر است که جدیدترین سیاست دولت در حوزه نظام آموزش کشور معطوف داشتن توجه بسیار بر طراحی و اجرای دقیق سیاست دراز مدت ابتکاری آموزشی کشور با عنوان نگاه ۲۰۲۰ می باشد. طرح مذکور در جهت بر طرف نمودن مسائل و مشکلات پیرامون نظام آموزشی کشور غنا طی دو دهه اخیر با همکاری جامع مختلف دولتی و بین المللی طرح ریزی گردید. گفتنی است که پیش از طرح ریزی چنین برنامه ای گردهمایی ملی در تاریخ ۱۰ نوامبر ۱۹۹۹ با اجتماع کلیه دست اندرکاران نظام آموزشی کشور به منظور بحث و بررسی پیرامون روند توسعه نظام آموزشی پس از اعمال اصلاحات در اواخر دهه ۱۹۸۰ و بررسی راهکارهای مناسب جهت پیشروی نظام آموزشی کشور تشکیل گردید. تشکیل گرد همایی سه روزه حوزه آموزشی به طور موفقیت آمیزی به اکثریت قریب به اتفاق طرح های اساسی نظام آموزشی مدرن کشور جامه عمل پوشاند.

۱- وزارت آموزش و پرورش غنا

وزارت آموزش و پرورش غنا مسئولیت تبیین اهداف آموزش طرح ریزی شده در طرح توسعه دراز مدت دولت با عنوان نگاه ۲۰۲۰ در جهت توسعه منابع انسانی کاردان ولایق در حوزه آموزش کشور را بر عهده دارد. گفتنی است که موسسات و مراکزی نیز در این راستا تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش در غنای هرچه بیشتر طرح می کوشند که از آن جمله می توان به شورای آموزش و پرورش منطقه ای GES و شورای ملی آموزش عالی با عنوان NCTE اشاره نمود.

لازم به ذکر است که مراکز منطقه ای آموزش و پرورش مسئولیت نظارت و اجرای قوانین نظام آموزشی پیش دانشگاهی و شورای ملی آموزش عالی نیز مسئولیت رسیدگی و نظارت بر امور موسسات و مراکز دانشگاهی کشور را بر عهده دارند. علاوه بر این همچنین شعبات آموزشی غیر رسمی در کشور فعالیت دارند که به نوبه خود مسئولیت رسیدگی بر برنامه های عملی سواد آموزی را بر عهده دارند.

علاوه بر مراکز فوق همچنین موسسات زبان GTL، فرهنگستان علوم و هنر GAAS، کمیته ملی هماهنگی، آموزش فنی حرفه ای NACUET، شورای بازرسی غرب آفریقا، هیأت مدیره کتابخانه ملی غنا، شورای نشر کتاب، دبیرخانه خدمات ملی، کمیسیون ملی سازمان UNESCO در غنا و دائره المعارف AFRICANA هریک به نحوی از انحاء در پیشبرد سیاستهای مذکور نقش بسزایی را ایفا نموده اند. وزارت آموزش و پرورش غنا توسط شخص وزیر واز طریق مشارکت مستقیم ۲ نماینده ویژه آموزش پیش دانشگاهی و نظام دانشگاهی اداره می گردد. وزارتخانه مذکور همچنین از حوزه مدیریت کل (ارشدترین رده اجتماعی) برخوردار می باشد. از جمله عمده اهداف وزارت آموزش و پرورش می توان به برنامه ریزی، بودجه بندی، نظارت و ارزیابی و سنجش (PBME)، آمارشناسی، تحقیق مدیریت اطلاعاتی

(سازماندهی اطلاعاتی) و برقراری روابط عمومی با سایر نهادهای فرهنگی و اجتماعی کشور (SRIMPR)، نظارت بر دارایی و مدیریت منابع انسانی حوزه آموزش کشور اشاره نمود. علاوه بر مراکز و نهادهایی که به نحوی با وزارت آموزش و پرورش کشور غنا در ارتباط مستقیم قرار دارند می توان به واحد تدارکات مدیریت بودجه حوزه آموزشی (FPMA) که به تعدیل و تنظیم بودجه طرح های آموزشی کشور می پردازد و دبیرخانه سازمان (FCABE) که مسئولیت اجرای اصلاحات آموزشی را بر عهده دارد اشاره نمود. شعبات منطقه ای آموزش و پرورش مسئولیت اجرای سیاستهای آموزشی وزارت آموزش و پرورش در سطح آموزش پیش دانشگاهی را بر عهده دارند. گفتنی است که شعبه مرکزی ادارات فوق با ۲۰ سال فعالیت تحت نظارت انجمن ملی معلمان غنا در سال ۱۹۷۴ تأسیس یافت. همزمان با راه اندازی شعبه مرکزی و دفاتر منطقه ای آموزش و پرورش بر اساس حکم سال ۱۹۷۴ تعداد بسیار زیادی از معلمان حرفه ای کشور جهت پرداختن به امر تعلیم و تربیت به کلاسها راه یافته و حتی برخی از پستهای اجرایی وزارت آموزش و پرورش را نیز به تصدی خود در آوردند. از سوی دیگر، از فعالیتهای رسمی ادارات آموزشی سراسر کشور شورایی با عنوان شورای آموزشی غنا با هدف نظارت عمومی بر سیاستهای مدیریتی حوزه آموزش کشور تشکیل یافت. لازم به ذکر است که شورای مذکور علاوه بر نظارت بر عملکرد سیاستهای مدیریتی حوزه آموزش به نظارت بر مدیریت مالی مراکز آموزش و پرورش نیز مبادرت می نماید.

شورای آموزش و پرورش غنا از طریق اعمال سیستم مشاوره ای به تحقیق و تفحص در کلیه جنبه های ساختاری و بنیادی نظام آموزشی کشور مبادرت می نماید. از جمله بخشهای مختلف حوزه آموزشی کشور که از طریق سیستم مذکور (سیستم مشاوره ای) اداره می گردند می توان به انتصابات شغلی، آموزش متوسطه، طراحی و تحقیق آموزشی، آموزش فنی حرفه ای و نظارت و ارزیابی آموزشی اشاره

نمود. هیأت رئیسه مراکز آموزش و پرورش کشور از ساختار ۱ مدیر کل و ۲ مشاور و معاون مدیر کل تشکیل یافته است. گفتنی است که در سطح بالاتر، اداره کل مسئولیت نظارت و اداره حوزه های مختلف آموزشی نظیر آموزش ابتدایی، آموزش متوسطه، آموزش معلمان، آموزش فنی و حرفه ای، برنامه های آموزشی و تحقیقاتی آموزش افراد استثنایی، هیأت بازرسان، آموزش نیروی انسانی ماهر، تدارکات و آمایشهای فرهنگی و آموزشی و بودجه آموزشی را بر عهده دارد.

۲- شورای ملی آموزش عالی (NCTE)

شورای ملی آموزش عالی با همکاری و هماهنگی ۳ دانشگاه، تعدادی از موسسات تحقیقاتی و موسسات آموزش حرفه ای در سال ۱۹۷۲ آغاز به فعالیت نمود . در اواخر دهه ۸۰ ، دولت غنا به بازنگری اساسی در ساختار نظام آموزش دانشگاهی کشور به عنوان بخشی از اصلاحات گسترده آموزشی خود مبادرت نمود. بعدها در سال ۱۹۹۱ بازنگری مذکور به اعمال اصلاحات بسیار اساسی و جامع در ساختار آموزش دانشگاهی کشور منجر گردید . از جمله اثرات مثبت اعمال اصلاحات مذکور می توان به توسعه حوزه های دانشگاهی منطقه ای و تحت پوشش قرار گرفتن نظام آموزش عالی در وزارت آموزش و پرورش کشور اشاره نمود . متعاقباً شورای ملی آموزش عالی در سال ۱۹۹۳ و تحت قانون شماره ۴۵۴ به عنوان شورای ملی آموزش دانشگاهی به فعالیت خود ادامه داد در حال حاضر شورای مذکور به عنوان هیأت هماهنگ کننده و نظارتی آموزش عالی به نظارت بر بودجه حوزه آموزشی و برنامه های کوتاه و دراز مدت موسسات دانشگاهی پیش از تسلیم چنین طرح هایی به وزارت آموزش و پرورش مبادرت می نماید.

۳- کلیسا و مراکز مذهبی و مقدس، نمایندگی های معلمین، محصلین و مشارکین توسعه بین المللی

آموزش نظیر سازمانهای NGO

مبلغین مذهبی کلیساها همواره از نقش اساسی در برقراری کلاسهای آموزشی رسمی برخوردار بوده و همچنان به ایفای نقش کلیدی در حوزه مدیریت مدارس دولتی و خصوصی می پردازند. از جمله دیگر مشارکین اصلی حوزه آموزش کشور میتوان به نمایندگی های معلمین و محصلین اشاره نمود که از جمله مهم ترین آنها باعناوین انجمن ملی آموزگاران غنایی (GNAT) و اتحادیه ملی دانش آموزان غنایی (NUGS) یاد می شود. گفتنی است که هر دوی انجمن های مذکور در جهت بر آورده نمودن و رسیدگی به مشکلات و مسائل و خواسته های معلمین و دانش آموزان کشور نقش مهمی ایفا نموده اند.

۴- انجمن ملی معلمین غنایی GNAT

انجمن ملی معلمین غنایی در واقع اتحادیه ملی صنفی آموزگاران غنایی است که در کلیه مناطق و بخشهای کشور نمایندگی دارد. لازم به ذکر است که انجمن مذکور علاوه بر دایر نمودن دفاتر نمایندگی در مناطق مختلف و روستاهای کشور با اجرای پروژه های مختلف در زمینه توسعه آموزشی و برقراری همکاری نزدیک با شرکای بین المللی سهم عمده ای در ارتقاء و پیشرفت حوزه آموزش کشور بر عهده داشته است.

۵- اتحادیه کادر آموزشی و غیر آموزشی کشور TEWU

اتحادیه مذکور در جهت رسیدگ به مشکلات و مسائل هر دو گروه کادر آموزشی و معلمین و کادر غیر آموزشی وزارت آموزش و پرورش کشور تشکیل یافته است.

۶- انجمن اساتید دانشگاه غنا UTAG

انجمن مذکور به عنوان ارگان حمایتی در واقع مسئولیت حمایت از حقوق اساتید ۵ دانشگاه اصلی کشور غنا را برعهده دارد به نحوی که با برگزاری جلسات پرسش و پاسخ و انعقاد مذاکرات رسمی با مقامات مسئول درصدد فراهم آوردن شرایط بهتر خدمتی و مالی برای اساتید دانشگاهی کشور می باشد.

۷- انجمن اساتید دانشکده های صنعتی کشور POTAG

انجمن اساتید دانشکده های صنعتی غنا نیز ارکانی حمایتی است که به نمایندگی از مدرسین و اساتید دانشکده های مذکور به بررسی مسائل و مشکلات پیرامون نظام آموزش فنی دانشگاهی می پردازد .

۸- اتحادیه ملی دانش آموزان و دانشجویان غنایی NUGS

اتحادیه ملی دانش آموزان و دانشجویان کشور غنا در واقع در حکم اتحادیه مرکزی کلیه سازمانها و تشکیلات دانشجویی و دانش آموزی از جمله شورای نمایندگان دانشجویی کشور در نظام آموزش متوسطه و نظام دانشگاهی به فعالیت می پردازد .

۹- اتحادیه ملی دانشجویان هنرها و علوم فنی غنا GNUPS

اتحادیه مذکور در واقع نمایندگی کلیه دانشجویان فعال در رشته های پلی تکنیک (فنی و حرفه ای) در سطح ملی را بر عهده دارد. با وجود اینکه اتحادیه ملی دانشجویان علوم فنی غنا GNUPS به عنوان شعبه ای از اتحادیه ملی دانشجویان غنایی (NUGS) بوده اما اخیراً طی طرح ریزی های جدید و در مشاوارات انجام گرفته متعدد با سایر شرکای آموزشی وزارت آموزش و پرورش غنا به عنوان عضو دانشگاهی مستقل مطرح گردیده است.

۱۰- انجمن روسا و معاونین مراکز آموزشی کشور (CVCP)

انجمن مذکور در واقع به نمایندگی از رؤسا و معاونین مراکز آموزشی به ویژه مراکز آموزش عالی کشور در جهت دفاع از حقوق و رسیدگی به مسائل و مشکلات پیرامون حوزه مدیریت آموزشی کشور تلاش می نماید.

۱۱- فدراسیون کادر ارشد دانشگاههای کشور (FUSSAG)

فدراسیون کادر ارشد دانشگاههای کشور با عنوان FUSSAG به عنوان مقام اجرایی، مسئولیت حمایت و رسیدگی به مشکلات و مسائل کادر ارشد غیر آموزشی حوزه نظام آموزشی کشور را بر عهده دارد.

۱۲- انجمن مدیران واحدهای آموزشی کشور COMEU

انجمن مدیران واحدهای آموزش کشور COMEU نیز ارگانی حمایتی جهت حمایت از حقوق واحدهای آموزشی علوم مذهبی کشور غنا محسوب می گردد. گفتنی است که واحدهای آموزشی نظیر واحد آموزش پلیس، واحد آموزش نیروهای مسلح و واحد آموزش زندانیان نیز کاملاً تحت نظارت انجمن مذکور قرار دارند.

۱۳- انجمن ملی ناشرین غنایی (GPA)

انجمن مذکور در واقع انجمن حمایت از حقوق ناشرین کشور است که به انتشار و توزیع کتب آموزشی سطوح مختلف آموزشی کشور مبادرت می نماید. گفتنی است که کلیه فعالیتهای انجمن مذکور تحت نظارت دقیق وزارت آموزش و پرورش غنا صورت می پذیرد.

۱۴- انجمن ملی مدارس خصوصی

انجمن ملی مدارس کشور غنا در جهت طرح ریزی شرایط و موقعیت بهتر برای مدارس خصوصی کشور همواره به برگزاری مراسم رأی گیری در خصوص مسائل خود می پردازند. علاوه بر این انجمن مذکور در همکاری با وزارت آموزش و پرورش و حوزه آموزش عمومی و آموزش پایه (ابتدایی) به تعیین شهریه ورودی مدارس خصوصی کشور می پردازند .

۱۵- واحدهای آموزش علوم مذهبی

واحدهای آموزش مذهبی در واقع بخش جدایی ناپذیری از فعالیت کلیساهای کشور غنا می باشند. اما به عنوان واحدهای آموزشی دولتی و همچنین به عنوان بخشی از نظام آموزشی دولتی مطرح بوده و از دولت مبالغ خاصی به عنوان بودجه تخصصی آموزشی دریافت می نمایند .

گفتنی است که واحد های آموزشی مذهبی مسئولیت اداره کلیه مدارس تأسیس شده توسط هیأت های اعمامی خود را بر عهده دارند که اغلب هر دو نوع مدارس خصوصی و دولتی را شامل می گردد با این تفاوت که تعداد مدارس دولتی تحت پوشش واحد های مذکور بسیار بیشتر از تعداد مدارس خصوصی مذهبی میباشد .علاوه بر این، نظارت مدارس دولتی بر خلاف مدارس غیر دولتی (خصوصی) توسط واحد های آموزش مذهبی و سیستم نظارتی دولت ووزارت آموزش و پرورش کشور صورت می گیرد. درحالیکه نظارت بر مدارس خصوصی تنها به عهده خود واحدهای آموزش مذهبی است .

عمده واحدهای آموزش مذهبی فعال درکشورغنا تحت نظارت کلیساهای کاتولیک،کلیسای مشایخی پروتستان، کلیسای انجیلی پروتستان غنا (پیروان این فرقه معتقدند که رستگاری و نجات انسان در پایه ایمان به مسیح و نه در اثر انجام کردار نیکو بدست می آید)، کلیسای مسیحیان متدیست ، کلیسای

وابسته به کلیسای اعظم انگلستان، کلیسای پیروان فرقه ارتش رستگاری، مراکز مذهبی مسلمانان و به ویژه مسلمانان فرقه احمدیه اداره می گردد. گفتنی است که هر یک از واحد های آموزشی از سوی مدیران عامل یا رؤسای ارشد آموزشی که در مراکز کل آموزش و پرورش مستقر میباشند، مورد نظارت و ارزیابی قرار می گیرند. در واقع مدیریت عامل نقش پل ارتباطی میان وزارت آموزش و پرورش حوزه ها (ادارات) آموزش و پرورش کشور و کلیساها را ایفا می نمایند.

اهداف استراتژیک

از جمله مهمترین اهداف وزارت آموزش کشور غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- بهبود کیفیت آموزش و یادگیری در تمام سطوح
- ۲- بهبود دسترسی، مشارکت و برابری در تمام سطوح
- ۳- بهبود کار آیی مدیریت آموزشی
- ۴- بهبود عملکرد های برنامه های سواد آموزی
- ۵- بهبود دسترسی به آموزش فنون و علوم و همچنین تربیت
- ۶- اتخاذ سیاست تمرکز زدایی

دستاوردهای استراتژیک

از جمله مهمترین دست آوردهای کلیدی وزارت آموزش غنا می توان به موارد ذیل اشاره

نمود:

- ۱- بهبود کار آیی و درآمد نیروی کار حوزه آموزش
- ۲- افزایش نرخ جمعیتی افراد با سواد

۳- افزایش نرخ جمعیتی افراد باسواد زن

۴- کاهش نرخ بی سوادی بزرگسالان و افزایش ۱۰٪ آن تا سال ۲۰۰۲

۵- افزایش توانایی هایی استخدامی

۶- افزایش نرخ ثبت نامی افراد طی سال ۲۰۰۱ به قرار ذیل:

افزایش ۲/۳٪ به ۴/۲٪ در مدارس ابتدایی

افزایش ۲/۵٪ به ۴/۰٪ در مدارس مقدماتی متوسطه

افزایش ۲/۴٪ به ۶/۵٪ در مدارس تکمیلی متوسطه

افزایش ۰/۵۸٪ به ۴/۵٪ در موسسات فنی

افزایش سالیانه ۵٪ در موسسات پلی تکنیک

افزایش سالیانه ۲٪ در دانشگاهها

۷- تجهیز ۵ دانشگاه کشور به تجهیزات کتابخانه ای و مراکز فروش کتاب طی سال ۲۰۰۲

۸- تربیت ۳۰ درصد نیروی مدیریتی در کلیه سطوح و ۵۰٪ نیروی غیرآموزشی حوزه

آموزش تا سال ۲۰۰۲

نهادهای مرکزی بین المللی آموزشی

از جمله سازمانها و نهادهای بین المللی که اخیراً مبادرت به حمایت از حوزه آموزشی کشور غنا

نموده اند می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. سازمان جنبش توسعه بین المللی

مقر اصلی سازمان مذکور که در پایتخت کشور شهر Accra واقع گردیده از یک دفتر نمایندگی در شهر Tamale و شعباتی در شهرهای Chereponi ; Bawku ; olgatanga و Ahafu -brang متشکل شده است. گفتنی است که هدف اصلی اولیه سازمان مذکور فعالیت در ۳ منطقه شمالی کشور بوده که بعدها با طرح ریزی برنامه ۵ ساله مناطق غربی، منطقه Volta و ناحیه Accra را نیز شامل گردیده است. هدف اصلی سازمان مذکور علاوه بر طرح ریزی و اجرای سیاستهای توسعه در سایر حوزه ها، اجرای طرح توسعه در نظام آموزشی کشور می باشد. از جمله فعالیتهای سازمان مذکور نیز می توان به تأسیس و باز سازی بناهای آموزشی، تدارک ابزار و امکانات آموزشی، فراهم آوردن دوره های آموزش ضمن خدمت در جهت افزایش سطح مهارت معلمان، مستحکم تر نمودن ساختار انجمن های اولیاء و مربیان، فراهم آوردن فرصتهای آموزشی برای تمامی اقشار جامعه و آموزشی مذهبی برای آندسته از کودکان غنایی که در طول سالهای تحصیلی از ادامه تحصیل بازمانده و نهایتاً آموزش مهارتهای خواندن و نوشتن به افراد بالغ بیسواد با استفاده از متدهای روش شناسی آموزشی، اشاره نمود.

۲. کمیته امداد کلیسای کاتولیک (CRS)

کمیته مذکور علاوه بر تلاش در جهت از میان بردن فقر در میان شهروندان غنایی و تشکیل انجمن های خود اتکائی و خود اشتغالی به هدف اصلی خود که همانا توسعه سطح کیفی و کمی نظام آموزشی کشور است می پردازد. کمیته مذکور از طریق طرح ریزی و اجرای سیاستهای امدادی در حوزه آموزشی کشور نظیر اجرای طرح تغذیه رایگان در مدارس کشور سعی در جذب هرچه بیشتر تعداد ثبت نام کنندگان مدارس کشور دارد. این کمیته همچنین در پایان هر ماه جهت افزایش نرخ ثبت نام کنندگان مدارس کشور به ویژه افزایش دختران دانش آموز اقدام به اعطای ژتون های غذایی می نماید

لازم بذکر است که در صورتی که ظرفیت کلاسهای دخترانه به ۸۵٪ بالغ گردد چنین امکانات رفاهی در اختیار آنان قرار خواهد گرفت. علاوه بر این کمیته (CRS) در جهت توسعه هر چه بیشتر نظام آموزشی کشور به تأسیس مراکز آموزشی جدید، تدارک امکانات مورد نیاز مدارس کشور و تشکیل انجمن های اولیاء و مربیان مبادرت می نماید. گفتنی است که شعبات کمیته (CRS) تنها در ۳ منطقه شمالی کشور به فعالیت می پردازند. این کمیته همچنین مأموریت تکمیل طرح توسعه کیفی مدارس و مراکز آموزش مناطق شمالی کشور را بر عهده دارد.

۳. موسسه زبان شناسی، ادبیات و ترجمه کتاب مقدس (GIUBT)

موسسه زبان شناسی، ادبیات و ترجمه کتاب مقدس غنا تحت نظارت دانشگاه ملی غنا به فعالیت می پردازد. هدف اصلی موسسه فوق تدارک و تدوین مطالب آموزشی به زبان غنایی و ترجمه کتاب مقدس و سایر کتب دینی مسیحیت به زبان غنایی می باشد. گفتنی است که موسسه مذکور خود از واحد توسعه و سواد آموزی متشکل شده که به اجرای طرح توسعه سواد آموزی در تمامی مناطق تحت پوشش خود می پردازد. از جمله مهم ترین فعالیتهای موسسه زبان شناسی، ادبیات و ترجمه غنا می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. افزایش امکانات آموزشی در مناطق شمالی کشور و ترجمه کتب خارجی به زبان غنایی در

مقاطع آموزشی P^1 تا P^3

۲. تشکیل کلاسهای شبانه ویژه کودکان کم سواد

۳. متقاعد و ترغیب نمودن والدین مبنی بر رضایت مندی آنان در خصوص ادامه تحصیل

فرزندانشان در مدارس آموزش رسمی کشور

۴. ترغیب شهروندان بزرگسال غنایی به گذراندن دوره آموزشی مقدماتی (ابتدایی) پس از کسب مهارت‌های خواندن و نوشتن

گفتنی است آندسته از شهروندان بزرگسال غنایی که با موفقیت دوره آموزش ابتدایی (مقدماتی) خود را پشت سر گذارده باشند قادر خواهند بود تا در کلاسهای آموزش مقدماتی متوسطه روزانه همراه با دانش آموزان دیگر ثبت نام نمایند.

۴. مجمع کارشناسان آموزشی زنان آفریقایی (FAWE)

مجمع مذکور شعبه ای از سازمان بین المللی آموزش زنان مستقر در کشور کنیا می باشد. مجمع مذکور اقدام به برپایی جلسات گرد همایی با حضور مسئولین زن آموزش و پرورش، وزیر آموزش و پرورش، معاونین دانشگاهها، اعضای زن هیأت دولت و کارشناسان خبره زن حوزه آموزش و پرورش نموده و از این طریق در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی و تعلیم تعداد بیشتری از زنان و دختران غنایی تلاش می نماید. مجمع مذکور در جهت ارتقاء سطح آگاهی مردم و طرح ریزی برنامه های تشویقی آموزشی از طریق برگزاری کلاسهای عملی و توزیع مجلات و خبرنامه های ویژه مجمع به دفاع از حقوق زنان و دختران غنایی پرداخته و درصدد اطلاع رسانی عمومی در خصوص نشان دادن درجه اهمیت آموزش دختران و زنان کشور می باشد. این مجمع همچنین به ارائه گزارشات موثقی از وضعیت و جایگاه موجود دختران و زنان غنایی در حوزه آموزش و پرورش و تنظیم و ابلاغ بخشنامه های در این خصوص مبادرت نموده و نتایج حاصله را در مرکز اسناد مقر اصلی مجمع ثبت نموده است. این مجمع همچنین در جهت کاهش مشکلات آموزشی و مشارکت هر چه بیشتر و گسترده تر زنان و دختران غنایی در تمامی عرصه های زندگی به ویژه عرصه های آموزشی و فرهنگی بر آمده و در این خصوص به تدارک

و جمع آوری و جذب امکانات و بودجه های مالی می پردازد. گفتنی است که مجمع زنان کارشناس آموزشی غنایی با دیگر کشورهای عضو و دیگر مراکز و بنیادهای فعال در حوزه آموزشی در جهت رسیدگی به امور آموزش زنان و دختران آفریقایی فعالیت مستمر برقرار می نماید.

۵. انجمن داوطلبین خارجی حوزه آموزشی غنا (VSO)

انجمن مذکور در واقع انجمن مستقل بریتانیای است که در جهت مشارکت در اجرای طرح های توسعه ملی به عنوان داوطلب با حوزه آموزشی کشور فعالیت می نماید. مهم ترین مشارکت انجمن مذکور در حوزه نظام آموزش ملی جذب و تربیت معلمان و اساتید جهت تدریس در نظام آموزش تکمیلی متوسطه، دانشکده های فنی و حرفه ای و کالج های آموزش معلمان می باشد.

۶. مراکز آموزشی با برنامه های فشرده و کوتاه مدت با کارایی بالا (SFL)

مراکز مذکور در واقع یکی از شرکای اصلی نظام آموزشی کشور غنا می باشند که به مشارکت و برقراری روابط نزدیک با انجمن جوامع دانمارکی - غنایی مبادرت نموده اند. گفتنی است که مراکز مذکور توسط شورای محلی Dogbon و با همکاری انجمن جوامع دانمارکی - غنایی تأسیس یافته اند. مقر اصلی مراکز مذکور در شهر تاملا واقع شده و در مناطق مختلفی در شمال کشور فعالیت دارد. از جمله اصلی ترین فعالیتها و خدمات مراکز مذکور در حوزه نظام آموزشی کشور می توان به برگزاری کلاسهای سواد آموزی و ریاضیات پایه ویژه کودکان غنایی اشاره نمود. مطالب درسی در مراکز مذکور اغلب به زبان مادری ارائه شده و به بالاترین درجه بهره وری طرح ریزی گردیده است.

لازم بذکر است که کلیه داوطلبین آموزشی مراکز مذکور تحت آموزشهای کوتاه مدت و فشرده آموزش کاربردی سواد آموزی و روش شناسی مشارکتی آموزش قرار می گیرند. مراکز مذکور همچنین به

تدارک بودجه وامکانات فنی در جهت بازسازی و مرمت ساختمانهای مخروبه مدارس در نقاط خاصی از کشور مبادرت می نمایند. انجمن جوامع دانمارکی - غنایی نیز ۲۵ درصد از هزینه های آموزشی و مرمت مدارس مخروبه کشور را تقبل می نماید .

۷. انجمن دانشگاه بین المللی کانادا (WUSC)

انجمن مذکور مسئولیت اجرای پروژه مشارکتی تقویت نظام آموزشی دختران غنایی - کانادایی در سال ۱۹۹۹ بر عهده داشت. پروژه ۵ ساله مذکور که با سرمایه گذاری آژانس توسعه بین المللی کانادا (CIDA) آغاز گردید در سطوح ملی، منطقه ای و انجمنی به اجرا در آمد. لازم به ذکر است که شرکای اصلی اجرای پروژه فوق وزارت آموزش و پرورش غنا، انجمن آموزش غنا و سازمان UNICEF بودند. پروژه مذکور در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی و افزایش تعداد دانش آموزان دختر مقاطع تحصیلی ابتدایی و مقدماتی متوسطه متعلق به نواحی شمالی، شمال شرقی و شمال غربی کشور به اجرا در آمد. از جمله اصلی ترین مفاد پروژه مذکور می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. تقویت ساختار موسسات آموزشی کشور و ارتقاء سیاستهای آموزشی دولت
۲. نظارت بر عملکرد مربیان و معلمان ساکن در سطوح منطقه ای
۳. برطرف سازی تبعیض های موجود میان مرد و زن به ویژه در حوزه نظام آموزشی کشور
۴. افزایش و پررنگ تر کردن نقش زنان و دختران در سطوح اجتماعی
۵. برقراری عدالت در میان معلمان و مربیان مرد و زن و طرح ریزی مطالب درسی با درج ضد تبعیض میان مردان و زنان غنایی

WUSC همچنین تعداد محدودی بورس های آموزشی به آندسته از دانش آموزان دختر غنایی که پس از اتمام دوره تحصیل و گذراندن کالج آموزشی معلمان حداقل ۳ سال فعالیت آموزشی و تدریس در جوامع مختلف کشور را طی نمایند اعطا می نماید.

۸. سازمان توسعه بین المللی آموزش (CARE)

سازمان مذکور نهادی بین المللی است که در جهت اجرا و طرح برنامه های توسعه در بیش از ۳۵ کشور جهان شعبه داشته و فعالیت می نماید. طرح آموزشی سازمان مذکور با عنوان آموزش هدف مند در مدارس و اجتماع (SCOREE) در واقع بر احیای روابط میان مدارس و سطوح مختلف جامعه تأکید دارد گفتنی است که تاکنون طرح SCOREE تنها در نواحی غربی WUSC کشور به اجرا در آمده است.

۹. سازمان القاء آموزش کامپیوتر و اینترنت در حوزه آموزشی کشور (PIE)

سازمان مذکور نهادی عام المنفعه می باشد که در فوریه سال ۱۹۹۷ و با همکاری وزارت آموزش عالی و آموزش و پرورش کشور غنا تأسیس یافت. هدف اصلی سازمان مذکور تشویق و ترغیب مدارس، شرکتهای، سازمانها و شهروندان غنایی به استفاده از شبکه های اطلاع رسانی جهانی نظیر Internet ; Intranet و القاء سیستم آموزش کامپیوتری در مدارس و مراکز آموزشی کشور می باشد. لازم بذکر است که از فوریه سال ۱۹۹۷ (همزمان با تأسیس سازمان مذکور) دسترسی و بهره گیری از امکانات اینترنتی سازمان مذکور در تمامی مدارس کشور برای تمامی دانش آموزان مقاطع آموزشی به ویژه مقطع آموزش متوسطه میسر می باشد. سازمان خدمات اینترنتی و کامپیوتری غنا با عنوان PIE در مشارکت با هیأت مدیره کتابخانه ملی غنا و وزارت آموزش و پرورش کشور مبادرت به تأسیس مرکز آموزش عمومی علوم کامپیوتری و اینترنتی با عنوان CLC نموده است. گفتنی است که در مرکز آموزشی مذکور علوم مختلف

کامپیوتری و شبکه ای با نرخ های سوبسیدی در سطوح مختلف مقدماتی، متوسطه و پیشرفته به کلیه معلمان و دانش آموزان ارائه می گردد. عالی ترین هدف سازمان PIE تأسیس تعداد زیادی از مراکز آموزش کامپیوتر در نقاط مختلف کشور طی سالهای آتی می باشد. از جمله دیگر اهداف عالی سازمان مذکور میتوان به افزایش ظرفیت تعداد دانش آموزان استفاده کننده از سیستم های کامپیوتری و اینترنتی، بر پایی کلاسهای آموزش کامپیوتر ویژه معلمان و دانش آموزان، آموزش اینترنت و علوم تخصصی کامپیوتر اشاره نمود. لازم بذکر است که برنامه های سازمان PIE همچنان به قوت خود باقی بوده و بنا بر توانایی و سطح فراگیری معلمان و دانش آموزان ارائه می گردد.

همکاریهای آموزشی

همکاریهای بین المللی

از زمان اجرای اصلاحات نظام آموزشی کشور طی سالهای ۸۸-۱۹۸۷ وزارت آموزش و پرورش غنا همواره به برقراری روابط مستحکم بین المللی با شرکای توسعه بین المللی آموزش مبادرت نموده و از این گذر بیشترین کمک مالی دریافت شده را در حوزه نظام آموزش پایه کشور صرف نموده است. گفتنی است که از جمله مهم ترین دستاوردهای برقراری همکاری های آموزشی بین المللی میان کشور غنا و کشورهای توسعه یافته طرح ریزی و اجرای سیستمها و اصلاحات ساختاری نظام آموزشی کشور از جمله طرح سواد آموزی رایگان بوده است. در طرح ریزی سیاست آموزشی جدید کشور غنا، حمایت و کمک های شرکای سازمانی بین المللی از جایگاه ویژه ای برخوردار می باشد.

در ذیل تعدادی از مهم ترین شرکای بین المللی دو جانبه و چند جانبه که از سیاستهای حوزه نظام آموزشی کشور غنا حمایت می نمایند، لحاظ گردیده است :

۱. بانک جهانی

بودجه ای بالغ بر ۵۰ میلیون دلار آمریکایی از سوی بانک جهانی به مدت ۵ سال جهت استفاده در نظام آموزش پایه (ابتدایی) کشور و طراحی برنامه های توسعه به این بخش اختصاص یافته است که از آن تحت عنوان طرح امداد مالی (BESIP) توسعه آموزشی کشور یاد می شود .

مفاد اصلی طرح مذکور به شرح زیر می باشد :

اتخاذ سیاست تمرکز دایی از تأسیس و توزیع امکانات و اماکن آموزشی و نیروهای انسانی (معلمین) سپارش مسئولیتهای مدیریتی حوزه آموزش به انجمن های منطقه ای و دپارتمانهای آموزش دولتی (PWP) در ۴۳ ناحیه کشور

اجرای پروژه بازبینی مطالب کتابهای درسی به ویژه در سطح نظام آموزش پایه (ابتدایی) طرح نظام اطلاع رسانی مدیریت آموزشی که از جمله نخستین این گونه طرح ها می توان به طرح کامپیوتری نمودن سیستم آمارگیری مدارس و مراکز علمی کشور اشاره نمود .

تشکیل صندوق توسعه آموزشی (SIF) به منظور بر آورده نمودن انتظارات آموزشی جامعه و ارتقاء سطح کیفی آموزش مدارس

تشکیل اتحادیه اطلاع رسانی آموزش (IEC) در حمایت از برنامه های سواد آموزی رایگان و همگانی (FCUBE)

انجام سری مطالعات تحقیقاتی در حوزه آموزش دختران غنایی

تقویت طرح های مدیریت آموزشی به ویژه طرح های مشارکتی آموزشی

بانک جهانی همچنین در موارد ذیل نیز به حمایت از سیاستهای آموزشی کشور غنا مبادرت نموده

است:

۱- طرح ملی سواد آموزی

در اواخر سال ۱۹۹۹ سازمان بانک جهانی اقدام به واگذاری ۳۲ میلیون دلار آمریکایی جهت اجرای طرح ۵ ساله سواد آموزی به شهروندان غنایی رده های سنی ۱۵ | ۴۵ سال که اغلب جمعیت آنها را زنان تشکیل می دادند نمود. از جمله توجهات ویژه طرح مذکور می توان به ارزیابی طرح های کوتاه و دراز مدت آموزشی، روش شناسی و متد لوژی آموزشی و ارائه سیاستهای کارآمد آموزشی در جهت آموزش هر چه سهل تر افراد بالغ و کودکان محروم از تحصیلات اشاره نمود .

۲- طرح کمک مالی به نظام آموزشی تکمیلی

پس از تأمین کمک هزینه آموزشی ۶۰۰ هزار دلاری دولت ژاپن به نظام آموزشی کشور غنا، بانک جهانی نیز در جهت بر آورده نمودن نیازهای مالی و تجزیه و تحلیل و توسعه سیاستهای نظام آموزشی مقدماتی متوسطه ، آموزش فنی حرفه ای و آموزش دانشگاهی کشور غنا بر آمده است.

۳- پروژه مهارتهای حرفه ای

اهداف این پروژه که تحت نظارت بانک جهانی به اجرا درمی آید، تغییر سبک ساختاری سیاستهای آموزش و پرورش غنا در جهت حمایت از دوره های آموزشی حرفه ای همراه با دوره های کار آموزی تحت نظارت اساتید فن می باشد . گفتنی است که تمامی بودجه اختصاصی بانک جهانی به حوزه

آموزش کشور غنا تحت نظارت و رسیدگی واحدهای مدیریت مالی وزارت آموزش و پرورش به واحد های آموزش فنی و حرفه ای پرداخت می گردد .

۱. دفتر نمایندگی توسعه آموزش بین المللی ایالت متحده آمریکا در کشور غنا

دفتر مذکور مسئولیت اجرای دقیق پروژه توسعه کیفی نظام آموزش پایه(ابتدایی)کشور غنا (QUIPS) را بر عهده دارد .لازم بذکر است که پروژه مذکور با بودجه بالغ بر ۵۳ میلیون دلار آمریکا به اجرا درآمده است. در قالب طرح مذکور با انتخاب و تشکیل گروهی از کارشناسان فنی و متخصصین آموزش و پرورش کشور در مشارکت با کادر وزارت آموزش و پرورش به تبیین، تدوین و اجرای اصول و سیاستهای اساسی ملی در حوزه های آموزش معلمان در توسعه سطح کیفی و کمی مطالب درسی و آموزشی، کادر آموزشی و مدیریتی، تمرکز زدایی از حوزه آموزش و نظارت و ارزیابی عملکرد حوزه های مذکور مبادرت گردید .لازم بذکر است که بالغ بر ۱۸ میلیون دلار از کل مبلغ ۵۳ میلیون دلاری پروژه در میان مراکز آموزشی مناطق و نواحی مختلف کشور جهت بازبینی و اتخاذ و نگرش جدید در سیاستهای آموزشی کشور توزیع گردید .پروژه مذکور بین سالهای ۱۹۹۶ تا سال ۲۰۰۲ در ۳۹ ناحیه و در تمامی مناطق ۱۰ گانه کشور غنا صورت گرفت .از جمله مهمترین اهداف دفتر نمایندگی توسعه آموزش بین الملل ایالت متحده آمریکا در کشور غنا میتوان به مشارکت با دولت غنا در جهت ارتقاء کارآیی و کارآمدی نظام آموزش پایه اشاره نمود. در جهت نیل به چنین هدفی دفتر نمایندگی کشور غنا USAID به طور همزمان و با بهره گیری از مشارکت گروه های مختلف دولتی و غیر دولتی در خصوص ارتقاء سطح کیفی و کمی در سطوح آموزش ملی(آموزش ابتدایی) و آموزش متوسطه به فعالیت می پردازد. گفتنی است که تمرکز عمده فعالیت های دفتر مذکور بر ارتقاء سطح استانداردهای آموزشی

تعداد ۳۳۰ مدرسه دولتی و غیر دولتی، کاهش هزینه های آموزشی و توسعه و اجرای چنین سیاستها در سطح آموزش ملی میباشد. گفتنی است که در سالهای اخیر با اجرای سیاستهای اصلاحی دفتر مذکور در سطح ملی شرایط لازم جهت ارائه آموزش با کیفیت بالای نظام آموزش ابتدایی ایجاد گردیده است. در اجرای طرح اصلاحاتی دفتر نمایندگی توسعه آموزش بین المللی آمریکا در غنا گروه های کارشناس ذیل نیز مشارکت فعالانه داشته اند :

سازمانهای خیریه مسیحیان کاتولیک (CRS)

انجمن های مدرسه ای (CSA)

انجمن توسعه آموزش (ILP)

بنیاد بین المللی آموزش (IFE)

دوایر آموزشی نظارت اجرایی و ارزیابی (PME)

از جمله دیگر اقدامات مهم دفتر بین المللی توسعه ایالت متحده آمریکا در غنا می توان به بهبود و ارتقاء سطح کیفی و کمی اماکن آموزشی کشور با عنوان طرح توسعه اماکن آموزشی اشاره نمود که در جهت القاء سیاست نظام آموزشی هر چه کارآمدتر و منسجم تر در نظام آموزشی دانشسراهای آموزش معلمان و دانشگاه Cape Coast بسیار موثر بوده است .

برگزاری کلاسهای ضمن خدمت آموزش معلمان ، افزایش سطح نظارتی ناظرین آموزشی ، اتخاذ و اجرای نظام منسجم ضمن خدمت جهت تربیت و تعلیم معلمان کار آموزه و لایق ، ایجاد و توسعه فن آوری های آموزش از راه دور و اتخاذ از چنین نظام آموزشی جهت تربیت معلمان کشور همگی از جمله مهم ترین دستاوردهای طرح توسعه بین المللی آموزش به شمار می رود .

اجرای پروژه ارتقاء سطح کیفی نظام آموزشی کشور با عنوان (IEQ) نیز در زمره مهم ترین فعالیت های طرح توسعه آموزش بین المللی کشور غنا محسوب میگردد که با مشارکت دفتر نمایندگی طرح توسعه آموزشی کشور آمریکا ومقامات ارشد آموزش وپرورش کشور غنا به اجرا در آمده است . پروژه آموزشی IEQ در واقع طرح ابتکاری دایره بین المللی دفتر توسعه بین المللی آموزش کشور آمریکا با عنوان USAID است که در جهت حمایت از عملکرد اجرایی هیأت های آموزشی اعزامی کشور آمریکا وکشورهای میزبان از جمله کشور غنا در اجرای اقدامات اصلاحی در حوزه آموزش به ویژه حوزه آموزش مقدماتی(ابتدایی)و آموزش کودکان خردسال غنایی طراحی گردید.گفتنی است که دفتر نمایندگی USAID در کشور غنا به اجرای پروژه مذکور در مدت ۲ سال و با کمک محققین دانشگاهی در ۳ واحد دانشگاهی مبادرت نموده است که از جمله این واحد ها می توان به مرکز تحقیقاتی توسعه کیفیت آموزش نظام آموزشی ابتدایی دانشگاه Cape Coast با عنوان (CRIQPEG) ، دانشگاه (کالج آموزشی) Winuebn وموسسه مطالعات آفریقایی دانشگاه غنا اشاره نمود. مهم ترین توجیه سپارش انجام چنین طراحی به واحدهای دانشگاهی فوق انجام تحقیقات کیفی در خصوص اجرای سیاست زبانی واحد در مدارس ومراکز آموزش کشور غنا می باشد.

۲. دپارتمان توسعه بین المللی (DFID)

دپارتمان مذکور متعهد به حمایت از سیاستهای ارزشمند طرح استراتژیک آموزشی وزارت آموزش وپرورش می باشد. به طور اخص دپارتمان مذکور از طریق سرمایه گذاری منطقه ای در حوزه آموزش کشور به حمایت از اجرای سیاستهای تمرکز زدای آموزشی مبادرت می نماید .

هدف عمده دپارتمان مذکور از سرمایه گذاری در حوزه آموزش کشور، برخورداری مدارس و مراکز آموزشی از بودجه های مالی کمکی و کمک هزینه های آموزشی در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی آموزش و پرورش کشور می باشد. گفتنی است که دپارتمان توسعه بین المللی DFID به سرمایه گذاری در جهت اجرای طرح آموزشی ۵ ساله بالغ بر ۵۰ میلیون پوند مبادرت می نماید.

۳. سازمان علمی، فرهنگی و تربیتی ملل متحد (UNICEF)

طرح جدید آموزش سازمان UNICEF به در کشور غنا اجرا می گردد تحت عنوان طرح توسعه منابع انسانی معرفی می گردد طرح مذکور در فاصله زمانی سالهای ۲۰۰۰-۱۹۹۶ با بودجه ای بالغ بر ۲,۵ میلیون دلار آمریکایی به اجرا در آمد. گفتنی است که طرح مذکور بر توسعه منابع انسانی در کلیه مناطق کشور و در کلیه سطوح آموزش به ویژه سطح آموزش (پایه) ابتدایی تأکید داشته و از این رو جهت نیل به چنین هدفی بر تدوین سیاست جدید و طرح ریزی برنامه اصول آموزشی از جمله اجرای طرح مدرسه - جامعه - کودک برای دانش آموزان مقطع ابتدایی و اجرای طرح مراقبت و رسیدگی از دانش آموزان خردسال در اماکن و مدارس آموزشی تأکید دارد. از جمله اهداف غائی اجرای سیاست مذکور می توان به جذب افراد لایق در نظام آموزشی کشور در جهت تقویت و توسعه سیاست مشارکتی و افزایش ظرفیت طراحی مشارکتی با وزارت آموزش و پرورش در جهت نیل به اهداف دراز مدت به ویژه اهداف سواد آموزی کلیه شهروندان غنایی و ریشه کن سازی بی سوادی در کشور اشاره نمود.

عمده توجه هدف مذکور بر آموزش دختران و زنان غنایی محروم از تحصیل از طریق کانالهای اجرایی واحد آموزش دختران (GEU) و انجمن آموزش زنان آفریقایی (FAWEI)، اجرای طرح تدوین کتب درسی جدید از طریق کانال اجرایی انجمن توسعه و تحقیقات مطالب آموزشی (CRDD)، آموزش

بهداشت در مدارس از طریق کانال اجرایی موسسه آموزش بهداشت مدارس (SHEP)، طرح اعطای جایزه به برترین آموزگار، طرح مراقبتهای اولیه از دانش آموزان خردسال از طریق کانال اجرایی انجمن آموزش پایه. کمیسیون ملی کودکان غنایی، طرح سواد آموزی افراد بزرگسال از طریق کانال اجرایی انجمن آموزش غیر رسمی (NFED) و اجرای طرح توسعه سیاست سواد آموزی رایگان برای کلیه شهروندان غنایی متمرکز گردیده است.

۴- بانک توسعه آلمان KFW

بانک توسعه آلمان طرحی با عنوان طرح ۳ ساله نوسامانی و ارتقاء سطح کیفی و کمی ۳۸ کالج آموزش معلمان (TTC) در حوزه نظام آموزشی کشور غنا را بر عهده دارد.

پروژه مذکور با سرمایه DM۳۹ اعطا شده از سوی KFW و کمک هزینه آموزشی ۲ میلیون DM دولت غنا به اجرا در آمده است. در پروژه مذکور، بازسازی مدارس و کلاسهای درسی، کتابخانه ها، خوابگاه های دانشجویی و اعطای وام و مساعدت مالی به معلمان مد نظر قرار گرفته است.

هدف اصلی اجرای پروژه مذکور احداث تعداد کافی مدارس آموزشی و کاهش تراکم جمعیتی دانش آموزان می باشد. در اجرای این پروژه همچنین نوسازی و تعمیر سرویس های بهداشتی مدارس نظیر توالتها، حمام ها، تدارک منابع مالی و کمک هزینه های دانش آموزی و دانشجویی، شبکه های برق رسانی و منابع آب آشامیدنی، تدارک اثاثیه و ابزار لازم آموزشی اعم از نیمکت کلاس و تختخواب برای خوابگاهها، ارائه سرویس ایاب و ذهاب و خرید ماشین آلاتی جهت تحقق این هدف مد نظر می باشد. گفتنی است که پروژه مذکور توسط شرکت مشاوره ای آموزشی Hydroplan لنجام می گیرد.

در واقع شرکت مذکور با نظارت بر عملکرد شرکت های ساختمانی و عمرانی داخلی به این مهم اقدام می نماید. هریک از مقاطعه کاران داخلی وظیفه اجرای یکی از وظایف پروژه مذکور را بر عهده می گیرند. به عنوان مثال یک مقاطعه کار جهت رسیدگی به امور هر یک از دانشسراهای عالی معلمان در هر یک از مراکز آموزش معلمان گمارده شده و به اجرای پروژه در حوزه مربوطه مبادرت می نمایند .

دیگر مقاطعه کاران نیز برای اجرای امور دیگر نظیر تدارک امکانات رفاهی مراکز آموزشی نظیر سیستم الکتریسته و منابع آبی اقدام می نمایند .گفتنی است که به طور کلی تعداد ۶۰ شرکت مقاطعه کار داخلی در اجرای پروژه فوق الذکر همکاری می نمایند که کلیه این ۶۰ شرکت خود تحت نظارت KFW قرار دارند.

۵- سپاه صلح آمریکا مستقر در کشور غنا

سپاه صلح مستقر در کشور غنا در واقع دفتر نمایندگی دولت آمریکا است که در جهت توسعه جامعه غنا به عنوان شریک داوطلب به فعالیت میپردازند .از جمله مهم ترین اهداف سپاه فوق الذکر می توان به برطرف نمودن نیازهای کشورهای نیازمند به ویژه نیازهای آموزشی آنان و ایجاد و القاء طرز تفکر نوع دوستانه و ارائه چهره انسانی و مدافع حقوق بشر از کشور آمریکا اشاره نمود.سپاه صلح از سال ۱۹۶۱ مبادرت به اجرای طرح های جهانی خود در کشور غنا نموده که در این طرح ها از ۵۲ نیروی داوطلب بهره گرفته شده است. بنا بر آخرین آمار سال ۲۰۰۰، تعداد ۱۵۷ داوطلب سپاه صلح به ارائه خدمات به ویژه خدمات آموزشی در کلیه مناطق کشور مبادرت می نمایند .گفتنی است که تعداد ۶۹ نفر از داوطلبین در حوزه آموزش علوم ، ریاضی ، علوم طبیعی و هنرهای زیبا فعالیت داشته اند که از این تعداد ۲۲ داوطلب به آموزش علوم ریاضی ، ۳۵ داوطلب به آموزش علوم طبیعی و ۱۲ داوطلب به آموزش

هنرهای زیبا اشتغال داشتند. گفتنی است که مدت خدمتی هر یک از داوطلبان سپاه صلح در حوزه آموزش بالغ بر ۲ سال تحصیلی می باشد .

۶- دفتر نمایندگی همکاری های بین المللی ژاپن (JICA) و سازمان داوطلبین ژاپنی فعال در حوزه نظام آموزشی کشورهای خارجی (JOCA)

سازمان JOCA در خصوص تربیت آموزش و جذب معلمین داوطلب خارجی (ژاپن) درخصوص آموزش علوم ریاضی، فیزیک، شیمی و زیست شناسی در مدارس متوسطه غنا به فعالیت می پردازد. دفتر نمایندگی JICA با همکاری دولت غنا نیز مبادرت به انعقاد قراردادها و توافقاتی در جهت حمایت کشور ژاپن از نظام آموزشی کشور غنا تا نیل به دستاوردهای ارزشمند آموزشی در حوزه های علوم ، فنون، ریاضیات و آموزش پایه می نماید.

۷- صندوق اتحادیه اروپا در کشور غنا (EU)

صندوق مذکور درحوزه آموزش کشور منابع مالی آموزشی به وزارت دارایی و طراحی اقتصادی کشور واریز و اعطاء می نماید. گفتنی است که صندوق مذکور به طور مستقیم درگیر طراحی و اجرای پروژه های آموزشی نبوده و تنها بر تأمین منابع حوزه آموزش کشور بسنده می نماید .

در سال ۱۹۹۸ کمک هزینه های حوزه آموزش کشور که توسط صندوق اتحادیه اروپا به حوزه نظام آموزشی کشور غنا اختصاص یافت بر ۱۰ میلیون دلار آمریکایی بالغ گردید .

۸- بانک توسعه آفریقا (ADB)

بانک توسعه آفریقا از طریق اجرا و اعمال اصلاحات عمده در ساختار نظام آموزشی دانشگاه ها و دانشکده های فنی کشور به حمایت از نظام آموزش عالی کشور می پردازد .

از جمله مهم ترین اقدامات بانک مذکور میتوان به اعمال سیاستهای سامان یافته آموزشی در حوزه علم شیمی در دانشگاه (Legone)، تدارک امکانات برای دانش آموزان غیر بومی یا دانش آموزان مدارس شبانه روزی، تأسیس آزمایشگاه و کارگاه عملی مهندسی مکانیک در دانشگاه صنعتی Kwame Nkraman، اجرای پروژه کتابخانه ای در دانشگاه Cape Coast و بازسازی ۶ دانشکده فنی کشور اشاره نمود. گفتنی است که کل مبلغ اختصاص یافته از جانب بانک توسعه آفریقا (ADB) به پروژه مذکور بالغ بر ۱۵,۹ میلیون دلار آمریکا می باشد.

بودجه و هزینه های آموزشی

طبق آمار بدست آمده طی سال ۲۰۰۱-۲، میزان ۲۰ درصد از بودجه ملی کشور صرف حوزه آموزشی گردید. آموزش پایه همچنان اولویت اصلی دولت غنا به عنوان قسمتی از برنامه اش برای ریشه کن کردن فقر از سراسر کشور می باشد. میزان هزینه های مصروفه در حوزه آموزش پایه طی سال ۰۲-۲۰۰۱، ۳۹ درصد بالاتر از سال ۲۰۰۰ بود، و سهم آن از مخارج کلی دولت از ۹ به ۱۱ درصد افزایش یافت. در مخارج سال ۲۰۰۱ برنامه ریزی تعداد ۱/۳۲۲/۳۹۰ کتاب برای کتابخانه و ۴۷۳/۸۹۸ کتاب درسی علوم تلفیقی برای دبیرستان ها لحاظ شده بود.

طی سالهای ۰۳-۲۰۰۲ مبلغ ۲۱۷ میلیارد سدی^{۱۵} برای برنامه FCUBE اختصاص یافته است. ۱۳/۲ میلیارد سدی نیز در جهت بهبود ساختار مدارس مقدماتی متوسطه در حال تهیه می باشد.

^{۱۵} واحد پول غنا

ترویج علوم و مطالعات فنی و حرفه ای نیز از جمله دیگر اولویت دیگر مخارج هستند. هشت موسسه از ۲۱ موسسه ی فنی در طول سال با هزینه ای معادل ۱۵/۳ میلیارد سدی اداره می گردند. اخیراً نیز دولت غنا به تاسیس بیش از ۱۰۰ مرکز تحقیقات علوم در سر تاسر کشور مبادرت نموده است. علاوه بر این، دولت غنا همچنین بودجه امانی جهت جذب مبالغ اهدایی از کارفرمایان اصلی در غنا با هدف ترقی آموزشی در این کشور ایجاد کرده است. به عنوان مثال، در جولای سال ۲۰۰۱، مبلغ کلی ۳۱۹ میلیارد سیدی (۲۶ میلیون پوند) برای بودجه آموزشی فراهم آمده بود .

۴۰ درصد بودجه برای آموزش پایه ، وام تحصیلی، احداث آزمایشگاه در دانشگاه غنا، احداث ساختمان درمانگاهی دانشگاه علوم و فنون کوامه کروما و احداث خوابگاههای دانشجویی (مراکز کارشناسی ارشد و دکتری) دانشگاه غنا، لگان و دانشگاه کیپ دیوید هزینه گردید.

سرمایه گذاری و بودجه بندی آموزشی

موضوع سرمایه گذاری و تخصیص بودجه به حوزه آموزش کشور جدیدترین دغدغه نظام آموزشی کشور غنا طی سالهای جاری بوده است . این موضوع با اعلان رسمی رئیس جمهور وقت کشور مبنی بر تشکیل صندوق سرمایه های امانی نظام آموزشی کشور از اهمیت بیشتری برخوردار گردید. بر طبق این حکم مشارکت مالی در حوزه آموزش را تنها به دولت ، وزارت آموزش و پرورش ، نهادهای دولتی ، ادارات آموزش و پرورش ومقامات منطقه ای نبوده بلکه پرداختن به این موضوع به مشارکت جدی کلیه شهروندان غنایی از فرمانداران ایالتی، مبلغین مذهبی، انجمن های دولتی و غیر دولتی گرفته تا مشارکت والدین ، معلمین وموسسات تجاری - مالی خصوصی نیازمند است . اخیراً دولت غنا میزان ۳۵٪ از کل بودجه ملی خود را به حوزه آموزش کشور اختصاص داده است.

علاوه بر این مقادیر زیادی از بودجه آموزشی کشور از محل اعانات مردمی و کمکهای مالی موسسات خیریه و وام دهنده تأمین گردیده است. با این حال و با وجود تأمین نسبی بودجه حوزه آموزشی کشور این حوزه از صنایع مالی کافی در جهت برآورده نمودن نیازهای آموزشی خود برخوردار نمی باشد. در این رابطه حوزه نظام آموزشی دانشگاهی کشور توجه ملی بیشتری را به خود جلب نموده و با میزان بیشتری از چنین کمبودهایی مالی روبرو است که اعتصابات ملی سالیانه دانشجویان این کشور خود مبنی بر این است. از جمله مهمترین اعتصابات دانشجویی که در خصوص افزایش میزان شهریه های دانشگاهی بر پا گردیده بود میتوان به اعتصابات دانشجویی سال ۱۹۹۹ اشاره نمود.

علت عمده این نوع اعتصابات، اعلام اعتصابات دانشجویی در خصوص تأمین مالی جزئی دولت و اعمال بار سنگینی شهریه های ورودی بردوش خود دانشجویان می باشد و این در حالی است که بر طبق نظر اکثریت شهروندان غنایی این موضوع می بایستی عکس بوده و عمده هزینه های تحصیلی و آموزشی از سوی دولت و مقامات اجرایی حوزه آموزش تأمین گردد.

در راستای رسیدگی به چنین اعتراضات و شکایاتی در نوامبر سال ۱۹۹۹ جلسه علنی مباحثه ای در رأس مباحث وزارت آموزش و پرورش غنا در خصوص پرداختن به آموزش ملی و همگانی در کلیه سطوح آموزشی قرار گرفت. از جمله مهم ترین نقطه نظرات و پیشنهادات ارائه شده در این جلسه می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. برطرف نمودن فقدان یا کمبود منابع آموزشی و رعایت حق اولویت آموزشی در تخصص بودجه

۲. تمرکز زدایی از بخش آموزش و توزیع متعادلانه بودجه آموزشی

۳. سپارش مسئولیت تصمیم گیری واتخاذ سیاست های آموزشی منطقه ای به انجمن ها و ادارات آموزش منطقه ای و کاهش هزینه های مازاد دولتی در حوزه آموزش

۴. پر رنگ تر نمودن نقش و اهمیت بخش خصوصی در جهت تأمین بودجه آموزش کشور و بهره گیری از این گونه مراکز وموسسات در جهت تأمین عمده نیازهای مادی مدارس کشور به ویژه دانشگاهها ودانشکده های تخصصی

۵. جلوگیری از افزایش مهاجرت تعداد تحصیل کردگان غنایی به کشورهای خارجی وپدیده فرار مغزها و احرای سرمایه گذاری های دراز مدت به روی حوزه آموزش وپرورش

صندوق وجه امانی نظام آموزشی کشور به عنوان نظام مکمل در خصوص تأمین بودجه آموزشی کشور تشکیل یافت .از جمله شرایط ویژه ای که کمیته فنی صندوق وجه امانی نظام آموزشی کشور ملزم به اجرای آن می باشد می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. اتخاذ و اجرای سیاستهای مشترک حقوق، مالی اجرایی ومدیریتی برای صندوق وجوه امانی آموزش کشور

۲. تأمین بودجه صندوق از طریق اتخاذ سیاستهای اخذ مالیات از سازمانها وکارمندان دولتی ، اخذ مالیات بر ارزش افزوده و اخذ مالیات بر کالاها وتجهیزات صنعتی

۳. شناسایی و جذب امکانات بالقوه درآمد زا به ویژه از بخش خصوصی وکاهش بار مالی حوزه آموزش کشور از دولت

۴. انتخاب ومعرفی افراد کار آزموده ولایق به عنوان هیأت امنای صندوق مذکور

۵. افزایش دامنه اجرایی برخی از طرحهای آموزش و پرورش نظیر طرح اعطای وام دانشجویی و تامین این چنین منابع کمک مالی از سوی ادارات و مراکز غیر دولتی و خصوصی
۶. ارائه گزارشات ادواری از عملکرد صندوق و کارکنان (هیأت امنای آن) به وزارت آموزش و پرورش از جمله مهم ترین پیشنهادات ارائه شده در آخرین گردهمایی ملی در خصوص تأمین منابع مالی حوزه آموزش کشور توسط صندوق وجوه امانی می توان به موارد ذیل اشاره نمود :
 ۱. تخصیص بودجه انحصاری دولت به صندوق وجوه امانی وزارت آموزش و پرورش
 ۲. وضع مالیاتی بر ارزش افزوده محصولات سوختی نظیر الکل، بنزین و تنباکو و اختصاص سود حاصله به صندوق وجوه امانی آموزش و پرورش
 ۳. وضع مالیات بر کلیه بودجه های دولتی و تخصیص در آمد حاصله به صندوق مذکور
 ۴. وضع مالیات ویژه آموزش بر تولیدات چوبی و معدنی و تخصیص در آمد حاصله به صندوق مذکور
 ۵. اختصاص وام های کوتاه و میانه مدت آموزشی از محل اعانات مردمی به صندوق مذکور در جهت نوسامانی و تجدید بار مالی آن
 ۶. اتخاذ و اعمال سیاست کاهش مالیات دریافتی از شرکتهای خصوصی اعطا کننده کمک های مالی به صندوق مذکور
 ۷. جذب مشارکت های مالی و غیرمادی شرکت ها و موسسات خصوصی و غیر دولتی حوزه آموزش
 ۸. جذب اعانات مالی کلیساها و مراکز مذهبی در حوزه آموزش کشور
 ۹. بر پایی دوره های متمادی مسابقات بخت آزمایی و اختصاص سود حاصله از این مسابقات به حوزه آموزش کشور

از جمله پیشنهادات ارائه شده در آخرین همایش صندوق مذکور در خصوص نحوه مدیریت صندوق نیز می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. واریز و ذخیره موجودی صندوق وجوه امانی آموزش و پرورش در حساب بانکی ویژه آموزش در جهت برخورداری از حساب ویژه بانکی و سود بیشتر حاصله از آن
۲. تدوین اساسنامه قانونی ومدون برای صندوق مذکور توسط پارلمان کشور
۳. اولویت بندی رشته ها و حوزه های آموزشی مشمول طرح کمک مالی صندوق مذکور بر حسب درجه اهمیت جهانی در توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور از یک سو و آمار گیری از میزان کمک هزینه های تحصیلی مورد نیاز دانشجویان رشته های پزشکی ، مهندسی ، انسانی ، فنی و حرفه ای و..... تا اتمام دوره تحصیلات دانشگاهی از سوی دیگر

شهریه تحصیلی دانشگاهی

شهریه های آموزش دانشجویان خارجی به حداقل ، ۱۱۰۰۰۰۰۰ (cedi) و حداکثر ۱۸۰۰۰۰۰۰ (cedi) بالغ می گردد.

کمک هزینه های تحصیلی

از جمله مهمترین کمک هزینه های تحصیلی مراکز دانشگاهی کشور غنا می توان به بورسیه های تحصیلی - کمک هزینه های تحصیلی اعم از ارائه بن خرید کتاب و ابزار آموزشی اشاره نمود. گفتنی است که چنین کمکهایی منحصر در اختیار دانشجویان بومی غنایی قرار گرفته و دانشجویان خارجی از آن بی بهره می باشند.

بودجه آموزش دانشگاهی

اقدامات اساسی

طی سالهای اخیر موضوع توسعه و ارتقاء سطح کیفی و کمی دانشگاههای کشور توجه دولت و سایر مقامات حوزه آموزشی کشور را به خود جلب نموده است و طی مباحثات متعدد که در خصوص برطرف نمودن مشکلات مالی نظام آموزشی کشور ترتیب داده شده تعدادی از شیوه های معقول در خصوص نحوه تامین مالی دانشگاههای کشور اتخاذ گردیده است. در طی این جلسات بنا بر رای کلیه مقامات و حضار اذعان گردیده که دولت به تنهایی از عهده تقبل هزینه های حوزه آموزشی کشور بر نمی آید. از این رو در کلیه ایمن مباحثات تصمیم گرفته شد تا دانشگاههای کشور در جهت تأمین و تدارک بخشی از امکانات آموزشی و هزینه های مربوطه آن و به منظور جبران کسری بودجه آموزش مبالغ ناچیزی را به عنوان شهریه و کار مزد از کاربران و استفاده کنندگان امکانات آموزشی و دانش آموزان و دانشجویان دریافت دارند. گفتنی است که این موضوع از سوی پارلمان و دولت غنا نیز مورد تأکید و تأیید قرار گرفته است. با این حال مقامات دولت غنا بارها با دیدی کاملاً منصفانه در خصوص تعیین مبالغ شهریه ها شور نموده و سعی در تعیین میزان شهریه کاملاً منطقی، مستدل و متناسب با قدرت اقتصادی دانشجویان متعلق به تمامی گروه های طبقاتی کشور را داشته اند. این در حالی است که دولت غنا بر این اعتقاد داشت که جهت جلوگیری از هر گونه ریسک یا خطا در خصوص اجرای طرح های آموزشی مبالغ و شهریه های تخصیص یافته برای دانشگاههای کشور حتی با وجود احتمالی دانش آموزان کم درآمد و فقیر که احتمالاً از توان پرداخت هزینه های مذکور برخوردار نمی باشند می بایستی تمام و کمال دریافت میگردد. ناگفته نماند که بحث در خصوص شهریه کادر دانشگاههای کشور به مرور از موضوعی

اساسی وجدی خارج گردیده و به موضوعی احساسی توأم با ارائه اطلاعات نادرست و بی اعتبار بدل گردیده است. طی سالهای اخیر دولت از اجرای سیاستهای خشک و نامتعادل در حوزه تأمین هزینه های آموزشی به ویژه تأمین دانشگاههای کشور منصرف شده و بر تأمین هزینه های مذکور از طریق اجرای سیاستهای متعادل که با توافق آراء عمومی همراه باشد با اتخاذ شیوه های مناسب دراز مدت جهت تأمین هزینه آموزشی پرداخته است. از جمله سیاستهای مذکور که از سوی اتحادیه ملی دانشجویان غنا در جهت ارائه راه حل دائمی برای برطرف نمودن مشکلات نظام آموزشی کشور به ویژه مشکلات مالی ارائه گردیده می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. وضع مالیات ۱ درصدی بر تولیدات نفتی و تخصیص مبالغ مالی کسب شده از این طریق به حوزه آموزش کشور
۲. وضع مالیات بر کلیه اقلام غیر ضروری ولو کس مصرفی نظیر تنباکو ، الکل و...
۳. وضع مالیات فارغ التحصیل برای کلیه افرادی که از دانشگاه های کشور فارغ التحصیل می شوند و هزینه این مالیاتها برای تدارک امکانات آموزش دانشگاهها
۴. وضع مالیات بر شرکتهای خصوصی و دولتی ثبت شده کشور و اختصاص مبالغ بدست آمده به حوزه آموزش کشور .
۵. دریافت کمک هزینه های تحصیلی از کلیه مراکز مذهبی ، کلیساها و اعضای حقوقی این مراکز و اختصاص این کمکها به دانشگاههای کشور
۶. اختصاص ۵٪ از سود ناخالص ملی به حوزه آموزش و به ویژه دانشگاههای کشور

گفتنی است که موارد پیشنهاد شده فوق تنها راه کار ممکن و راه حل دراز مدت در قبال برطرف نمودن مسائل و مشکلات پیرامون نظام آموزشی کشور است چرا که اساس اغلب پیشنهادات فوق بر وضع مالیات بر محصولات و فاکتورهای مختلف ارائه شده از سوی پارلمان کشور اتوار گردیده است. لازم به ذکر است که پیشنهادات مذکور به همراه سایر طرح ها از جمله طرح تشکیل صندوق اعانات مردمی ویژه حوزه آموزش که دستور آن از سوی رئیس جمهور صادر گردیده در همایش زمان بندی شده ای در تاریخ ۱۰ سپتامبر سال ۱۹۹۹ مورد بررسی قرار گرفت. نهایتاً پیشنهادات مطرح شده در همایش که به طرح وضع مالیاتهای جدید بر حوزه آموزش و یا افزایش میزان و مبالغ مالیاتی موجود جهت بررسی نهائی پارلمان کشور گردید. در ضمن ، به منظور از میان بدن بحران های موجود در نظام آموزشی عالی کشور و پشت سر گذاردن سا تحصیلی توأمن به موفقیت (سال تحصیلی ۲۰۰۰-۱۹۹۹) هیأت دولت طی بر پایی جلسه اضطراری تصمیماتی چند به شرح ذیل اتخاذ نمود :

۱. اجرای سیاست اخذ شهریه از کاربران نظام آموزشی به ویژه آموزش عالی همچنان می بایستی به قوت خود باقی بماند. با این حال دولت موظف است که با گسترش طرح های تکمیلی خود از دانشجویان یا دانش آموزان که واقعاً در تنگناهای مالی قرار داشته و پروداخت شهریه خود ناتوان اند حمایت مالی به عمل آورده و از چنین دانشجویانی شهریه ورودی دریافت نمایند .

در این خصوص و در جهت نیل به چنین هدفی هیأت دولت مبلغ کل ۳ بلیون (Cedis) به این امر اختصاص داد .

۲. در این خصوص نمی توان اظهار داشت که کلیه والدین غنایی از پرداخت شهره فرزندان خود ناتوان اند بلکه اسامی خانوارهای واقعاً نیازمند میبایستی توسط هیأت های بازرسی واز سوی دانشگاه ملی غنا مورد شناسایی قرار گرفته وبه دانشگاه های محل ثبت نام معرفی گردد .

۳. آندسته از والدینی که در حد متوسط مالی قرار داشته وتوان پرداخت کلی وجه در ی وهله را ندارند با هماهنگی دانشگاهها به اخذ اقساطی شهریه ها مبادرت می نمایند .

۴. اجرای طرح اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان برجسته جهت ایجاد رقابت سالم در میان دانشجویان وبه عنواتن محرکی جهت اتمام موفقیت دروس دانشگاهی

۵. اجرای طرح اعطای وام دانشجویی جهت کمک هزینه اولیه تحصیلی

تشویق وترغیب موسسات ومراکز خصوصی کشور در جهت حمایت از حوزه آموزش واعطای بورس و کمک هزینه های تحصیلی به دانشجویان دولت غنا همچنین نسبت به استخدامهای غیر قانونمند وبدون توجه به معیارهای لیاقت وکار آزمودگی در مراکز دانشگاهی حساسیت نشان داده وتصریح می نماید که مجریان قانون مراکز وموسسات دانشگاهی از حق هیچ گونه اهمال کاری وسهل انگاری کاری برخوردار نبوده وچنانچه ازمسئولیت های متأخذه شانه خالی کنند با آنها رفتار قانونی خواهد شد.از این رو دولت به صورت قطعی از سیاستهای اجرایی مراکز دانشگاهی در جهت حمایت از حقوق دانشجویان پشتیبانی می نماید.از آنجائیکه اثرات پس افت دانش آموزان کشور طی سالهای اخیر به جهت عدم موفقیت در دستیابی به آموزشهای دانشگاهی وامتحانات ورودی دانشگاهها تاکنون مشهود بوده است.از این رو دولت غنا بر رفع کلیه موانع ومشکلاتی که در حوزه آموزش به نحوی از انحاء بر چنین پس افتهایی دامن می زنند تأکید دارد.والدین،مربیان،رؤسا، کادر فرهنگی کشور، اتحادیه های تجاری

و کلیه گروه هایی که مسئولیت حمایت از نظام آموزشی کشور را بر عهده دارند. همچنین مسئولیت تشریح واقعیت های و مسائل روز به دانش جویان و دانش آموزان کشور را بر عهده دار میباشند. از جمله سیاستهای آموزشی دولت غنا نظارت بر کلیه ارگانهای پرداخت کننده مالیات به حوزه آموزش کشور مبنی بر اینکه در اخذ مالیات از ارگانهای مذکور کمال انصاف و عدالت رعایت شده و برخی از موسسات یا مراکز با پرداخت سهم کمتری از مالیات از مسئولیت ملی خود در قبال حوزه آموزش کشور شانه خالی نکنند. اما از آنجائیکه اکثرینت پرداخت کنندگان مالیات از امکانات حوزه آموزشی برخوردار نمی گردند از این رو اجرای دقیق و پرداخت کامل این چنین کمالیتهایی عمدتاً بردوش فرد یا افراد کاملاً ذینفع همچون دانشجویان و والدین آنها می باشد.

کاهش میزان اعتبارات مالی اعطایی دولت به دانشجویان و افزایش مبالغ وام دانشجویی

متعاقب حکم رسمی مقام ریاست جمهوری کشور غنا مبنی بر نظارت و بازبینی دقیق امکانات آموزشی دانشجویان کشور مشاورات و جلسات جامعی توسط شورای ملی آموزش عالی (NCTE)، کمیسیون مدیران دانشکده های فنی (COPP)، اتحادیه ملی دانشجویان غنا (NUGS)، اتحادیه ملی دانشجویان فنی غنا (GNUPS) و کمیسیون معاونین دانشگاههای کشور تشکیل یافت

بنا بر پیشنهاد شورای ملی آموزش عالی کشور (NCTE) توافق به عمل آمد که مبالغ شهریه کاربران امکانات آموزش (شهریه ورودی دانشگاهها) و مراکز دانشگاهی و دانشکده های فنی که تاکنون از سوی نهاد مذکور تعیین اعلام میگردد کماکان توسط ارگان فوق تعیین و اعلام گردد. در همین اثناء طبق حکم رسمی وزارت آموزش و پرورش غنا، شورای مذکور ملزم گردید تا میزان افزایش در میزان کل شهریه ورودی دانشگاههای کشور از سقف ۱۰٪ بالاتر نبوده و از این سقف تجاوز نمایند. در ضمن به

منظور کاهش بار مالی از دوش والدین دانشجویان که به واسطه بی توجهی موسسات دانشگاهی در قبال دریافت نرخهای اضافی شهریه دولت مبادرت به اعطای تخفیف ۳۰ درصدی مبالغ در شهریه دانشجویان سال تحصیلی ۲۰۰۰-۱۹۹۹ نمود. گفتنی است که هزینه کل حوزه آموزشی مکه توسط دولت تقبل گردید طی این سال بر مبلغ ۵ میلیون یا یکصد میلیون Cedis بالغ گردید

علاوه بر این میزان حق مسکن و خوابگاه دانشجویان در سال تحصیلی ۲۰۰۰-۱۹۹۹ درست مطابق سال تحصیلی ۹۹-۱۹۹۸ از افزایش برخوردار نگردید. گفتنی است که مبلغ اختصاص یافته جهت اعطای وام دانشجویی به دانشجویان برای هر دانشجو ۱ میلیون Cedis با نرخ بهره ۱۰ درصدی در نظر گرفته شد. با توجه به این مبلغ کل دانشجویان قادر به دریافت وام دانشجویی ۸۰۰۰۰۰۰ Cedis با نرخ بهره ۶ درصدی و ۹۰۰۰۰۰۰ Cedis با نرخ بهره ۸ درصدی می باشند.

اخیراً تمایل دولت در حوزه اعطای وام تحصیلی و دانشجویی بر اعطای وام مذکور توسط شرکتهای حقوقی خصوصی، انجمن های ایالتی، سازمانها و انجمن های مذهبی غیر دولتی معطوف گردیده است. عطف به تصمیم دولت مبنی بر خصوصی سازی طرح اعطای وام دانشجویی موسسات مذکور نیز در جهت حمایت از دانشجویان و تقبل اجرای فعالیتهای آکادمیک دانشجویان اعلام آمادگی نموده اند. دولت غنا در جهت اثبات اجرای تعهدات خود در قبال نظام آموزشی عالی طبق ابلاغ حکم رسمی به وزارت دارایی بر دریافت به موقع بودجه های آموزشی و کمک هزینه های تحصیلی دولتی دانشگاهها جهت اجرای هر چه مؤثر تر و دقیق تر وظایف و قوانین آموزش دانشگاهی تأکید نموده است.

از این روی مبلغ کل ۲۵ بلیون Cedis کمک مالی از جانب دولت به مراکز و موسسات دانشگاهی دولتی اختصاص یافت. طرح دراز مدت دولت در خصوص نظام آموزشی عالی کشور تشویق و ترغیب

مؤسسات و مراکز دانشگاهی به تلاش مصرانه و پی گیر درجهت کسب درآمد بیشتر و ارتقاء سطح درآمد زایی از طرق مختلفی که تاکنون به صورت نامناسب و ناکارآمد مورد استفاده قرار گرفته و یا مورد استفاده قرار نگرفته اند . دولت از این طریق سعی در تشویق مؤسسات مذکور در جهت افزایش قدرت و توان در آمد زایی و توسعه منابع و طرق مختلف بودجه زدایی برای خود دارد.

در این میان دانشجویان نیز انتظار دارند که از دید وسیعی تری نسبت به مسائل موجود نظام آموزش دانشگاهی برخوردار شده و از استفاده صحیح و بهینه بودجه آموزشی توسط کمیته های آموزش عالی در دانشگاههای کشور آگاهی یابند .

از این رو دانشجویان کشور در هر یک از دانشگاههای کشور از یک هیأت نمایندگی دانشجویی در کمیته های مذکور برخوردار می باشند که در خصوص نحوه هزینه آموزش دانشگاههای کشور و هزینه خوابگاههای دانشجویی تصمیمات لازمه را اتخاذ می نمایند. نمایندگان مراکز دانشگاهی که به نمایندگی از کلیه دانشجویان در کمیته مذکور حضور می یابند موظف اند که به بهترین نحوی وظیفه اطلاع رسانی در خصوص فعالیتها و تصمیمات کمیته مذکور را به سمع و نظر باقی دانشجویان برسانند . نمایندگان دانشجویی همچنین مسئولیت نظارت بر توزیع ونحوه توزیع کمک هزینه دانشجویی را برعهده دارند.